

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra muzikologie

Mgr. MICHAELA GLOGAROVÁ
III. ročník - kombinované studium

Obor: muzikologie

CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ DĚTSKÝCH PĚVECKÝCH SBORŮ V NOVÉM JIČÍNĚ

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Alena Burešová, CSc.

OLOMOUC 2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 22. 11. 2010

.....

OBSAH:

I. ÚVOD.....	4
II. CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ DĚTSKÝCH PĚVECKÝCH SBORŮ V NOVÉM JIČÍNĚ.....	6
II.1. Soutěže a festivaly na území ČR.....	6
II.2. Historie Celostátní soutěže dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně	15
I. ročník – rok 1996	20
II. ročník – rok 1998	22
III. ročník - rok 2000	23
IV. ročník – rok 2002.....	24
V. ročník - rok 2004.....	24
VI. ročník - rok 2006	26
VII. ročník – rok 2008	29
II.3. Propozice soutěže	32
Podmínky účasti.....	32
Harmonogram soutěže	33
Financování soutěže.....	35
II.4. Zastoupení krajů	38
II.5. Soutěžní repertoár	41
II.6. Zahajovací koncerty	47
II.7. Ohlasy v médiích.....	54
II.8. Zhodnocení soutěže	60
III. ZÁVĚR.....	66
IV. RESUMÉ	71
V. ANOTACE.....	74
VI. PRAMENY A LITERATURA.....	75
VII. SEZNAM PŘÍLOH.....	78
VIII. PŘÍLOHY	82

I. ÚVOD

V malebné kotlině na jižním okraji Moravské brány, na jejíž jedné straně můžeme spatřit vrcholky Beskyd a kde stranu druhou lemuje podhůří Nízkého Jeseníku, leží Nový Jičín. Toto okresní město pohostinně přijímá již od roku 1996 na tisíce dětí, které se v rámci dětských pěveckých sborů co dva roky zúčastňují Celostátního festivalu dětských pěveckých sborů. Pořadatelské role se zde obětavě ujalo Sdružení dětského pěveckého sboru Ondrášek v čele s jeho prezidentkou Svatoslavou Lenartovou a sbormistrem sboru Josefem Zajíčkem. Jako dlouholetá členka tohoto pěveckého tělesa a současná sbormistryně přípravných oddělení jsem měla často příležitost podílet se na novojičínském festivalu, a tak alespoň částečně přispět k vytvoření příjemné atmosféry prosycené zpěvem, muzikantstvím a vzájemným přátelstvím. Není proto divu, že jsem při volbě tématu bakalářské práce neváhala a zvolila právě Celostátní soutěž dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně. Stejně důvody mne však zároveň zavazují k zodpovědnému a pečlivému zpracování.

Touto prací bych ráda shrnula dosavadní festivalové dění, popsala obvyklý průběh soutěže, historii i jednotlivé výsledky a pokusila se postihnout, co všechno festival přináší pro novojičínskou lokalitu a rozvoj dětského sborového zpěvu. Práce se tedy snaží zaznamenat to, čím soutěž obohacuje hudební život ve městě i hudební kulturu v ČR. Pozornost je věnována také rekapitulaci míst, odkud sbory do Nového Jičína přijíždějí. Práce dokládá i frekvenci zpívaných skladeb, soudobým skladatelům tím poskytuje zpětnou reflexi tvorby. Na soutěžní repertoár navazuje zhodnocení programu zahajovacích koncertů. V práci je zachycen i nezanedbatelný zájem médií.

Pro snadnou orientaci v jednotlivých ročnících festivalu lze v příloze najít přehled základních faktů i umístění zúčastněných sborů. Je zde také uveden seznam písní soutěžního repertoáru. Do přílohy jsem zařadila také programy zahajovacích koncertů, které tvoří důležitou součást festivalu. Příloha je dále obohacena množstvím fotografií, jež nejen dokreslují atmosféru soutěže, ale zároveň ukazují estetickou stránku v nápaditosti řešení, ve volbě sborového oblečení a akcentaci společenské stránky, která je součástí vystoupení. Ze stejného důvodu do přílohy přikládám zvukové a obrazové záznamy posledních dvou ročníků, které navíc umožňují detailní vhled i posouzení kvality sborů s odstupem času.

Doufám, že tato práce poslouží všem příznivcům sborového zpěvu u nás. Mohou ji využít například ti, kteří uvažují o účasti v této soutěži, a rádi by získali ucelené informace o jejím průběhu či zúčastněných sborech. Práce má význam i pro samotné aktéry (sbory i organizátory), kdy práce může fungovat jako přehledné shrnutí historického vývoje soutěže.

Děkuji vedoucí své bakalářské práce, Prof. PhDr. Aleně Burešové, CSc., za cenné rady, které mi poskytla během jejího zpracování. Při této příležitosti bych chtěla zároveň poděkovat PhDr. Jaroslavě Mackové, pracovníci organizace ARTAMA v letech 1995 až 2006, za četné konzultace a množství poskytnutých údajů a pramenů, dále současné pracovníci ARTAMY Miloslavě Fouskové za zprostředkování některých dokumentů. V Novém Jičíně mně byla velmi nápomocna i Svatoslava Lenartová, která mi zpřístupnila materiály Sdružení DPS Ondrášek. V průběhu práce jsem mohla konzultovat se sbormistrem Ondrášku Josefem Zajíčkem, který mně tímto rovněž poskytl vítanou pomoc.

II. CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ DĚTSKÝCH PĚVECKÝCH SBORŮ V NOVÉM JIČÍNĚ

II.1. Soutěže a festivaly na území ČR

Ačkoliv je Česká republika malá svou rozlohou i počtem obyvatelstva, podle výborných umístění českých sborů na mezinárodních festivalech lze říci, že patří mezi sborové velmoci, zejména na poli dětských sborů. Může se chlubit plejádou skvělých sborů vykazující výborné výsledky, a to nejen těch, které svou historii píší i přes půl století, ale i těch, které vznikly teprve nedávno. Tyto sbory však představují pouze malou část celkového počtu dětských sborů. Tento počet se eviduje v časopise Cantus¹ na jeho internetovém portálu, kde se zaregistrovalo přes 380 dětských sborů. Z toho největší část funguje při základních školách² (přes 160 sborů) a v rámci základních uměleckých škol (přes 70 sborů), 10 sborů se zařadilo mezi „sborové školy“, pod hlavičkou mateřské školy vystupuje 14 sborů, 6 sborů se charakterizuje jako gymnaziální, 4 sbory jako městské, 4 jako chrámové a 3 jako folklórní soubory. Přes 100 sborů neuvedlo žádnou příslušnost k nějaké instituci. Dá se však předpokládat, že dětských sborů v ČR je ještě mnohem víc. Jejich úroveň je samozřejmě odlišná. Snahu dosáhnout co nejvyšší kvality a zařadit se mezi úspěšná tělesa však mají snad všechny české sbory.

K tomu jim napomáhají různé festivaly či soutěže, kde mohou nejen „změřit síly“ s ostatními sbory, ale i sbírat mnohé zkušenosti. Sbormistrům poskytne festival šanci pohovořit si s porotci, prokonzultovat s nimi své výsledky, získat nový repertoár (od jiných sborů, či pokud je zaujme povinná skladba), poslechnout si ostatní účinkující, seznámit se s jinými sbormistry, a domluvit „družbu“ (výměnný pobyt) mezi sbory. Festivaly jsou přínosem i pro děti – stmelí se jejich kolektiv, zažijí zkušenost s účastí na soutěžním festivalu, učí se posoudit svůj výkon ve srovnání s ostatními či dokonce získat nové kamarády.

Snahu o rozvoj uměleckého růstu i v oblasti dětských sborů projevil po roce 1945 Svaz československé mládeže, který v té době vypisoval tzv. Soutěž tvořivosti mládeže (dále jen STM). Podle *Československého hudebního slovníku osob a institucí* (Praha 1965, s. 570) se jednalo o „prvou velkou soutěž lidové tvořivosti nového typu, která měla podněcovat

¹ Vydavatelem tohoto časopisu je občanské sdružení Unie českých pěveckých sborů (UČPS), která od roku 1969 tvoří jednu z hlavních organizací zastřešující sborový zpěv v České republice. Sdružuje téměř tři sta českých sborových těles, zastupuje však celé sborové hnutí u nás i v zahraničí. Zaměřuje se zejména na podporu estetické výchovy a sborového zpěvu dětí a mládeže. Více viz na www.ucps.cz (k 7. 2. 2010).

² Portál UČPS nerozlišuje státní a soukromé školy.

a zejména poskytovat zúčastněným souborům i jednotlivcům odbornou pomoc. Proto také byla diskuse porot se soutěžícími hlavní částí soutěže. ... Podchytila živelný zájem mládeže zvláště v oboru zpěvu, lidového tance a recitace, dala mládežnickým souborům repertoární linii. ... Soutěž získala pro práci v porotách mnoho našich skladatelů, pedagogů, i hudebních vědců, přispěla k vytvoření čínorodých vztahů mezi profesním uměním a novým rozmachem lidové tvořivosti. V první etapě vyvrcholila STM festivaly v Praze (1948), v Ostravě (1949), v Brně (1950). V dalších letech byla STM nahrazena Soutěží lidové umělecké tvořivosti (SLUT) pro všechny soubory bez věkového rozdílu. Byla obnovena v roce 1956/57, aby znovu podchytila široký zájem a přispěla k estetické výchově dětí a mládeže. Dále se pořádala každoročně, od roku 1962/63 jako společná akce ČSM (Československý svaz mládeže), ROH (Revoluční odborové hnutí) a ministerstva školství a kultury.“

Ačkoli tedy na těchto soutěžích existovaly oborové skupiny, hodnocení nebylo stavěno na příliš odborném základě, neboť se sbory nebodovaly a neobjevovala se ani podmínka povinných skladeb. Zavést soutěžní kritéria se organizátoři pokusili (podle vzoru předcházející *Soutěže smíšených sborů*) až v roce 1967, kdy se celostátní kolo STM pořádalo v Havířově. Soutěže tohoto typu se dále (v sedmdesátých a osmdesátých letech) objevovaly například v rámci festivalu *Svátky písní* v Olomouci, jedno celostátní kolo se konalo i ve Svitavách. Na ně po roce 1989 navázaly soutěže další, například festival *Zpívající Kroměříž* v roce 1993.³

V současnosti lze objevit (například na internetových stránkách časopisu Cantus) na šedesát českých festivalů, kterých se mohou dětské sbory zúčastnit. Z nich se však pouze jedenáct označuje přízviskem soutěžní. Zbývající festivaly mají spíše statut nesoutěžní přehlídky. Jelikož se tato práce zabývá festivalem soutěžním, budu blíže specifikovat pouze zmíněnou jedenáctku (nepočítaje Celostátní soutěž dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně).

Za zřejmě nejdéle fungující festival u nás, který podporuje účast dětských sborů, lze považovat již zmíněné tzv. *Svátky písní* Olomouc. V roce 2010 v tradičním červnovém termínu proběhl již 38. ročník. Dělí se na tři větve: první se nazývá *Mundi Cantant*, což je mezinárodní soutěž pěveckých sborů (včetně dětských); ve druhé s názvem *Mundi Cantant Superior* musí přihlášené sbory nastudovat povinnou skladbu. Specifikaci třetí větve určuje přímo její název *Soutěž českých dětských pěveckých sborů*. *Mundi Cantant Superior* zahrnuje sbory soutěžící v jediné kategorii, tzv. kategorii Superior s povinnou skladbou (A), která

³ Havířovské soutěži, festivalu *Svátky písní* (zejm. jeho vzniku a průběhu) i soutěži *Zpívající Kroměříž* bude díky souvislosti s Celostátní soutěží dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně věnován prostor v následující kapitole.

se dále dělí podle věku členů sboru (A1 dětský, A2 mládežnický do 19 let, A3 mládežnický do 25 let, A4 komorní dospělé sbory a A5 smíšené dospělé sbory). Jeden sbor se může zúčastnit soutěže ve více kategoriích, počet zpěváků není omezen, kromě kategorie A4 - komorní sbory (max. 24 členů) a kategorie A5 - dospělé smíšené sbory (min. 25 členů).⁴ Vítězný sbor kategorie obdrží poměrně vysokou finanční odměnu. *Mundi Cantant* se může chlubit asi nejbohatší nabídkou kategorií rozdělených z hlediska stáří sboru i repertoárového zaměření - od sborů dětských (B), chlapeckých (C), mládežnických (D) a dospělých (E) přes kategorie Soudobá česká sborová hudba - autoři vážné hudby narození po 1920 (F), Komorní sbory (G), Církevní hudba a duchovní hudba (H), Spirituál, gospel, populár (I), Jazz (J) a Folklór (K) až ke speciálním kategoriím, jako je Soutěž v rychlosti nácviku (L) a Sbory nesoutěžní (X). Tyto kategorie se dále různě specifikují. Soutěž je vypsána pro sbory amatérské, a jako v *Mundi cantant Superior*, se také zde může jeden sbor zúčastnit soutěže ve více kategoriích. Ani počet zpěváků není omezen, kromě kategorie G - komorní sbory (max. 24 zpěváků), E - dospělé sbory (min. 25 zpěváků) a J - jazzové vokální skupiny (4 - 12 zpěváků).⁵ Finanční odměnu však zde získají pouze vítězové kategorií B a F. Třetí odnož, *Soutěž dětských pěveckých sborů*, se větví na kategorie Olomoucký medvěd (sbory předškolního věku), Olomoucký zvoneček (dětské sbory do 12 let) a Olomoucký vavřík (dětské sbory do 16 let). Všechny dětské sbory musí dodržet desetiminutový limit vystoupení.⁶ Za nevýhodu této soutěže lze považovat to, že kromě udělení bodů porota nevydává žádné slovní hodnocení výkonu sboru.

Mezi festivalové „veterány“ patří i Mezinárodní sborová soutěž *Praga Cantat*, která funguje již od roku 1987. *Praga Cantat* zahrnuje širokou škálu kategorií: od mužských, ženských, smíšených až po vyspělé smíšené sbory včetně kategorie folklór. Od roku 2009 dokonce otevřel novou kategorii dívčí a smíšené sbory ve věku 15 až 24 let. Ve všech kategoriích vyjma folklorní je povinná skladba českého skladatele. Trvání soutěžního vystoupení nesmí překročit 16 minut. Soutěžní program se skládá nejvýše z 5 skladeb různých stylů a žánrů, z nichž jedna může být s doprovodem 1 – 2 akustických nástrojů (klavír je k dispozici). Program soutěžního vystoupení schvaluje řídicí výbor festivalu. Sbory jsou hodnoceny pásmově, porota určuje celkového vítěze kategorie.⁷

⁴ Podle <http://www.festamusicale.com/cze/festival-of-songs-olomouc-2010/572-mundi-cantant-superior> (4. 4. 2010)

⁵ Podle <http://www.festamusicale.com/cze/festival-of-songs-olomouc-2010/571-mundi-cantant> (4. 4. 2010)

⁶ Podle <http://www.festamusicale.com/cze/festival-of-songs-olomouc-2010/570-soutez-ceskych-detskych-peveckych-sboru> (4. 4. 2010)

⁷ Podle http://www.bohemiaticket.cz/WBS/cz/praga_cantat.php (4. 4. 2010).

Mezinárodní festival adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena se pořádá od roku 1991. Festival pořádá cestovní agentura Or-fea spol. s r.o. pod záštitou hlavního města Prahy. Zaměření převážně na adventní a vánoční období tento festival do značné míry specifikuje. To však vyvažuje poměrně široká nabídka čtyř kategorií (I. stejnohlasé (SA) dětské sbory do 16 let včetně, II. komorní sbory mládeže a dospělých do 24 zpěváků, III. mužské a ženské sbory mládeže a dospělých od 25 zpěváků a IV. smíšené sbory mládeže a dospělých od 25 zpěváků). Celková délka soutěžního vystoupení v kategorii dětské sbory je 12 – 14 minut, v ostatních kategoriích 14 – 16 minut čistého času (maximální doba pobytu na pódiu je 20 min. s příchodem a odchodem). Alespoň 1 skladba musí být provedena a capella. Jako podmínka v programu každého sboru se dále vyžaduje uvedení alespoň 1 skladby vzniklé po roce 1950. Soutěžní program v časovém limitu může obsahovat maximálně 5 skladeb.⁸

Na prezentaci české písně se již od roku 1993 zaměřuje festival určený dětským a mládežnickým sborům ze Zlínského, Moravskoslezského a Olomouckého kraje, vystupující pod názvem *Chrám i tvrz*, který organizuje Dům kultury Vsetín, s. r. o. a Město Vsetín. Podmínkou účasti je interpretace jedné lidové písně, jedné umělé písně a jedné skladby současného autora, což tvoří součást maximálně dvacetiminutového vystoupení. Sborové soutěžní přehlídce předchází soutěž uměleckého přednesu, která má podpořit českou slovesnost.⁹

Mezinárodní festival a soutěž Bohuslava Martinů se poprvé uskutečnil v roce 1999 v Pardubicích. Festival patří mezi soutěžní, zúčastnit se mohou pouze amatérské sbory do čtyřiceti zpěváků. Již jeho název jasně říká, že festival vznikl jako pocta skladateli Bohuslavu Martinů, a proto právě jeho skladby jsou povinné ve dvou ze sedmi kategorií: A: sbory a cappella s povinnou skladbou (A1 mužské, A2 ženské, A3 smíšené); B: sbory bez povinné skladby (B1, B2, B3); C: komorní sbory a cappella do 26 zpěváků; D: vokální ansámblы do 16 zpěváků; E: musica sacra; F: dětské sbory do 16 let (nejméně 90% musí splňovat věkový limit) a G: mládežnické sbory do 26 let (nejméně 90% musí splňovat věkový limit). Na festivalu mohou vystoupit i sbory mimo soutěž, a to na doprovodných koncertech i mimo Pardubice.¹⁰

Pod hlavičkou cestovní agentury Club Tours Agentur se nacházejí tři festivaly konající se na území Prahy. Festival *Musica sacra Praga*, která poprvé spatřila světlo světa v roce 2001, je mezinárodním soutěžním festivalem duchovní hudby. Mohou se ho zúčastnit přihlášené dětské, mládežnické, mužské, ženské a smíšené neprofesionální pěvecké sbory

⁸ Podle <http://www.orfea.cz/festivalova-kancelar/index.php#1> (4. 4. 2010).

⁹ Podle <http://www.dkvsetin.cz/clanky/18-soutez-chram-i-tvrz> (4. 4. 2010).

¹⁰ Podle <http://www.fbm.cz/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=3> (4. 4. 2010).

bez jakéhokoli omezení. Soutěžní vystoupení přihlášených těles jsou veřejná. Festivalu se mohou zúčastnit i sbory, jež nehodlají soutěžit. Soutěžní kategorie se dělí na I. Dětské pěvecké sbory (do 16 let) s 20 a více členy, kde mají volný výběr programu, II. Pěvecké sbory - mládež (do 25 let) s 20 a více členy, a to s předem určeným předepsaným programem (podkategorie A) nebo s libovolným programem duchovních skladeb (B). III. Pěvecké sbory - dospělí s 16 a více členy, opět buď s předepsaným programem (A) či s libovolným programem (B). Do IV. Speciální kategorie se mohou přihlásit všechny sbory, mají volný výběr programu, ale a capella a bez mikrofonu a ve dvou podkategoriích – spirituály, gospely (A) a pravoslavné zpěvy (B).¹¹

Jako druhý festival pořádaný výše zmíněnou agenturou se řadí Mezinárodní festival adventní a vánoční hudby *Zlatá Praha*, který se pod záštitou Magistrátu hl. města Prahy a Unie českých pěveckých sborů koná od roku 1999. Klade si vznešený záměr - vzájemně sblížit lidi, národy a rasy, a proto je festival přístupný amatérským tělesům z celého světa. Pořádá se v šesti kategoriích: I. Pěvecké sbory dětské (do 16 let, 24 a více účinkujících), II. Pěvecké sbory mládež (do 27 let, 20 a více účinkujících), III. Pěvecké sbory dospělí (16 a více účinkujících), IV. Vokální skupiny (6 a více účinkujících, bez mikrofonu), V. Folklórní soubory – dětské a VI. Folklórní soubory – dospělí. Časový limit jednotlivých vystoupení je 15 minut, u dětských souborů a vokálních skupin 12 minut. Z vybraného programu by měly alespoň jednu třetinu tvořit adventní a vánoční skladby z kraje nebo země, odkud sbor pochází.¹²

Do třetice je třeba zmínit Mezinárodní soutěžní festival pěveckých sborů a instrumentálních souborů *Mozartova Praha*. Festival byl založen v roce 2006 k počtě 250. výročí Mistrova narození. Je otevřen všem neprofesionálním hudebním tělesům bez jakéhokoliv omezení. Mezi soutěžní kategorie patří I. Dětské pěvecké sbory (do 16 let) s 20 a více členy s volným výběrem programu, II. Pěvecké sbory - mládež (do 25 let) s 20 a více členy, III. Pěvecké sbory – dospělí s 16 a více členy, IV. Vokální skupiny s 5 a více hlasy, V. Instrumentální tělesa všech žánrů se 4 a více členy a VI. Instrumenty - sólo piano a fluta (8 - 9, 10 - 12 a 12 - 14 let).¹³

V témže roce začala fungovat *Zahrada písní*, kterou pořádá DPS Svítání (sbormistryně¹⁴ Mgr. Kateřina Fialová)¹⁵ ve spolupráci s UČPS v Praze. Soutěží se zde ve třech kategoriích

¹¹ Podle <http://www.choirs.cz/index.php?action=festivaly&id=33> (4. 4. 2010).

¹² Podle <http://www.choirs.cz/index.php?action=festivaly&id=29> (4. 4. 2010).

¹³ Podle <http://www.choirs.cz/index.php?action=festivaly&id=41> (4. 4. 2010).

¹⁴ Nadále bude v textu pro slovo sbormistr nebo sbormistryně používána zkratka sbm.

¹⁵ Podle http://www.sborgsvitani.cz/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=8&Itemid=31 (17. 11. 2010).

rozdělených podle průměrného věku dětí ve sboru (I. kategorie - 3 - 8 let, II. kategorie - 9 - 13 let, III. kategorie - 14 - 18 let). Všechny mají povinnou jednu lidovou píseň dle vlastního výběru, nejstarší kategorie navíc jednu skladbu a capella. Hlavním cílem celé přehlídky je možnost setkání sborů z celé České republiky různých úrovní, předávání zkušeností a velmi pozitivně je oceňováno i setkání sbormistrů s porotou a poznámky k jednotlivým výkonům.¹⁶

O rok později proběhl díky pěveckému sboru FONS¹⁷ (sbm. Mgr. Leoš Drahotský a Miroslava Smékalová)¹⁸ první ročník *Svatováclavského festivalu duchovní hudby FONS s Cenou Jiřího Koláře* ve Žďáru nad Sázavou. Jediná podmínka pro zúčastněné sbory spočívá v limitovaném časovém rozmezí programu na 10-15 minut. Za netypickou zvláštnost lze považovat to, že se při závěrečném předávání pamětních listů neuděluje pořadí, ale Prof. PaedDr. Jiří Kolář, který tuto soutěž zaštiťuje, udělí vítěznému sboru Cenu festivalu.¹⁹

Rok 2007 se zapsal i do počátků tzv. *Jirkovského písňovaru*, který je zaměřen na oblast populární hudby (pořádá komorní sbor Ventilky ze ZUŠ Jirkov – sbm. Mgr. Luboš Hána a Mgr. Marie Hánová).²⁰ Zúčastněné sbory mají možnost soutěžit ve dvou kategoriích: Populární hudba s duchovní tematikou (spirituál, gospel, atd.), a Populární hudba (swing, pop, rock, atd.), a to nezávisle na věku členů sboru (ať už se jedná o sbory dětské, mládežnické či dospělé). Novinkou se od roku 2008 stala kategorie AURA, což je soutěž pro sborové aranžéry, kteří upraví určitou populární skladbu, a ta je na festivalu premiérována. Proto je také každoročně zařazován na nedělní dopoledne seminář a workshop na téma úpravy skladeb populární hudby pro sbor, který vždy vedou pozvané renomované osobnosti.²¹

Zájem o zvyšování i udržování výborné úrovně nejen na české sborové scéně, ale i v jiných kulturně společenských a tvůrčích aktivitách českých občanů, má i samotný český stát, jehož Ministerstvo kultury zřídilo pro tuto sféru **Národní informační a poradenské středisko pro kulturu** (dále jen NIPOS).²²

¹⁶ Podle <http://www.zahradapisni.estranky.cz/clanky/zahrada-pisni-2010/zahrada-pisni-2010> (4. 4. 2010).

¹⁷ Jedná se o oficiální název sboru – v latině znamená pramen.

¹⁸ Podle <http://www.fons.wz.cz/> (4. 4. 2010).

¹⁹ Podle <http://www.fons.wz.cz/> (4. 4. 2010).

²⁰ Podle <http://www.ventilkyjirkov.cz/> (17. 11. 2010).

²¹ Podle <http://www.jirkovskypisnovar.cz/kategorie.php> (4. 4. 2010).

²² Tato organizace však svou historii píše již od roku 1905, kdy byl z podnětu tehdejší Národní rady české ustanoven s podporou českých politických stran Svaz osvětový, sdružující nejvýznamnější české svazy, jednoty, matice, sdružení a spolky, které vykonávaly různými způsoby a v různých oborech osvětovou, kulturní a výchovnou činnost. Úkolem Svazu osvětového bylo zejména koordinovat činnost organizací ve svazu sdružených, pomáhat jim organizačně, později i studijní a metodickou činností. V roce 1925 byl přebudován Svaz osvětový na Masarykův lidovýchovný ústav, který dostal poměrně rozsáhlé studijní, koncepční a koordinační úkoly a pracoval se státní podporou. K jeho dalším proměnám došlo v období druhé světové války a po únorovém převratu v roce 1948. V padesátých letech byl přetvořen na Osvětový ústav (dále OÚ) a vedle něj vznikly další instituce, např. Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti, který byl s OÚ v roce 1971 sloučen v Ústav pro kulturně výchovnou činnost (dále ÚKVČ). V roce 1991 byl ÚKVČ transformován v IPOS -

Podle Zřizovací listiny NIPOS je jeho základním posláním podpora rozvoje kultury, především rozvoje kulturně společenských a tvůrčích aktivit občanů v místech a regionech se zřetelem k oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit a k veřejnému užití autorských děl, poskytování informačních služeb a odborných konzultací orgánům a pracovníkům územní samosprávy, státní správy, občanských sdružení, právníkům i fyzickým osobám a dalším subjektům, působícím v místní a regionální kultuře, a to na základě soustavného vytěžování teoretických a praktických poznatků z analytické a výzkumné činnosti v oblasti kultury, z vlastního výzkumu a s využitím odborných znalostí z různých oborů umělecké činnosti. Odborná činnost NIPOS je zaměřena rovněž na získávání a analýzu poznatků o obecné úloze a postavení veřejných služeb kultury v sociálně-ekonomickém rozvoji regionů. NIPOS představuje odborné pracoviště, které prostřednictvím svých dílčích útvarů rozvíjí neprofesionální umělecké aktivity a estetickou výchovu dětí a mládeže. Jedním z těchto útvarů je **ARTAMA** (název připomíná latinské milovat umění), která z pověření MK ČR zabezpečuje státní reprezentaci v oblasti neprofesionálního umění. Nabízí tedy a zajišťuje odborný servis v oblastech neprofesionálního umění a dětských estetických aktivit, pořádá nebo odborně zajišťuje dílny a semináře, přehlídky, festivaly, soutěže, shromažďuje dokumentaci, poskytuje komplexní informace o problematice neprofesionálního umění, zpracovává odborné expertizy pro orgány státní správy a samosprávy, spolupracuje se spolky, občanskými sdruženími, kulturními zařízeními, školami a školskými zařízeními. Pod její hlavičkou probíhají odborné konzultace, zpracování projektů akcí, dramaturgická poradna nebo umožňuje kontakty s odborníky v jednotlivých oborech.²³

NIPOS-ARTAMA organizuje celkem dvě soutěže dětských pěveckých sborů – *Celostátní přehlídku školních pěveckých sborů* a *Celostátní přehlídku dětských pěveckých sborů*. Obě vznikly po roce 1989, kdy podle výše uvedeného textu u nás existovaly pouze tři festivaly. V prvním z nich, *Svátcích písní*, se však vyskytovala vysoká konkurence v podobě velkého množství zúčastněných sborů, jelikož byl otevřen i sborům z cizích zemí. Úzká profilovost repertoáru *Mezinárodního festivalu adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena* i jeho mezinárodní status také české sbory svým způsobem omezovalo. Poslední z trojice – festival *Chrám i Tvrz* – poskytoval možnost zúčastnit se pouze sborům z vybraných krajů. Tato situace vyústila ke vzniku dvou zmíněných celostátních soutěží. Smyslem obou přehlídek nebyla podle propozic soutěž mezi dětskými sbory, ale vytvoření

Informační a poradenské středisko pro místní kulturu. S účinností ode dne 4. 5. 2004 se na základě rozhodnutí č.2/04 ministra kultury změnil název Informačního a poradenského střediska pro místní kulturu v Národní informační a poradenské středisko pro kulturu se zkratkou NIPOS.

²³ Podle http://www.nipos-mk.cz/?page_id=1921 (4. 4. 2010).

příležitostí pro vzájemnou inspiraci a předávání zkušeností. Měla poskytovat povzbuzení pro sbormistry a příjemnou sváteční událost pro děti.

Celostátní přehlídku školních pěveckých sborů pořádá z pověření a za finanční podpory Ministerstva kultury NIPOS-ARTAMA a Rychnovský dětský sbor. Nesoutěžní celostátní přehlídce předcházejí krajské postupové přehlídky, kde odborná porota ohodnotí zúčastněné sbory zlatým, stříbrným a bronzovým pásmem, a vždy vybere jednoho až dva zástupce, kteří se zúčastní celostátní přehlídky. Krajské přehlídky se konají v Orlové-Lutyni, Uničově, Brně, Chlumci u Ústí nad Labem, Holicích, Hradci Králové, Karlových Varech, Písku, Praze, Rokycanech, Třebíči a Uherském Hradišti, kde mají sbormistři možnost zúčastnit se rozborového semináře. I když přehlídka klade důraz na školní sbory, jejím záměrem je umožnit rovněž setkání širšího spektra dětských sborů, tj. např. sborů základních uměleckých škol (dále ZUŠ), domovů dětí a mládeže (dále DDM), středisek volného času (dále SVČ), přípravných oddělení koncertních sborů apod. Jednotlivé sbory se hlásí do jedné ze dvou kategorií, z nichž každá se dělí na dvě věkové skupiny: V I. Kategorii soutěží sbory z jedné ZŠ nebo jednoho gymnázia: A – složené z dětí do 5. třídy včetně; B - složené z dětí do 9. třídy včetně a odpovídajících ročníků gymnázia. II. kategorii obsazují sbory ze ZŠ nebo gymnázií s rozšířenou výukou hudební výchovy, sbory ze ZUŠ, sbory z více ZŠ, z DDM apod.: A – složené z dětí do 5. třídy včetně; B - složené z dětí do 9. třídy včetně a odpovídajících ročníků gymnázia. Celkově se mohou přehlídky zúčastnit děti do 15 let včetně, tj. které ke dni ústřední přehlídky 30. května 2008 nedovršily 16 roků u kategorie A s možností 25% žáků 6. třídy a u kategorie B s možností 25% stálých členů do 17 let včetně ke dni soutěže. Dodržení stanovených věkových kategorií je závazné pro všechny členy sboru. Vítěz loňského kola (a tedy účastník celostátní přehlídky) se krajského kola účastní bez nároku na postup, může ale být ve své kategorii hodnocen. Přehlídka není určena sborům, které byly oceněny zlatým pásmem v posledních dvou ročnících *Celostátní soutěže dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně* (nevztahuje se na jejich přípravná oddělení). Podmínku tvoří povinná skladba v podobě lidové písně dle vlastního výběru zazpívaná jednohlasně nebo vícehlasně bez doprovodu. Celková délka vystoupení nesmí přesáhnout 10 minut (zpívaného času). V případě, že sbor nesplní věkové a programové podmínky propozic, nemůže být hodnocen. Počet členů jednoho sboru není v krajských kolech omezen. Odborná porota rozdělí zúčastněné sbory do tří pásem (zlaté, stříbrné, bronzové) a má možnost doporučit 1 dětský sbor do celostátní přehlídky. Součástí krajských kol i celostátní přehlídky je beseda s lektorským sborem, resp. porotou, spojená s rozбором jednotlivých soutěžních vystoupení. Celostátní přehlídka konající se nyní v Rychnově nad Kněžnou

(předtím i v Pardubicích či Českém Krumlově) je však již nesoutěžní, neboť sbory již nejsou zařazovány do hodnotících pásem (zlatého, stříbrného či bronzového), „pouze“ dostanou sbormistři „mezi čtyřma očima“ cenné rady, připomínky či postřehy porotců z krajských kol, kteří se účastní i celostátní přehlídky.²⁴

O *Celostátní soutěži dětských pěveckých sborů* se pojednává v následujících kapitolách.

²⁴ Podle http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=1205 (17. 11. 2010).

II.2. Historie Celostátní soutěže dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně

Počátky *Celostátní soutěže dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně* (dále jen CS DPS v NJ) lze sledovat již od roku 1995, kdy se o pořádání této soutěže začalo uvažovat. Pořadatelé novojičínské soutěže se však mohli inspirovat podobnými soutěžemi organizovanými již o několik desetiletí dříve. Podle slov PhDr. Jaroslavy Mackové,²⁵ která pracovala od ledna 1995 v ARTAMĚ právě v oddělení dětských sborů, a na CS DPS v NJ se významně podílela, byla faktickým předchůdcem a do značné míry i vzorem novojičínské soutěže *Celostátní soutěž dětských sborů v Havířově* v roce 1967.

„V tehdejší době²⁶ se pravidelně konaly každoroční soutěže STM (Soutěž tvořivosti mládeže), které dávaly prostor i dětským sborům, ale v hodnocení uplatňovaly i jiná hlediska než jen odborně hudební – například obsazení porot bylo někdy dost nahodilé a málo kvalitní. Povinnost, aby na ústředních kolech byly zastoupeny všechny kraje, znamenala, že úroveň byla často nevyrovnaná. Vyhlášení soutěže v Havířově bylo pokusem uspořádat soutěž s přísně hudebními kritérii, která by srovnala a ukázala kvalitu našich dětských sborů. Inspirací byla *Soutěž smíšených sborů* v roce 1965, kterou připravil s kruhem spolupracovníků Miroslav Košler, tehdy sbormistr Souboru ČKD Praha.“²⁷

O dva roky později se J. Mackové ve spolupráci s odbornou radou, které tehdy předsedal Petr Eben, podařilo přesvědčit příslušné instituce o potřebnosti takové soutěže i pro dětské sbory. Partnerskou institucí, přes kterou „tekly“ potřebné peníze, tehdy byla Pionýrská organizace Československého svazu mládeže.

V čem byla havířovská soutěž jiná? Kromě odborných kritérií to byla především skutečnost, že se jednalo o soutěž otevřenou, do které se mohl přihlásit každý sbor, který splnil soutěžní podmínky, to znamená, že nastudoval odpovídající program a dvě povinné skladby, a jehož členové nepřekročili 16 let. (Ústředních kol STM se účastnily sbory, které postoupily z předchozích okresních a krajských kol.)

²⁵ PhDr. Jaroslava Macková pracovala na úseku dětských sborů v letech 1960 – 1968 v instituci ÚDLUT (Ústav lidové umělecké tvořivosti), na jaře 1968 přešla do Českého hudebního fondu a se sbory spolupracovala mj. jako zástupce delegovaný právě ČHF. V letech 1976 až 1982 a 1986 až 1992 se s manželem nacházela mimo republiku. K dětským sborům se vrátila v lednu 1995 v rámci ARTAMY. Zde setrvala až do roku 2006, kdy se její nástupkyní stala Lea Šebešová. Tu posléze vystřídala Miloslava Fousková (údaje zpracovány na základě vlastní výpovědi J. Mackové).

²⁶ To znamená od roku 1950.

²⁷ Informace k těmto otázkám mně písemně poskytl J. Macková dne 18. února 2010.

Podle odkazované výpovědi poskytnuté J. Mackovou byly povinné skladby vybrány podobně jako u předchozí soutěže smíšených sborů: polyfonie – „Pueri concinite“ (Jacobus Gallus), a soudobá „V širem poli“ ze Slezských písniček (Ilja Hurník).

K soutěži byla ale přiřazena ještě další kategorie, a to zpěv z listu, jako zdůraznění, že dětský pěvecký sbor má i funkci hudebně pedagogickou. Pro tuto příležitost napsal Petr Eben několik 16taktových cvičení (bez textu - na vokál), ze kterých si sbory losovaly, a hned na to dostaly 5 minut, aby skladbičku nacvičily – pokud možno bez použití klavíru. Protože šlo o záležitost dost stresující, byla tato část soutěže bez přítomnosti publika, jen před porotou.²⁸

Do takto vyhlášené soutěže se přihlásilo 13 sborů, které ve své době patřily k velmi dobrým. Některé známe ještě dnes, jiné zanikly nebo ztratily na významu, většinou s odchodem sbormistra.²⁹ Předsedou odborné poroty byl skladatel Ilja Hurník, tajemníkem Jaroslava Macková.

Kvalita soutěžících sborů umožnila porotě zdvojit jednotlivé ceny – o 1. cenu se podělili Kühnův dětský sbor a Severáček Liberec. Zvláštním případem byl brněnský sbor Mladost, jehož sbormistr Jaroslav Dostálík nesouhlasil s uvedenou věkovou hranicí a vědomě a proklamativně zařadil do vystoupení i starší dívky. Porota za této situace nemohla udělat nic jiného, než sice přiznat sboru vysokou kvalitu (byl to nejmenovaný vítěz celé soutěže), ale současně jej diskvalifikovat. Zvláštní cenu za provedení povinné skladby Jacoba Galla získal Pražský dětský sbor.

Celkově byla soutěž hodnocena jako velký úspěch. Úroveň sborů, které se na ní představily, vedla v dalších letech k úsilí změnit hodnocení „první – druhý – třetí“ na hodnocení pásmové, které umožňuje spravedlivě ocenit více sborů. Otevřená zůstala otázka věkové hranice, se kterou se podle zkušeností J. Mackové pravidelně potýká i soutěž

²⁸ O vážnosti přípravy svědčí i to, že Eben napsal o 4 cvičení více a všechna pak zkusmo prozpíval Karlovarský dívčí sbor, aby se vyloučily ty, které přinesly nějaké větší problémy (Podle písemné výpovědi J. Mackové – uloženo v archivu autorky).

²⁹ Na soutěži podle písemné výpovědi J. Mackové vystoupily tyto sbory (v pořadí, které si vylosovaly):

Bratislavský dětský sbor MDKO – sbm. Ján Strelec

Pražský dětský sbor – sbm. Čestmír Stašek

Šlapanický dětský sbor (později přijal název Kantiléna Brno) – sbm. Ivan Sedláček

Severáček Liberec – sbm. Jiřina a Milan Uherkovi

Ústřední pionýrský soubor Praha – sbm. Josef Mikeš

Dětský sbor LŠU Šumperk – sbm. Alois Motýl

Dětský sbor ZDŠ Boleráz - sbm. Ladislav Weissner

Dětský sbor ZDŠ Nové Město – Krčín – sbm. František Krahulec

Mladost Brno – sbm. Jaroslav Dostálík

Dětský sbor ZDŠ České Budějovice – sbm. Oldřich Turek

Hornický dětský sbor Sokolov – sbm. Josef Bolen

Kühnův dětský sbor – sbm. Markéta Kühnová.

Ještě před datem soutěže odstoupil sbor Vrabčáci Kladno (sbm. Karel Zima), protože se jim podmínky zdály příliš náročné.

v Novém Jičíně. „Na jedné straně by totiž měl sbor možnost zpívat ve své obvyklé sestavě (a zejména u sborů LŠU nejsou výjimkou dívky do 18 let), na druhé straně je to žánr dětského sboru a určitou věkovou hranici je třeba respektovat. A mezi těmito dvěma hledisky se dodnes při každém vyhlašování propozic nového ročníku hledá nějaké kompromisní řešení. Spolupráce s pionýrskou organizací nebyla také snadná – základní orientací organizace nebyla kulturní práce a někteří pracovníci o ní měli dost svérázné představy. Aktivisté pionýrské organizace chtěli ovlivnit výběr repertoáru sborů – podle nich například nesměl vyhrát sbor, který zpíval „zbožnou“ hudbu (tak označili skladby J. S. Bacha). Ale důležité je, že se soutěž podařilo uskutečnit a s rozdílnými názory jsem byla konfrontována až při dodatečném hodnocení, vlastní soutěž to naštěstí neovlivnilo,“ uvedla J. Macková.³⁰ Význam této soutěže dokázala i účast Kühnova dětského sboru jako jednoho ze tří tehdejších profesionálních těles. Polemiku na téma věkové hranice členů dětských sborů vedly také osobnosti dětského sborového zpěvu v polovině 20. století. Například František Lýsek měl v tomto jasno – za dětský sbor považoval sbor, ve kterém zpívaly děti do 15 let. Nyní se však kvůli obtížným povinným skladbám tato mez posouvá, a to až do 17 nebo 18 let.

Jak bylo napsáno v předchozí kapitole, od roku 1972 se v Olomouci konal festival *Svátky písní*. O založení této soutěže se zasloužili především Karel a Jiří Klimešovi. Původně šlo o nesoutěžní typ, jenž měl (zejména v prvních ročnících) hlavní ideu, aby se zde na sborových koncertech setkávaly děti a sbormistři různých sborů mezi sebou i se skladateli dětských písní. Poté se to rozšířilo o další aktivity. Kromě seminářů a divadelních představení se k soutěži například připojila ediční činnost, zvláště pro dětský věk. Písně nebyly pouze vydávány, ale i zazpívány zúčastněnými sbory. K tomuto celkovému dění byla příkazem MK přiřčena celostátní soutěž - jak pro školní, tak i výběrové dětské sbory, které se zde konaly až do roku 1989. Počty zúčastněných sborů se v průběhu trvání pohyboval v jednotlivých ročnících od 12 do 50 sborů, což činilo na 300 sbormistrů a 1200 – 1300 dětí. Po roce 1989 Jiří Klimeš rozšířil *Svátky písní* ještě o další kategorie. Soutěž dostala mezinárodní statut, což z ní učinilo obrovský projekt, kterého se často účastnilo přes sto pěveckých sborových těles.³¹

³⁰ Údaje byly poskytnuty během rozhovoru s J. Mackovou dne 20. března 2010.

³¹ BUREŠOVÁ, ALENA. *K tradici sborového pěvctví na Moravě. 1. část – Historie dětského sborového zpěvu na severní a střední Moravě*. In *Hudba v Olomouci. Historie a současnost II. In honorem Robert Smetana. Kritické edice hudebních památek VII*. 2004, s.244 – 246.

Od roku 1974³² probíhala v Kladně³³ soutěž *Písně přátelství* pro několik sborových kategorií, mezi nimi se nacházela kategorie i pro dětské sbory. Pořádalo ji ÚV Svazu přátel SSSR Písně přátelství. Do roku 1981 (7. ročník soutěže) se kvůli organizačním potížím při zabezpečování soutěže přešlo na dvouletý interval tak, že „jeden rok soutěžily sbory dětské a mládežnické, druhý rok sbory dospělých pěvců.“³⁴ Přínos této soutěže tkvěl především v motivaci sborů, podpoře a rozvoji tvořivé umělecké aktivity. Přesto ji nelze s novojičínskou soutěží srovnávat, neboť výběr repertoáru byl politicky značně omezen. Soutěž měla „vést sbory k tomu, aby své dramaturgické plány rozšiřovaly o díla ze sovětské vokální tvorby a zařazovaly je do svého koncertního repertoáru.“³⁵ Sbory musely zpívat povinnou skladbu ruského skladatele nebo skladby podobného typu, kromě ruské hudby se nesměla uvádět hudba starších období (renesance, baroka, klasicismu či romantismu) a nepodporoval se příliš ani zpěv české lidové písně.³⁶

Reakcí na původní styl festivalu se stal přehlídkový festival *Krajina zpěvu* v Šumperku, který fungoval v dvouletých intervalech v letech 1989 až do roku 2001.³⁷

Od roku 1990 se začala organizovat tzv. „hodnocená přehlídka“, která se však týkala pouze školních sborů. Tyto sbory byly vybrány již dříve v krajských kolech. Celostátní přehlídka se tak konala třikrát v Pardubicích, v roce 1994 v Krásné Lípě, o rok později v Uničově a dále v různých místech ČR, až zakotvila v Rychnově nad Kněžnou. Zde již funguje pod názvem *Celostátní přehlídka školních pěveckých sborů* (viz předchozí kapitola).

Za přímého předchůdce novojičínské soutěže však lze považovat republikovou soutěž výběrových dětských pěveckých sborů *Zpívající Kroměříž*. Jejím vyhlášovatelem bylo Ministerstvo kultury ČR, organizaci zajišťovala IPOS-ARTAMA Praha, DK Kroměříž a Městský úřad Kroměříž. První (a zároveň poslední) ročník se konal ve dnech 23. až 25. dubna 1993. Tato soutěžní přehlídka měla vytvořit příležitost pro porovnání různých přístupů k práci s dětským sborem, inspirovat zúčastněné sbory a jejich sbormistry i rozvíjet estetickou výchovu dětí. Jak je patrné i z názvu, soutěž se pořádala pro sbory výběrové, což podle propozic soutěže znamenalo, že jde o sbory, které již nepatří do kategorie začínajících, a které si děti vybírají většinou z přípravných oddělení, jež fungují vedle jejich hlavního

³² Krajská a ústřední kola se konala v roce 1975. SIEBR, RUDOLF. *Sborová soutěž písně přátelství 1975 – 1984*. 1986, s. 13.

³³ Od roku 1984 se soutěž konala v Příbrami.

³⁴ SIEBR, RUDOLF. *Sborová soutěž písně přátelství 1975 – 1984*. 1986, s. 15.

³⁵ SIEBR, RUDOLF. *Sborová soutěž písně přátelství 1975 – 1984*. 1986, s. 13.

³⁶ Podle R. Siebra (*Sborová soutěž písně přátelství 1975 – 1984*. 1986, s. 65) činil v průběhu deseti let trvání soutěže (1974 – 1984) poměr českých a ruských sovětských písní 68:426, tedy počet zazpívaných ruských lidových písní byl asi šestkrát větší! Pro českou umělou píseň byl výsledek o něco málo příznivější – poměr českých umělých písní vůči ruským byl 599:890. Až v roce 1983 se česká nebo slovenská lidová píseň stala povinnou součástí programu. (s. 80).

³⁷ Podle <http://www.motyli-sumperk.cz> (27. 10. 2010).

sboru. „Aby se tyto sbory neměřily se sbory špičkovými, pro které je určen například festival Svátky písní Olomouc, v podmínkách kroměřížské soutěže bylo uvedeno, že se této soutěže nesmí účastnit sbory, které v posledních deseti letech získaly ocenění právě na soutěži v Olomouci.“³⁸ Pro zachování čistoty dětského sboru jakožto žánru byla stanovena i věková hranice – nejstarší člen sboru do 30. 6. 1992 nesměl dovršit 17 let věku.³⁹ Počet členů sboru se mohl pohybovat v rozmezí třiceti až šedesáti členů. Kvůli financování soutěže mohlo sbor doprovázet nanejvýš šest osob.

Jelikož počet přihlášených sborů přesáhl ubytovací kapacity v místě, byly sbory požádány o zvukové nahrávky (kazety), které posoudila odborná rada ARTAMY a podle úrovně sbory vybrala.

Nezvyklé, ale zajímavé uspořádání soutěže v podobě dvou kol (ve dvou dnech – v sobotu a v neděli) přineslo sebou také svá úskalí. První kolo se totiž hodnotilo pásmově a až ve druhém kole porota vybrala tři nejlepší sbory, kterým udělila první, druhé a třetí místo. Původní představa, že do druhého kola postupují jen „zlatí“, by buď devalvovala hodnotu zlatého pásma neúměrně vysokým počtem oceněných (do druhého kola by totiž měla postoupit alespoň polovina soutěžících, aby byla soutěž zajímavá) nebo při počtu dvou až tří „zlatých sborů“ by zase zbavila závěr patřičného napětí. Porotci prof. PhDr. Josef Říha, PaedDr. Alena Tichá Ph.D. a Lukáš Černý v čele s Milanem Uherkem⁴⁰ se souhlasem vyhlášovateli soutěže proto do druhého kola poslali sbory ze zlatého i stříbrného pásma (šest z celkového počtu deseti sborů⁴¹). Ukázalo se, že to přispělo k větší atraktivnosti soutěže:

³⁸ Údaje jsou zpracovány na základě materiálů ARTAMY (Alžběta Urbancová: Hodnocení soutěže) z roku 1993 - nestránkováno, uloženo v archivu ARTAMY v Praze.

³⁹ Milan Uherek, který se této soutěže zúčastnil jako předseda poroty, k tomu písemně poznamenal: „Velká část našich tzv. dětských sborů sází na vokální zralost a repertoárovou zkušenost šestnáctiletých až osmnáctiletých dívek a z těchto sborů se pak stávají sbory dívčí, nejen ve smyslu fyzickém, ale především vokálním témbrem. Nemíním tím bojovat proti této situaci, která se za léta přirozeně vyvinula a která na druhé straně přináší mnoho kladného (třebas ve smyslu společenském), jenže dětský sbor je žánr jedinečný a v celém sborovém spektru nenahraditelný. A to zde není místo k úvahám, je-li v pořádku, aby dívky-ženy zpívaly infantilně jen proto, aby „netrčely“, a není-li nebezpečí, že se tím poznamenávají pro celý další vývoj. A tak právě soutěže a festivaly, jako je tento, mohou svými jasnými omezeními tyto tendence korigovat.“ (Výpověď je uložena v archivu autorky.)

⁴⁰ Jedním z porotců měl být i Čestmír Stašek, ale ten nedorazil. Ve funkci tajemníka poroty pracovala Alžběta Urbancová (ARTAMA Praha).

⁴¹ Byly to tyto sbory:

Kalinka Liberec (sbm. Věra Rakušanová) – zlaté pásmo a celkové I. místo

Zlatá loutna Krnov (sbm. Zdeňka Odstrčilová) – postoupila jako stříbrná a ve druhém kole získala také I. místo

Ostravský dětský sbor (sbm. Milan Chromík) – zlaté pásmo, II. místo ze druhého kola

Cantabile Hradec Králové (sbm. Jaromír Schejbal) – zlaté pásmo (v 1. kole)

Čtyřlístek Ústí nad Orlicí (sbm. Josef Novotný) – stříbrné pásmo

Zorníčka Vsetín (sbm. Helena Kaločová) – stříbrné pásmo

Skřivánek Praha (sbm. Milada Bláhová) – bronzové pásmo

Ondrášek Nový Jičín (sbm. Josef Zajíček) – bronzové pásmo

Zvonek Sokolov (sbm. Zeman) – bronzové pásmo (původně měl místo tohoto sboru přijet sbor Viola ze Žamberka, ten ale nenacvičil povinnou skladbu a přislíbil účast na Letenské voničce, která byla ve stejném termínu)

mezi tři vítězné sbory se druhý den probbojoval sbor Zlatá loutna Krnov (v prvním kole stříbrný), který se o první cenu dělil se sborem Kalinka z Liberce. Druhou cenu získal Ostravský dětský pěvecký sbor, třetí cena nebyla udělena. A nejlepší sbor z prvního dne (sbor Cantabile z Hradce Králové) dopadl po druhém kole neúspěšně - bez medaile.

V obou kolech platil stejný časový limit, což činilo 12 minut zpívaného času, přičemž soutěžní program prvního kola musel obsahovat i povinnou skladbu. Vybraná skladba Zdeňka Lukáše *Quam pulchra es* se podle závěrečného hodnocení soutěže ukázala jako nevhodná, tj. příliš náročná a dětem nesrozumitelná. Repertoár sborů musel být dostatečně široký, neboť skladby z prvního kola se ve druhém nesměly objevit.

V rámci soutěže proběhl pod vedením Milana Uherka (ve spolupráci s celou porotou) rozborový seminář, který vycházel z videozáznamů pořízených při soutěži.

Pro děti zajistili organizátoři kromě sobotní odpolední prohlídky města i večerní vystoupení folklórního souboru Klas z Prostějova. Po nedělním druhém kole soutěže se kolem poledne sbory dozvěděly výsledky, obdržely diplomy a hromadně přesunuly na náměstí, kde si společně zazpívaly a tak ukončily celou soutěž.

Ubytování a stravování sborů i seminaristů (z řad sbormistrů přihlášených sborů, které se soutěže nemohly zúčastnit) hradil vyhlašovatel soutěže - MK ČR. Cestu si sbory i seminaristé platili sami.

I. ročník – rok 1996

Organizační problémy ze strany místních pořadatelů nedovolily pokračovat v pořádání dalšího ročníku Národní soutěžní přehlídky výběrových sborů v Kroměříži. Proto se ARTAMA dohodla o spolupráci s jiným sborem, a to s dětským pěveckým sborem Ondrášek z Nového Jičína.⁴²

Z výpovědi J. Mackové: „První ročník byl připravován hodně hekticky, od mé předchůdkyně Alžběty Urbancové⁴³ byla sice soutěž výběrových sborů v plánu, ale ještě v květnu jsem byla pokárána, proč to v plánu udržuji, když vím, že nejsou peníze. Načež v polovině června (!) ministerstvo sdělilo, že peníze jsou a ať ji uděláme do konce roku. Mělo to být v listopadu, ale nakonec se podařilo finance přesunout na únor 1996. Abychom potencionálním zájemcům umožnili přípravu na letních soustředěních, sešli se ihned obětaví členové odborné rady Milan Uherek a Ing. Vladislav Souček a vybrali jsme dvě povinné skladby, aby sbory měly na výběr - bylo to *Alleluja* Orlanda Lassa nebo Vladislavem

Jitřenka Frýdek-Místek (sbm. Daniela Emanovská) – bronzové pásmo

⁴² Údaje poskytl Josef Zajíček, sbormistr DPS Ondrášek, v rozhovoru ze dne 22. března 2010.

⁴³ Působila v ARTAMĚ do ledna 1995 (vyplývá to z data nástupu J. Mackové).

Součkem navržený španělský středověký anonym *Na břehu síť odpočívá* (v překladu Milana Uherka), další povinností byla lidová píseň a capella.⁴⁴ Ty dvě povinné byly dost nesourodé, ale sbory si je kupodivu vybraly v přibližně stejném poměru, jak komu co vyhovovalo.“

První ročník tedy proběhl ve dnech 23. až 25. února 1996. Na večerním slavnostním zahájení soutěže v reprezentativních prostorách novojičínského Beskydského divadla byli všichni účastníci (sbormistr a maximálně 20 dětí jednotlivých souborů) přivítáni a představeni porotě. Ta ve složení Milan Uherek, prof. PaedDr. Jiří Kolář, prof. PhDr. Jiří Skopal CSc., Mgr. Eva Šeinerová, a Tomáš Motýl s tajemnicí PhDr. Jaroslavou Mackovou sborům oznámila, kterou píseň z jejich repertoáru mají připojit k soutěžnímu programu. V závěru vystoupil krátce hostující sbor Ondrášek a pomohl nacvičit společnou píseň. Po zahajovacím večeru se uskutečnil ještě Klub sbormistrů.

V sobotu dopoledne i odpoledne probíhala vlastní soutěž, jejíž vyhodnocení proběhlo v sobotu večer na závěrečném koncertu. Ve zlatém pásmu se tehdy umístily celkem 4 sbory: DPS Kvodlibet Praha (sbm. Luboš Krtička), DPS Jiskřička Praha (sbm. Dana Škardová), navíc s cenou starosty DPS Domino Opava (sbm. Ivana Kleinová) a DPS Carmina Rychnov (sbm. Karel Štrégl) se zvláštní cenou za povinnou píseň. Do stříbrného pásma se zařadily sbory DPS Mládí Praha (sbm. Stanislav Pecháček), který obdržel také zvláštní cenu za nejlepší provedení povinné skladby, Karlovarský dětský sbor (sbm. Jiří Štrunc), DPS Polanka z Valašské Polanky (sbm. Jaromír Bazel), DPS Arietta Mohelnice (sbm. Zdeňka Jásenská), Štývarův dětský sbor Třinec (sbm. Václav Štývar), DPS Jiříčky Plzeň (sbm. Jarmila Procházková) a DPS Slunko Třebíč (sbm. Helena Nosková). V bronzovém pásmu se umístili DPS Mariella Plzeň (sbm. Mgr. Marie Nováková), DPS Cantabile Hradec Králové (sbm. Jaromír Schejbal), Dětské sborové studio Brno (sbm. Dr. Jaroslav Dostálík) se zvláštní cenou za podnětnou dramaturgii, DPS Svinov (sbm. Mgr. Lydie Romanská) a DPS Kantiléna Brandýs nad Labem (sbm. Václav Kopejsko).

Po koncertě vítězů děti náležitě ocenily večerní řízenou zábavu v podobě soutěží i diskotéky konající se v tělocvičně základní školy Komenského 66 v Novém Jičíně. Sbormistři se v téže době setkali na improvizovaném semináři v prostorách školy. O nedělním dopoledni, po úklidu tříd, ve kterých děti nocovaly, se všichni účastníci sešli na Masarykově náměstí a společně si zazpívali.⁴⁵

Hlavní smysl pořádání této náročné interpretační soutěže byl zformulován jako „aktivizace dalšího okruhu dětských pěveckých sborů směrem k vyšším interpretačním

⁴⁴ Tímto J. Macková vysvětluje dost nahodilý výběr povinných skladeb, v následujících letech jim prý byla věnována daleko větší pozornost.

⁴⁵ Z dostupných pramenů se však bohužel nelze dopátrat, jaká píseň zde zazněla.

cílům.“ Velký zájem o soutěž tohoto typu dokazuje aktivní účast šestnácti sborů. Jejich vyrovnaná kvalita spolu s obětavými pořadateli z okruhu dětského sboru Ondrášek (v čele s jeho sbormistrem Josefem Zajíčkem) zajišťujícím hladký průběh tak významnou měrou přispěly k celkovému úspěchu prvního ročníku. Pro dlouhodobý charakter zmiňovaného cíle soutěže a jeho slibný začátek pak není divu, že se pořádaly ročníky další.

II. ročník – rok 1998

Termín druhého ročníku, jakožto i všechny následující, byl přesunut do podzimního času – tentokrát spadal do dní 30. října až 1. listopadu 1998. Na zahajovacím koncertu, jež mohli tentokrát vyslechnout všichni účastníci, opět účinkoval hostitelský sbor Ondrášek včetně svého přípravného sboru Kulihrášek, který ve spolupráci s tanečním oddělením školy uvedl Janáčkovy *Královničky*. Jako zahraniční host byl přizván vynikající slovenský sbor Magnólia Sobrance. Koncert i celou soutěž výborně moderoval Tomáš Motýl, sbormistr dětského sboru Motýli ze Šumperka.

Povinné skladby byly pro tento ročník stanoveny již rok před vyhlášením soutěže. Odborná rada ARTAMY je vybrala ze širšího návrhu dr. Dostalíka tak, aby jejich náročnost byla přibližně shodná, ale aby zároveň dávaly možnost volby stylu, takže sbory si mohly vybrat buď renesanční polyfonii Nicolase Combarta *Fecit potentiam* nebo skladbu Zdeňka Blažka *Maminčin máj*.

Ze zaslaných 20 přihlášek bylo vybráno 16 sborů. V konečné fázi pak ještě 6 sborů odstoupilo – některé kvůli vnitřním problémům sboru, některé kvůli problémům finančním. Dlouho po uzávěrce a dokonce po jednání odborné rady se hlásily ještě dva sbory – jejich přihlášku nebylo pro tento ročník možné přijmout. Deset souborů, které se soutěže zúčastnily, splnilo všechna hodnotící kritéria a podle svých výkonů se pak rozdělily do pásem. Poslání soutěže splnily především 4 sbory zařazené do zlatého pásma – všechny svou stabilní kvalitou převyšují běžný pojem školního sboru a oprávněně si vybojovaly své zařazení mezi sbory koncertní. Byly to sbory Vrabčáci Jablonec nad Nisou (sbm. Pavel Žur), Rolnička Praha (sbm. Karel Virgler), Rubínek Vysoké Mýto (sbm. Pavel Zerzán) a Cantabile Hradec Králové (sbm. Jaromír Schejbal). V porotě tehdy zasedli Mgr. Eva Šeinerová (předsedkyně), prof. Lumír Pivovarský, Mgr. Václav Ptáček, MgA. Zdeňka Součková a PhDr. Boris Kobrle.

Harmonogram druhého ročníku fungoval podobně jako v prvním ročníku. Po dopoledním sobotním soutěžním programu a odpoledním jednání poroty o výkonech sborů dostali sbormistři opět možnost vyslechnout si podrobnější slovní hodnocení jejich vystoupení.

Večer se všichni účastníci sešli v Beskydském divadle, aby se po nervózním očekávání dozvěděli výsledky soutěže. Ti šťastnější z nich si mohli znovu vyzkoušet jevištní prkna novojičínského divadla, aby zde zpěvem znovu potvrdili své kvality. Všechny sbory se však dočkaly společného zpívání, kterým se vyhlášení výsledků zakončilo. Odměnou všem dětem za jejich snažení se v nedalekém Domě dětí pořádala diskotéka. S Novým Jičínem se rozloučil každý sbor dvěma až třemi písněmi i společným zpěvem všech účastníků o desáté hodině v neděli na Masarykově náměstí.

III. ročník - rok 2000

Do III. ročníku probíhající již v novém tisíciletí se účastnilo celkem 15 sborů.⁴⁶ Povinnou částí programu byly dvě skladby Miroslava Raichla: *Vesele zpívejte, kohouti* a *Probud' se, má milá, ze sna*. Festival byl (díky podzimním prázdninám) oproti předchozímu ročníku posunut o den dříve (na dny čtvrtek, pátek a sobotu), tj. začínalo se ve čtvrtek 26. října, samotná soutěž probíhala v pátek 27. října a tradiční rozloučení se společným zpěvem všech sborů na Masarykově náměstí se uskutečnilo v sobotu 28. října. Za vzor mohlo sborům sloužit vystoupení pardubického dětského sboru Iuventus Cantans pod taktovkou doc. Ing. Vlastislava Nováka i domácího dětského sboru Ondrášku pod vedením Josefa Zajíčka na zahajovacím koncertě ve čtvrtek (!) 26. října. Porota, kterou pro tento ročník tvořili doc. Ing. Vlastislav Novák, prof. PaedDr. Jiří Kolář, Mgr. Ivan Sedláček, Ing. Vladislav Souček, Tomáš Motýl, Alois Motýl a Mgr. Eva Šeinerová, přidělila zlaté pásmo sboru Žďaráček ze Žďáru nad Sázavou (sbm. Vratislav Jindra), Cantice ze Zlína (sbm. Josef Surovík) a Arietté z Mohelnice (sbm. Zdeňka Jásenská). Stříbrným pásmem ohodnotila celkem 9 sborů – Červánek z Červeného Kostelce (sbm. Eva Kubečková), Mariella z Plzně (sbm. Marie Nováková), Zvonek ze Sokolova (sbm. František Šteinfeld), Korálek z Mostu (sbm. Dana Hodačová, Svatopluk Matějka a Jiřina Šnejdarová), Kulihrášek z Nového Jičína (sbm. Josef Zajíček), Kampanela z Brna (sbm. Markéta Jedličková), Puelle cantantes z Litoměřic (sbm. Jindřiška Bohatová a Roman Pallas), Slavíčci z Prahy (sbm. Alice Stavělová) a Krumlovská medvíďata z Českého Krumlova (sbm. Lukáš Holec).

⁴⁶ Cituje se ze Zázpisu ze zasedání odborné rady pro dětský sborový zpěv ARTAMA 23. května 2000 (J. Macková):

„Na III. celostátní soutěž dětských sborů do Nového Jičína přišlo původně 22 přihlášek. Odborná rada a pořadatelé se shodli, že maximální únosný počet pro jednodenní soutěž v jedné kategorii je 16 účastníků. Odborná rada zvolila pro výběr sborů dvě kritéria, vycházející z poslání soutěže proklamovaného v propozicích: vyřadit sbory, které v některém z minulých ročníků již získaly zlaté pásmo (z přihlášených se to týkalo sborů Jiskřička Praha-Uhřetěves), a dále sbory, které se v letošním (v roce 2000 – pozn. autora) X. ročníku Celostátní přehlídce školních dětských pěveckých sborů neumístily ve zlatém pásmu (jednalo se o sbory Rosnička Bruntál, Štývarův dětský sbor Třinec a Con brio Děčín). U zbývajících 18 sborů se podle dosavadních zkušeností dá předpokládat, že se některý z nich ještě z nejrůznějších důvodů odhlásí, navíc Kulihrášek je sbor domácí, odpadájí tedy problémy s ubytováním a stravováním.“

Do bronzového pásma zařadila sbor Jiříčky z Plzně (sbm. Jarmila Procházková), Cantantes scholari z Písku (sbm. Milada Klátilová) a Zvonky z Mnichova Hradiště (sbm. Alena a Ladislav Hejlovi).

IV. ročník – rok 2002

Ani IV. ročník se od předchozích výrazně nelišil. 14 zúčastněných sborů⁴⁷ muselo tentokrát nacvičit díla Jaroslava Křičky *Rolníčka mládí* a Claudia Monterverdiho *Quam pulchra es*. Zahajovací koncert patřil kromě domácího sboru také šumperskému dětskému sboru Motýli, které dirigoval Tomáš Motýl. V porotě zasedla Mgr. Eva Šeinerová, prof. PaedDr. Jiří Kolář, Prof. PhDr. Jiří Skopal CSc., Mgr. Ivan Sedláček, PhDr. Jaroslav Dostálík, Tomáš Motýl a PhDr. Bohuslav Víték. Vítěznou „zlatou“ čtveřici tvořily sbory Svítání z Prahy (sbm. Jana Švejnová), Vrabčáci z Jablonce n. N. (sbm. Pavel Žur), Slavičky z Prahy (sbm. Alice Stavělová), Červánek z Červeného Kostelce (sbm. Eva Kubečková). V stříbrném pásmu se umístil Štývarův dětský sbor z Třince (sbm. Alena Kostková), Korálek z Mostu (sbm. Svatopluk Matějka a Dana Hodačová), Carmína z Turnova (sbm. Ladislava Grundová), Jiskřička z Prahy (sbm. Dana Škardová), Rosnička z Bruntálu (sbm. Jaroslav Číhal), Kopretina z Orlové Lutyně (sbm. Pavla Pazderová) a Cantella z Hradce Králové (sbm. Přemysl Kočí). Do bronzového pásma se zařadily sbory Kantiléna z Luže (sbm. Dana Pražáková), Comenius z Uherského Brodu (sbm. Marcela Burešová) a Vraník z Brna (sbm. Jarmila Jašková).

Soutěže se jako hosté města poprvé účastnila delegace z partnerského italského města Sommacampagna (provincie Verona), která pozvala sbor s nejvyšším počtem bodů – Svítání Praha – na jarní mezinárodní sborový festival, konající se v roce 2003 v jejich městě.

Pro účastníky byl vydán informační bulletin.

V. ročník - rok 2004

Pro V. ročník soutěže vybrala odborná rada skladbu, odpovídající zařazení soutěže do projektu Česká hudba 2004, a to tříhlasý sbor *Ave Maria* z opery Bohuslava Martinů Sestra Paskalina. Sbor se objevuje v opeře několikrát, M. Uherek vhodně zpracoval dvě části tak, aby daly dohromady samostatný programový celek. Takto prezentovaná skladba byla velmi oceněna členy poroty i dalšími odbornými účastníky (když zazněla ve společném provedení všech sborů na závěrečném setkání na náměstí, přesvědčila – bez soutěžního stresu - i zpívající děti). Další povinnou součástí programu bylo uvedení renesanční vokální

⁴⁷ Do soutěže bylo na základě přihlášek vybráno 19 sborů, soutěže se nakonec účastnilo 14 sborů.

polyfonie a lidové písně v libovolné úpravě podle vlastního výběru sboru. Díky poslední podmínce sborům tentokrát odpadla povinnost předkládat porotě mimo soutěžní program dalších 5 skladeb, ze kterých porota jednu vybírala a přiřazovala k soutěžnímu programu.

Vzhledem k možnosti omylů především v pochopení termínu „renesanční polyfonie“ si ARTAMA vyžádala programy přihlášených sborů s dostatečným předstihem, aby je mohla posoudit odborná rada ARTAMY na svém zasedání 21. září. Čtyři přihlášené sbory pak upozornila, že program neodpovídá propozicím – a tak měly ještě dostatek času, aby nedostatek napravily.

Do V. ročníku soutěže se přihlásilo 16 sborů, 1 svou účast odvolal.

Soutěž proběhla v sobotu 13. 11. ve dvou blocích – dopoledne a odpoledne. Sbory hodnotila odborná porota ve složení Mgr. Eva Šeinerová, předsedkyně, Mgr. Svatava Šubrtová, PhDr. Bohuslav Vítek, prof. PhDr. Jiří Skopal CSc., Tomáš Motýl, Josef Zajíček a Petr Pálka. Tajemnicí poroty byla PhDr. Jaroslava Macková z NIPOS-ARTAMY.

Ve zlatém pásmu se umístil sbor Kvítek z Dačic (sbm. Vítězslav Hergesel), Mibidizo z Valašského Meziříčí (sbm. Eva Ježíková), Zvonky z Prahy (sbm. Jarmila Novenková) a Medvíďata z Českého Krumlova (sbm. Lukáš Holec). Ve stříbrném pásmu se ocitli Jiskřička z Prahy (sbm. Dana Škardová), Zvonky z Mnichova Hradiště (sbm. Alena a Ladislav Hejlovi), Jiříčky z Plzně (sbm. Jarmila Procházková), Rosička z Brna (sbm. Natalia Zmrzlá), Štývarův dětský sbor z Třince (sbm. Alena Kostková) a Kantiléna z Luže (sbm. Dana Pražáková). Bronzové pásmo obsadily sbory Kopretina z Orlové-Lutyně (sbm. Pavla Pazderová), Rosnička z Bruntálu (sbm. Jaroslav Číhal), Rokycanský dětský sbor (sbm. Alena Vimrová), Resonance z Třebíče (sbm. Helena Valová) a Mariella z Plzně (sbm. Marie Nováková).

Ačkoli byl festival zařazen do projektu Česká hudba, na soutěžním repertoáru zúčastněných sborů se to výrazně neprojevalo. I s povinností včlenit do programu skladbu Bohuslava Martinů zůstal podíl skladeb českých a zahraniční víceméně podobný jako v programech předchozích ročníků. Podmínka zazpívat českou lidovou píseň však zcela jistě prospěla, a to nejen s ohledem na propagaci české hudby, ale i pro větší pestrost programu, neboť v předchozích ročnících se v soutěžním repertoáru objevila velmi zřídka. K povinnému zařazení lidové písně mohly odbornou radu vést ještě další důvody. Zřejmě chtěla přimět sbory k tomu, aby si uvědomily, jaký přínos má zpěv lidové písně na rozvoj dětského hlasu, melodické cítění apod.

Sbory, které festival zahajovaly (Permoník a Ondrášek), k projektu Česká hudba přistoupily naprosto zodpovědně. Ondrášek předvedl kantátu Antonína Tučapského *Chlapec*

a hvězdy, Permoník se skvěle zhostil interpretace *Řeckého slovníku* Petra Ebena (výběr) a *Mudrosloví* Ivany Loudové.⁴⁸

Již podruhé přijeli na přehlídku italských hostů z města Sommacampagna, kteří opět pozvali sbor s nejvyšším bodovým ohodnocením – tentokrát Kvítek z Dačic - na mezinárodní festival do Itálie v roce 2005. Plynulou a spolehlivou organizaci celé soutěže zajišťoval již po páté DPS Ondrášek Nový Jičín, resp. jeho občanské sdružení. Velkým přínosem proti minulým ročníkům bylo ubytování všech hostů, seminaristů i vedení sboru (kromě nutného pedagogického doprovodu) v nově otevřeném hotelu Kalač za velmi příznivých finančních podmínek. Sbory byly ubytovány ve školách, ale v dostatečně velkých prostorách s relativním pohodlím, dobré a kvalitní stravování zajistila pro všechny účastníky školní jídelna. Zahajovací i závěrečný koncert, a také vlastní soutěž probíhaly v krásném a akusticky výborném Beskydském divadle, uvolněná zábava s diskotékou i soutěžemi pro děti po skončení soutěže v dostatečně velkých prostorách podniku Autopal, kde v odděleném salóncu byl také prostor pro rozhovor soutěžících se členy poroty. Celou akci jako v předchozích ročnících podporoval osobní účastí i finančním přispěním Městský úřad Nový Jičín i ZUŠ Nový Jičín.

VI. ročník - rok 2006

VI. ročník soutěže ohrožovala nízká účast sborů. Z původně přihlášených 12 sborů jich nakonec přijelo soutěžit pouhých sedm. V červnu byl stav přihlášených ještě 11 sborů. V průběhu září a října se ale postupně další čtyři odhlásily a další dva o něm uvažovaly. Důvody pro odhlášení ze soutěže byly nejčastěji výměny dětí v souvislosti se začátkem nového školního roku a přílišná náročnost povinné skladby. Užší okruh členů odborné rady (Jaroslava Macková, Tomáš Motýl, Vladislav Souček, Josef Zajíček) rychle reagoval na vzniklou situaci a vypracoval doplněk k pravidlům soutěže, který byl ještě koncem září sborům rozeslán (i původně přihlášeným), aby byly k účasti více motivovány a aby mohly soutěžit i přesto, že je pro ně povinná skladba příliš náročná. Věkový limit pro účast v soutěži byl posunut na 16 let včetně s možností 25% dětí do 17 let včetně, sbormistr si mohl zvolit, zda povinnou skladbu do programu zařadí či ne. V textu byly sbory upozorněny na snížené hodnocení poroty při jejím nezařazení (ta se dohodla na třibodové sankci proto, aby byla zachována možnost umístit se ještě v pásmu, které by odpovídalo úrovni sboru) – tuto možnost využil pouze jeden ze zúčastněných sborů (Sasanka), což je sbor složený ze dvou

⁴⁸ O programu zahajovacích koncertů se podrobněji zmiňuji v kapitole Zahajovací koncerty CS DPS v NJ.

tříd školy s rozšířenou výukou hudební výchovy, kde přes prázdniny většina chlapců odmutovala.

I tak všem sborům, které se tohoto ročníku účastnily, činily problémy vybrané povinné skladby – *Duo seraphim* T. L. de Victorii a *All inventore del metronomo* L. van Beethovena, v podstatě se podle poroty žádný z nich s nimi nedokázal beze zbytku vypořádat.⁴⁹

Do zlatého pásma se probojovali DPS Cantica ze Zlína, (sbormistři Tereza a Josef Surovíkovi), se Zvláštní cenou za výrazovou interpretaci skladeb a dramaturgii soutěžního vystoupení a Štývarův dětský sbor z Třince (sbormistr Alena Kostková) se Zvláštní cenou Janu Nowakovi za klavírní spolupráci. Výkon sborů Kantiléna z Luže (sbormistr Dana Pražáková) a Da Capo ZUŠ Rokycany (sbormistr Alena Vimrová) stačil na pásmo stříbrné. V bronzovém pásmu se nacházeli Paleček z Nového Města nad Metují (sbormistr Magdalena Kožnarová) a DPS Sasanka z Orlové-Lutyně (sbormistr Gabriela Šařecová). Za nedodržení pravidel soutěže při soutěžním vystoupení (překročení věkového limitu) byl z hodnocení vyřazen Dětský pěvecký sbor Rosnička z Bruntálu, sbormistr Jaroslav Číhal. Takto zařadila sbory odborná porota pracující ve složení prof. PhDr. Jiří Skopal CSc. (předseda poroty), Sabine Bauer, Vítězslav Hergesel, Tomáš Motýl, Mgr. Ivan Sedláček, Ing. Vladislav Souček a PhDr. Bohuslav Vítek.⁵⁰ Funkci tajemníka poroty po PaedDr. Jaroslavě Mackové poprvé převzala Mgr. Lea Šebešová.

Místní organizátoři, Sdružení přátel DPS Ondrášek z Nového Jičína, se opět výborně vypořádali se zabezpečením průběhu akce. Soutěž, doprovodné koncerty a semináře se jako

⁴⁹ Hodnocení zajímavě dokresluje vyjádření jednotlivých porotců (zápis jejich slov na rozborovém semináři – materiál Sdružení DPS Ondrášek, uloženo v archívu Sdružení v Novém Jičíně):

Jiří Skopal: „Nikdo nevyhrál „souboj“ metronomem, vždy zvítězil metronom, častou příčinou bylo krácení kratších rytmických hodnot či špatné umístění samotného metronomu ... větší pečlivost při výběru závěrečné skladby, sám bych v české soutěži volil skladbu z pera českého autora...“

Ivan Sedláček: „Chybělo hlubší pochopení skladby *Duo Seraphim*, více studia z odborných publikací. Z obsahu by mělo vyjít i zvolené tempo. Děti by měly znát každé slovo (překlad). Sbormistři zapomněli se zpěváky dýchat. Dirigovat jako dvoupůlový takt a pouze dělit (ne jako 4/4). Klást důraz na dynamický, hudební tah, nezpívat fráze rovně...“

Tomáš Motýl: „Zlepšení základních pěveckých návyků, ještě větší pozornost věnovat pěveckému dýchání.“

Vladislav Souček: „Velké oživení a ozvláštnění skladeb přineslo zapojení instrumentalistů a skupinek sólistů ... živý výraz a úsměv se bohužel objevil pouze u jednoho sboru, ostatní podceňují ... sbormistr by neměl měnit již ohlášené pořadí skladeb.“

Sabine Bauer konstatovala, že oproti situaci u nich, kde úroveň dětských sborů klesá, máme živou a kvalitní hudební scénu.

Vítězslav Hergesel: „Při volbě tempa by si sbormistři měli uvědomit, že na podiu je tep srdce rychlejší, a proto si v klidu počkat a nad tempem se důkladně zamyslet ... v polyfonii nezpívat ploché fráze, držet jejich napětí až do konce, snažit se je „prodýchnout“.“

⁵⁰ Jiří Skopal je sbormistrem Královéhradeckého dětského sboru Jitro, Sabine Bauer je sbormistryní Kinderchor der Stadt Halle (SRN), Vítězslav Hergesel je sbormistrem Kvítka Dačice – vítěze minulého ročníku, Tomáš Motýl je sbormistrem Šumperského dětského sboru, Ivan Sedláček je zakladatelem brněnské Kantilény, Vladislav Souček je sbormistrem dětského pěveckého sboru Radost Praha, Bohuslav Vítek je dramaturgem Českého rozhlasu.

obvykle uskutečnily v krásných prostorách Beskydského divadla, jež poskytlo účinkujícím sborům také celé své zázemí, techniku a pracovníky. Po slavnostním pátečním zahájení soutěže byly soubory seznámeny s vylosovaným pořadím jednotlivých soutěžních vystoupení a byla představena hodnotící porota, soutěžící sbory se svými sbormistry. Na tomto zahajovacím koncertu účinkoval Ondrášek, novojičínský sbor ZUŠ (sbm. Josef Zajíček) spolu s Kantilénou z Brna (sbm. Zuzana Pirnerová a Jakub Klecker). Oba sbory se představily s velmi náročným programem, posluchače ale strhly bravurou a živou muzikální interpretací. V závěru proběhlo pod taktovkou Josefa Zajíčka společné nastudování a provedení písně Pod našima vršíčkama v úpravě Václava Ptáčka a anglického kánonu v úpravě Milana Uherka Zvon.

Sobota byla ve znamení soutěžních vystoupení, kdy se během dopoledně vystřídalo na jevišti sedm soutěžících sborů. Děti a jejich sbormistři přistupovali k soutěži velmi zodpovědně a soustředěně, pochvalu si zasloužila i jejich posluchačská pozornost a vzájemné fandění v hledišti. Odpoledne děti podnikly výlet s prohlídkou Kunínského zámku. Kratší trvání soutěžních vystoupení (díky menšímu počtu sborů) dala prostor rozšíření nabídky doprovodných koncertů, seminářů a tvůrčích dílen, které přilákaly na 68 sbormistrů z celé republiky. Více času zbylo i na rozborové semináře s porotou (jak individuální, tak společné). Na doprovodných seminářích vystoupili Manfred Wipler⁵¹ s přednáškou „Sborový repertoár – výběr z německé literatury“ a Ivan Sedláček, který provedl rozbor a sborové nastudování povinné skladby soutěže. Odpoledne se všichni sešli k odpolednímu zpívání na Masarykově náměstí, kde se každý sbor představil dvěma skladbami, na závěr zněly náměstím společné písně. Menší účast sborů způsobila i obohacení programu festivalu o další koncert. V podvečer totiž shlédly děti i dospělí představení dalšího hosta, Carminy z Rychnova nad Kněžnou, pod názvem „Masopust“, které se setkalo s mimořádným ohlasem jak u dětského, tak u odborného publika. Podnětným pro všechny zúčastněné se stal rozborový seminář soutěžních vystoupení. Každý porotce vyzdvihl nejdůležitější momenty a charakteristiky soutěžních vystoupení jako celku.

Večer se uskutečnilo slavnostní vyhlášení výsledků soutěže a koncert nejlepších sborů. Vybrány byly sbory ze stříbrného pásma, každý uvedl jednu skladbu ze svého programu, a pásma zlatého, ty publiku zazpívaly dvě skladby vybrané porotou. Přehlídky se již potřetí zúčastnila delegace z italského města Sommacompagna, která pozvala nejlepší sbor soutěže, Canticu ze Zlína, na mezinárodní festival do Itálie v roce 2007. Náročný sobotní den byl

⁵¹ Manfred Wipler je sbormistrem Kinderchor der Stadt Halle (SRN).

zakončen v ZK Autopal, v němž se sešly všechny děti ke společné zábavě a sbormistři k individuálním pohovorům s porotou.

Díky štědrým finančním příspěvkům⁵² se organizaci NIPOS-ARTAMA podařilo při přehlídce vydat zároveň dotisk 2. vydání již rozebrané publikace Čestmíra Staška „Hudebně pěvecký kurz pro dětské sbory a jejich přípravná oddělení“.

A tak jediné stíny tohoto ročníku soutěže přinesla nízká účast sborů a nedodržení věkového limitu u sboru Rosnička z Bruntálu.

VII. ročník – rok 2008

V roce 2008 se již po sedmé konala v Novém Jičíně celostátní soutěž dětských pěveckých sborů, poprvé s názvem **Porta Musicae** 2008. Soutěž podobně jako v předchozích ročnících pořádali z pověření a za finančního přispění Ministerstva kultury ČR NIPOS-ARTAMA opět Město Nový Jičín, Sdružení rodičů a přátel DPS Ondrášek z Nového Jičína a Základní umělecká škola Nový Jičín.

Od tohoto roku je soutěž je rozdělena do dvou kategorií, sbory se však mohou přihlásit pouze do jedné kategorie. V I. kategorii - „mladší sbory“ – mohou soutěžit sbory, jejichž členové dosahují ke dni soutěže věku maximálně 15 let. Počet členů soutěžícího sboru se může pohybovat v rozmezí 25 až 45 dětí (celkový počet včetně sbormistra a doprovodu může tvořit maximálně 50 osob). Sbormistr je povinen doložit jmenný seznam sboristů obsahující jejich data narození.

Do II. kategorie - „starší sbory“ – lze zařadit sbory, jejichž členové dosahují ke dni soutěže věku maximálně 19 let. Počet členů soutěžícího sboru se může pohybovat v rozmezí 25 až 45 dětí (celkový počet včetně sbormistra a doprovodu může tvořit maximálně 50 osob). Sbormistr je povinen doložit jmenný seznam sboristů obsahující jejich data narození.

Jak bylo napsáno výše, smyslem soutěže není jen vlastní bezchybný výkon jednotlivých sborů, ale pěstování vztahu k hudbě – české zvlášť. Bylo nasnadě, že v roce 2008 více než kdy jindy zaznívala po celou dobu festivalu díla především českých autorů.

Povinnou část programu 2008 v I. kategorii tvořila skladba Zdeňka Lukáše *Čáp sedí pod dubem* (z cyklu *Sedum trubačů*),⁵³ dále česká, moravská, slezská nebo slovenská lidová píseň v libovolné úpravě podle vlastního výběru sboru. Sbory zařazené do II. kategorie

⁵² Množství finančních prostředků v tomto roce bez problémů pokrylo veškeré náklady spojené s uskutečňováním soutěže. Jejich největší díl (59%) byl uhrazen z dotace Ministerstva kultury ve výši 240 000 Kč. Město Nový Jičín poskytlo 50 tisícovou dotaci. Celkové náklady na realizaci projektu činily přes 400 tisíc korun.

⁵³ Cyklus je vydán pod názvem: LUKÁŠ, ZDENĚK. *Ze Špalíčku, Sedum trubačů*. Praha: Panton, 1976, 2. vydání).

musely také uvést skladbu Zdeňka Lukáše, tentokrát z cyklu Písně letních dnů a nocí – *Vlnky*.⁵⁴ Kromě ní se požadovalo předvedení české, moravské, slezské nebo slovenské lidové písně v libovolné úpravě podle vlastního výběru sboru.

Jako již v předchozích ročnících se soutěž, doprovodné programy, koncert i semináře uskutečnily v prostorách Beskydského divadla, jež poskytlo soutěžícím sborům a účinkujícím své zázemí, techniku i své pracovníky. Na slavnostním pátečním zahájení soutěže byly sbory seznámeny se soutěžním pořadím i s mezinárodní hodnotící porotou (Silvie Pálková dipl. spec., Zuzana Ronck (RÖ), doc. Elena Šarayová (SR), Mgr. Eva Šeinerová, Mgr. Svatava Šubrtová, Mgr., MgA. Marek Valášek, Josef Zajíček). Páteční večer vyvrcholil koncertem novojičínského dětského pěveckého sboru Ondrášek pod vedením Josefa Zajíčka a libereckého sboru Severáček pod vedením Silvie Pálkové.

V rámci soutěže se uskutečnil i seminář pro sbormistry dětských sborů jakožto podzimní setkání Klubu sbormistrů.

Sobotní den se nesl ve znamení soutěžních vystoupení. Dopoledne se konala soutěž tzv. sborů mladších dětí, odpoledne pak soutěž II. kategorie. Sbory, které nesoutěžily, mohly ve volné chvíli navštívit Novojičínský zámek.

Seminaristé a sbormistři se během soboty zúčastnili tvůrčí dílny pod vedením Evy Šeinerové, sledovali celý průběh soutěže a individuálně si sami zařadili jednotlivá soutěžní vystoupení do hodnotících pásem. Zúčastnili se také a podvečerního rozborového setkání s porotou.

Sobotní slavnostní večer pak přinesl očekávané výsledky soutěže, porota po nelehkém rozhodování rozdělila sbory do tří pásem a udělila i několik zvláštních cen. Před samotným vyhlášením výsledků připravili novojičínská organizátoři hudební překvapení v podobě vystoupení chlapeckého *Sextetu+* z novojičínského gymnázia pod vedením Karla Dostála. Po samotném vyhlášení výsledků pak následoval koncert sborů, které se umístily ve zlatém pásmu, a dále udělení speciální ceny soutěže - oficiální pozvání od přítomných zástupců italského města Sommacampagna, které se od roku 2004 stalo patronem novojičínské soutěže dětských pěveckých sborů, na Mezinárodní hudební festival Custosa.⁵⁵ Tuto cenu získal spolu se Zvláštní cenou poroty Marii Erlebychové za vynikající klavírní spolupráci sbor Mládí z Jablonce nad Jizerou se sbormistryní Květou Kavanovou, který obdržel nejvyšší bodové ohodnocení. Do zlatého pásma se ale dostal ještě sbor Zvonky z Hulína (sbm. Dana Zapletalová), který získal Zvláštní cenu poroty Romanu Hozovi za barytonové sólo. Stříbrné

⁵⁴ Cyklus byl vydán v rámci titulu: *Sborový zpěv na střední pedagogické škole*. Státní pedagogické nakladatelství, n. p., Praha 1984.

⁵⁵ V roce 2008 již došlo ke třetímu pozvání.

pásmo vybojoval sbor Iuventus gaude z Jablonce nad Nisou (sbm. Tomáš Pospíšil), který navíc obdržel Zvláštní cenu poroty za vynikající provedení lidové písně v úpravě Eugena Suchoně, dále Červánek z Červeného Kostelce (sbm. Eva Kubečková), Kantiléna z Luže (sbm. Dana Pražáková) a Da Capo z Rokycan (sbm. Alena Vimrová). Bronzové pásmo porota udělila sboru Výšinka z Liberce (sbm. Miloslava Čechlovská).

V I. kategorii se nejlépe umístil sbor Mibidizo z Valašského Meziříčí (sbm. Eva Ježíková), kterému porota přítkla Zvláštní cenu poroty za příkladnou dramaturgii, dále Rosička z Brna (sbm. Katarína Mašlejová), opět se Zvláštní cenou poroty za příkladnou dramaturgii, Iuventus cantans z Pardubic (sbm. Zdeněk Kudrnka), navíc se Zvláštní cenou poroty Petru Hostinskému za vynikající klavírní spolupráci a Medvíďata z Českého Krumlova (sbm. Lukáš Holec). Do stříbrného pásma byly zařazeny sbory Kopretina z Orlové-Lutyně (sbm. Petra Rašíková) a Fere angeli ze Strakonice (sbm. Marcela Miková). V bronzovém pásmu se umístil sbor Jiříčky z Plzně (sbm. Jarmila Procházková, Kateřina Vrátníková), Sbor Gymnázia Děčín (sbm. Lenka Holubcová, Tereza Holubcová) a Trallala z Českého Těšína (sbm. Beata Brzóska).

Po zakončení slavnostního večera čekala na děti v Závodním klubu Autopal společná zábava a na sbormistry setkání a rozhovory s porotou. V neděli dopoledne se ještě sbory sešly na novojičínském náměstí, které rozezněly společným zpěvem a tím zakončily Portu Musicae 2008.

VII. ročníku celostátní soutěže se zúčastnilo 16 dětských pěveckých sborů z celé republiky a přes 60 sborových dirigentů, hudebníků a významných osobností české hudební kultury.

II.3. Propozice soutěže

Podmínky účasti

Soutěž v Novém Jičíně se řadí mezi nejnáročnější svého druhu u nás. Probíhá co dva roky – bienale. Je určena dětským sborům, které svou úrovní přesahují pojem „školní sbor“.⁵⁶ Termín je používán orientačně k naznačení interpretační vyspělosti a způsobu práce sboru, není vázán na organizační začlenění dětského sboru. Pod pojmem dětský sbor se podle propozic soutěže rozumí sbory, které vystupují v obsazení soprán a alt. Účast na soutěži sborům poskytuje zkušenost s účastí v náročné interpretační soutěži koncipované podle mezinárodních pravidel. Vysoká úroveň přihlášených sborů je zaručena už jejich podmínkami a pravidly. Přihlášené sbory se například musí vypořádat s náročnou povinnou skladbou, a to i při poměrně nízkém věku zpěváků.

Podmínky soutěže se orientují také např. na sbory umístěné ve zlatém pásmu v minulých ročnících Celostátní přehlídky školních pěveckých sborů. Mohou se ale samozřejmě účastnit i sbory jiné. Nepočítá se však s účastí špičkových sborů, laureátů domácích i zahraničních soutěží se stabilně vysokou interpretační úrovní, a se sbory, které v minulém ročníku ročníku soutěže získaly zlaté pásmo. Tímto dostávají větší šanci mladé perspektivní sbory. Pro mnohé sbory znamená získání zlatého pásma v soutěži pomyslné zařazení mezi dětské sbory „výběrové,“ činnost těchto sborů v dalších letech to většinou i potvrzuje.

Vystoupení sboru hodnotí porota, kterou jmenuje NIPOS-ARTAMA (dříve IPOS-ARTAMA). Hodnocení je pásmové – sbory jsou podle bodového hodnocení zařazeny do zlatého, stříbrného a bronzového pásma. Bodové hodnocení bývá na požádání sbormistrům k dispozici. Podrobnému rozboru programů bývá věnována beseda poroty se sbormistry. Porota může udělit zvláštní ceny za nejlépe provedenou povinnou skladbu, za dirigentský výkon apod. Speciální cenou partnerů soutěže se stalo od roku 2004 pozvání na festival v Sommacampagna v Itálii.

Smyslem soutěže však není jen vlastní bezchybný výkon jednotlivých sborů, ale pěstování vztahu k hudbě. Jako součást programu funguje celostátní rozborový seminář pro sbormistry dětských pěveckých sborů.

⁵⁶ Pro školní sbory je určena Celostátní přehlídka školních pěveckých sborů (viz výše), kde je účast v celostátní přehlídce podmíněna výborným umístěním v krajském kole. Případná účast školního sboru na Celostátní soutěži DPS v Novém Jičíně je podmíněna umístěním v zlatém pásmu Celostátní přehlídky školních pěveckých sborů či doporučením odborné rady ARTAMY. V tomto smyslu se dá CS DPS v NJ chápat jako postupová, neboť může fungovat jako „další kolo“ Celostátní přehlídky školních pěveckých sborů. Tato provázanost je umožněna tím, že obě přehlídky pořádá tatáž organizace.

Přihlásit se tedy může každý dětský sbor působící v ČR, který splní podmínky soutěžního programu a věkové hranice. Vzhledem k tomu, že jde o soutěž dětských sborů, jejichž charakter jakožto žánr je třeba zachovat, mohou se soutěže zúčastnit děti do 15 let, tj. ty, jež ke dni soutěže nedovršily 15 roků, s možností 20% stálých členů sboru do 17 let ke stejnému datu. Počet soutěžících je maximálně 45 dětí (celkový počet včetně sbormistra a doprovodu maximálně 50 osob), minimálně 30 dětí. Za dodržení věkových podmínek, počtu dětí a doprovodu odpovídá vedoucí sboru a pořadatel.

Soutěžní program nesmí přesáhnout 12 min⁵⁷ čistého hudebního času. V něm je třeba provést povinnou část programu, další skladby do uvedeného časového limitu si určuje sbor libovolně.⁵⁸ Pokud sbor překročí časový limit, porota ukončí jeho vystoupení.

Organizátoři v propozicích upozorňují také na nutnost finančního příspěvku jednotlivých sborů, neboť přesto, že je soutěž dotována ze strany Ministerstva kultury, dotace nepokryje veškeré náklady potřebné k zabezpečení tohoto festivalu.⁵⁹

Protože je počet zúčastněných sborů z organizačních i finančních důvodů limitován, vyhrazují si pořadatelé právo v případě, že počet přihlášených sborů bude vyšší než dvacet, pro další přihlášené sbory připravit pořadník. Předběžnou přihlášku s uvedením přesného názvu a adresy sboru je nutné dodat do termínu, který je pořadateli vymezen (obvykle v průběhu dubna toho roku, kdy se soutěž koná), potvrzení o přijetí do soutěže obdrží sbory nejpozději do 31. května.

Harmonogram soutěže

Celá soutěž je od svého počátku rozprostřena do jednoho podzimního víkendu. Příjezd soutěžících sborů se očekává v pátečních odpoledních hodinách, aby se sbory mohly včas ubytovat. Pro dostatek prostoru poskytují organizátoři každému souboru většinou dvě třídy na novojičínských základních školách,⁶⁰ odkud není daleko ani hlavního místa soutěžního klání – Beskydského divadla, ani do historického centra Nového Jičína. Sbormistři toužící po komfortnějším ubytování, např. v hotelu, však musí zajistit svým sborovým dětem dospělý doprovod, který nocleh ve spacáku ocení. Aby sbory na večerním slavnostním zahájení soutěže nevytluzovaly nežádoucí zvuky způsobené prázdnými žaludky, čeká je

⁵⁷ Do roku 2004 tvořil limit 10 min čistého času.

⁵⁸ Do roku 2002 byl soutěžní program jednotlivých sborů navíc upřesňován porotou. Každý sbor měl totiž na přihlášce uvést nejen vlastní soutěžní program, ale zároveň předložit ještě seznam a partitury dalších 5 skladeb ze svého repertoáru – z nich porota v předvečer soutěže vybrala jednu, která byla do soutěžního programu přiřazena (v pořadí, které si určil sbor sám).

⁵⁹ V roce 1998 se v propozicích objevilo také upozornění, že proti uvažovanému záměru může být soutěž z ekonomických důvodů podstatně zkrácena.

⁶⁰ Na seznamu figurovaly především ZŠ Tyršova 1 a ZŠ Komenského 68, někdy také ZŠ Dlouhá, SZŠ Nový Jičín, SOU Tyršova 9 a SOŠ Tyršova 12.

lahodná teplá krmě v jídelně novojičínské ZŠ Tyršova.⁶¹ Zdejší vyhlášenou kuchyni navštíví účastníci ještě čtyřikrát: sobotní snídani počínaje a nedělní snídani konče.

Do sedmé hodiny večerní se všichni účastníci přesunou do reprezentativních prostor Beskydského divadla, kde se seznámí s porotou, vylosují si soutěžní pořadí a mohou se nechat inspirovat koncertem renomovaných sborů. Jedním z nich je samozřejmě hostitelský pěvecký sbor Ondrášek, který k sobě vždy pozve nějakého hosta. V minulých ročnících tak pozvání přijaly sbory Magnolia ze Sobrance (SK) (1998), Iuventus Cantans z Pardubic (2000), Motýli ze Šumperka (2002), Permoník z Karviné (2004), Kantiléna z Brna (2006) nebo Severáček z Liberce (2008). Důležitou součástí zahájení je nácvik společných skladeb, které pak zazní nejenom při sobotním závěrečném vyhodnocení, ale i na rozloučení v neděli na Masarykově náměstí. V pátek obvykle nezahálí ani členové poroty, kteří absolvují setkání se sbormistry, oficiálními hosty a představiteli města.⁶² Město je do festivalu vtaženo zejména finanční účastí, dále i tiskem, který soutěž propaguje, zve občany města i jeho okolí na zahajovací koncert, soutěžní vystoupení i závěrečné rozloučení a zpětně je informuje o průběhu celé akce.

Samotné klání (opět pod střechou Beskydského divadla) se uskutečňuje až v sobotu. Podle počtu sborů probíhá buď jenom dopoledne, nebo ve dvou blocích (dopoledne a odpoledne). Soutěžním vystoupením sborů předchází jejich akustická zkouška, pro každý sbor limitovaná deseti minutami. Ve volném čase se sbory mohou předvést novojičínské veřejnosti na Masarykově náměstí, navštívit Žerotínský zámek se stálou expozicí klobouků či jiné pamětihodnosti v okolí. Oblíbeným výletním místem je například město Štramberk se svou trúbou nebo zřícenina hradu Starý Jičín. Již před večerí proběhne se členy poroty rozborový seminář pro sbormistry, který již pomalu dává tušit, jak to všechno dopadne. Jistý výsledek se ovšem všichni včetně napjatých dětí dozví až s plnými, ale chvějícími se žaludky při slavnostním vyhodnocení soutěže. Nejlépe umístěné sbory znovu otestují pódiová prkna divadla a tento koncert laureátů dovrší společný zpěv. Zaslouženou odměnou všem účastníkům za jejich snahu se pak stane večerní program pro děti v podobě diskotéky, kulturního programu či zábavy plné her⁶³ a jejich sbormistři a korepetitoři si mohou spolu s hosty, organizátory, seminaristy i porotci přátelsky posedět v sousedících salóncích či blízkých restauračních podnicích.

⁶¹ V roce 1996 probíhalo stravování na ZŠ Komenského 68.

⁶² Do IV. ročníku včetně (rok 2002) musela porota navíc do pátečního zahajovacího koncertu doplnit soutěžní program každého sboru ještě jedním číslem, a to ze skladeb, které sbory uvedly na přihlášce pro výběr porotě. Sbory se tak o konečné verzi soutěžního repertoáru dozvěděly až v pátek večer na slavnostním zahájení.

⁶³ Tyto akce se konaly většinou v prostorách Závodního klubu Autopal nebo Domu dětí (dnes Fokusu) Nový Jičín.

V neděli se po nutných praktických úkonech, jako je snídane, úklid tříd a jejich předání, rozzářil obličej všech při společném rozloučení na malebném Masarykově náměstí, kde každý sbor zazpívá ještě dvě nebo tři písně a všichni přítomní dají prostřednictvím společně nastudovaných písní Novému Jičínu sbohem.

Financování soutěže

Organizace soutěže v uvedeném rozsahu vyžaduje především pomoc mnoha lidí, a čas, který věnují na přípravu a samotný průběh akce. Ačkoli je v mnoha případech toto obětavé úsilí ponecháno bez peněžní odměny, existuje v souvislosti s touto soutěží mnoho položek, které se musí uhradit. Jedná se například o cestovné (organizátorů či členů poroty), nájem (hlavně Beskydského divadla), ubytování poroty, hostů i příspěvek školám za ubytování dětí ve třídách, propagační materiály, ceny nebo ostatní osobní náklady. Výraznou, avšak placenou pomoc organizátorům poskytuje i účetní. Svou mzdu dostává i porota. Proto tvoří podstatnou složku fungování této soutěže její finanční zabezpečení. Díky pořadatelskému statutu vyhlašovatele Ministerstva kultury zajistí velkou část přísunu peněz tento orgán. Někdy se podaří získat sponzorské dary, především prostřednictvím místních firem. I tak se však nepokryjí veškeré náklady, a proto musí každý člen sboru včetně doprovodu uhradit jistý poplatek (jako příspěvek na stravné), o jehož výši se rozhoduje před přehlídkou podle výše slíbených dotací i sponzorských darů. Tento požadavek má ale negativní dopad, neboť způsobuje další zatížení pro zúčastněné sbory, které si totiž samy hradí i cestovné. Objevily se již případy, kdy sbory nesehnaly potřebné peníze a ze soutěže se odhlásily. Náklady na přehlídku v důsledku stále vyšších cen za nájem, jídlo i ubytování postupně narůstaly.

Pořádání prvního ročníku soutěže stálo organizátory přes 140 tisíc korun. Nejvíce finančních prostředků si vyžádalo stravování a proplácení cestovného. Mezi nezanedbatelné položky patřilo i nájemné a půjčovné nebo náklady na reprezentaci. Poměrně draho přišlo i pořízení keramických cen. Každý člen soutěžícího sboru přispěl padesáti korunami na stravu. Samotná ARTAMA pomohla částkou 10 000 Kč. Seminaristé si ubytování na internátě novojičínské Zdravotnické školy a celodenní stravu ve škole Komenského 68 hradili v plné výši sami, avšak pouze nevelkou částkou 140 Kč na den.

Druhý ročník soutěže si vyžádal celkové náklady ve výši asi 190 tisíc Kč. Finanční zajištění akce představoval především příspěvek MK a místních orgánů. Dotace ze státního rozpočtu MK ČR (95 tisíc Kč) byla čerpána na nájemné, ubytování a úhradu cestovních nákladů spojené s uspořádáním CS DPS. Jako sponzory se podařilo získat Nadaci OSA

(10 tisíc), Nadaci CHF (3 tisíce) a menší příspěvky od místních sponzorů.⁶⁴ Na účastníka soutěže připadl stovacetikorunový poplatek za stravu. Finanční náklady zmírnil i obětaví rodiče dětí z DPS Ondrášek, kteří například po vyhlášení výsledků připravili pohoštění sbormistrům a hostům i dětem na diskotéce. I tak to však nestačilo na finanční podporu sborů (např. příspěvkem na cestovné), které z tohoto důvodu odpadly, ačkoli měly předpoklad zařadit se mezi nejlepší účastníky.

Ani v roce 2000 nepokryly dotace veškeré nutné výdaje, které se vyšplhaly k částce asi 223 tisíc Kč. Ekonomické zajištění soutěže je oproti minulým dvěma ročníkům o trochu nižší. Státní rozpočet ČR poskytl celkem 100 tisíc korun na nájemné, dopravu, ubytování, propagaci a ostatní osobní náklady. 30 tisíc korun věnoval Městský úřad Nový Jičín (dále MěÚ), 15 tisíc korun Okresní úřad Nový Jičín a IPOS-ARTAMA 25 tisíc korun. Minimalizovaly se však náklady na ubytování: kromě sborů ubytovaných ve vlastních spacácích byla porota i hosté ubytování na internátě Zemědělského učiliště. Beskydské divadlo bylo pronajato za úhradu režie. Částka, kterou musel přispět každý člen zúčastněného sboru včetně dospělého doprovodu, činila 120 Kč.

Stejný obnos zaplatili i účastníci čtvrtého ročníku soutěže v roce 2002, ačkoli se náklady navýšily na 300 tisíc Kč. Dotace MK ČR 200 tisíc korun uhradila například nájemné, dopravu, propagaci (byl vydán i informační bulletin), část materiálních nákladů i polovinu částky za stravování.

V jubilejním roce 2004 bylo velkým přínosem oproti minulým ročníkům ubytování všech hostů, seminaristů i vedení sboru (kromě nutného pedagogického doprovodu) v nově otevřeném hotel Kalač za velmi příznivých finančních podmínek. Sbory byly jako obvykle ubytovány ve školách, takže každý účastník platil pouze 120 Kč za stravu. Celou akci podporoval kromě osobní účasti i finančním přispěním MěÚ Nový Jičín a ZUŠ Nový Jičín. Dvě třetiny z celkových nákladů (ty dosáhly jako v předchozím ročníku výše 300 tisíc korun) uhradila dotace MK ČR.⁶⁵ Zbýlý obnos uhradil příspěvek účastníků a sponzoři (tito částkou 30 tisíc korun).

Celkové náklady na realizaci šestého ročníku CS DPS již přesáhly sumu 400 tisíc korun, ačkoli se účastnilo pouze sedm sborů. Výše nákladů, která se od vzniku soutěže více než zdvojnásobila, však nemusí překvapit, uvaží-li se zdražování v mnoha oblastech, zvláště potravin a služeb. Množství finančních prostředků ale tyto náklady spojené s uskutečňováním

⁶⁴ Jednalo se například o firmu Mlékarnu Kunín, která dodala mléčné výrobky (jogurty a sýry).

⁶⁵ Dotační program měl název Podpora veřejně prospěšných projektů v rámci programu „Česká hudba 2004 – nedílná součást evropské kultury – oblast neprofesionálních uměleckých aktivit.“

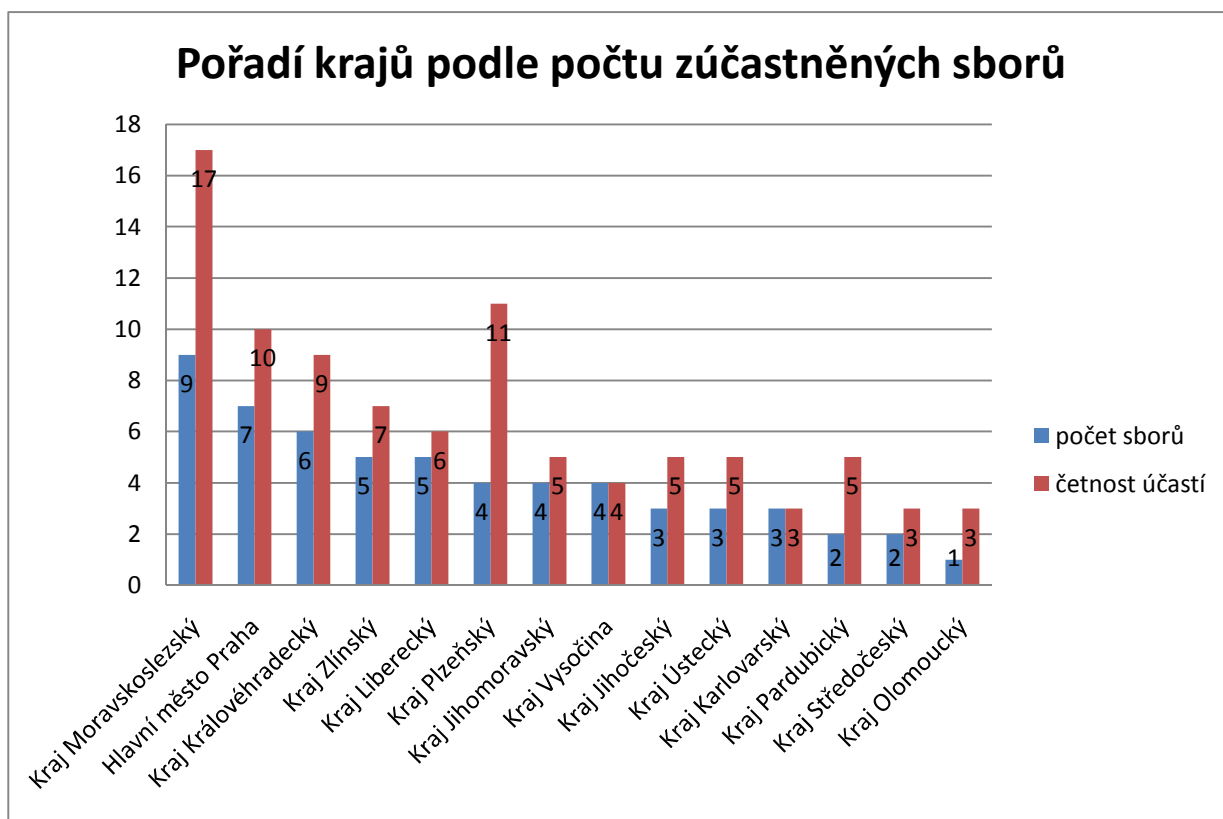
soutěže bez problémů pokrylo. Jejich největší díl byl uhrazen z dotace Ministerstva kultury ve výši 240 tisíc Kč. Město Nový Jičín poskytlo 50 tisícový příspěvek.

V roce 2008 se dotace od MK nacházela ve výši 250 tisíc korun. NIPOS-ARTAMA dodala částku celkem 17 tisíc korun na zahraniční i české porotce. Pro vyrovnání nákladů musely přispět i sbory – na každého člena připadla úhrada 160 Kč.

Jak si rozdělují pořadatelé úlohy? NIPOS-ARTAMA si bere na starost přípravu propozic – aktuální pravidla soutěže a výběr povinných skladeb a také komunikaci se sbory, která zahrnuje jejich přihlášky, evidenci a poskytování základních informací. Na ARTAMĚ spočívá také výběr poroty, dramaturgie festivalu, losování pořadí a zpracování programové brožury nebo vydání publikace. Občanské sdružení DPS Ondrášek v čele s jeho předsedkyní Svatoslavou Lenartovou a sbormistrem Ondrášku Josefem Zajíčkem zase zajistí o organizaci v místě: zařídí ubytování pro sbory, seminaristy, porotce i hosty soutěže, jejich stravování, hledá hostesky pro sbory nebo kontaktní osoby pomáhající řešit nenadálé problémy v průběhu soutěže. K jeho povinnostem patří také nákup občerstvení a květin, obstarat propagaci a tisk, upomínkové ceny či předměty nebo pořízení zvukového i obrazového záznamu v podobě DVD.

II.4. Zastoupení krajů

CS DPS v Novém Jičíně se v průběhu uplynulých sedmi ročníků zúčastnilo celkem 58 různých českých sborů, a to ze všech krajů České republiky (Obr. 1). Podle očekávání soutěžilo nejvíc sborů z kraje, kde se soutěž pořádá – Moravskoslezský kraj tak reprezentovalo celkem devět sborů. Na druhém místě vystupuje Hlavní město Praha, odkud přijelo 7 sborů, a třetí místo drží kraj Královéhradecký se 6 sbory. O čtvrté místo se dělí kraj Liberecký a Zlínský (po pěti sborech). S účastí čtyř sborů se prezentují tři kraje - Plzeňský, Vysočina a Jihomoravský. Tři sbory zavítaly do Nového Jičína z kraje Jihočeského, Karlovarského a Ústeckého. Pardubický i Středočeský kraj zastoupily dvě tělesa. Poněkud překvapující je velmi malá účast sborů ze sousedního Olomouckého kraje, odkud přijel soutěžit pouze jeden sbor (Arietta Mohelnice). Dá se to vysvětlit tak, že sbory z tohoto kraje mají geograficky blíže k účasti na mezinárodním olomouckém festivalu Svátky písní.

Obr. 1

Mnoho sborů se však v Novém Jičíně objevilo několikrát. O vítězství s nejvyšším počtem účastí se dělí dva sbory – **Štývarův dětský sbor** z Třince a **DPS Jiříčky** z Plzně, které ze sedmi ročníků CS DPS vynechaly pouze dva.⁶⁶ Štývarovu dětskému sboru se vytrvalost vyplatila – po čtyřnásobném umístění ve stříbrném pásmu se mu v pátém „pokusu“ podařilo konečně dostat do zlatého pásma. Jiříčky však téměř střídavě obsazovaly pouze pásma stříbrná a bronzová.

Čtyřnásobnou účast na novojičínském festivalu má sbor **Kantiléna** z Luže. Po umístění v bronzovém pásmu v roce 2002 si sbor v dalších ročnících (tj. celkem třikrát) udržel pásmo stříbrné.

Na třetí příčce figurují sbory, které do Nového Jičína přijely třikrát – jedná se o **DPS Jiskřička** z Prahy (pásmo zlaté, pak dvakrát stříbrné), **Krumlovská medvíďata** z Českého Krumlova (pásmo stříbrné, poté dvakrát zlaté), **DPS Mariella** z Plzně (pásmo bronzové, stříbrné a opět bronzové), **DPS Červánek** z Červeného Kostelce (pásmo stříbrné, zlaté a stříbrné), **DPS Arietta** z Mohelnice (dvakrát stříbrné, nakonec zlaté pásmo), **DPS Rosnička** z Bruntálu (pásmo stříbrné, poté bronzové, naposledy diskvalifikace kvůli nedodržení věkové hranice) a **Kopretina** z Orlové-Lutyně (pásmo stříbrné, pak bronzové, nakonec stříbrné). Kromě Medvíďat, Arietty a případně Kopretiny tak došlo spíše ke zhoršování výsledků. Nelze tedy obecně říci, že by častější účast (zkušenost z předešlé účasti) vedla automaticky k lepšímu umístění.

Alespoň dva ročníky absolvovala dokonce celá desítka sborů. Účast neopakovaly jen sbory, které zřejmě chtěly svůj předchozí výsledek zlepšit,⁶⁷ ale také sbory, které se ve zlatém pásmu již umístily – v poměru se jednalo o každý druhý sbor. V tomto případě si však můžeme všimnout, že mezi jednotlivými účastmi existuje často větší časový rozestup. Stojí za zmínku, že kromě jednoho sboru⁶⁸ si ostatní svou pozici ve zlatém pásmu udržely.⁶⁹

Souhrnem lze spočítat, že celkový počet účastí sborů se již blíží ke stovce (93).⁷⁰ Chceme-li určit pořadí krajů podle četnosti účastí, připadá logicky díky nejvyššímu počtu zúčastněných sborů (9) prvenství opět Moravskoslezskému kraji (17). Za dost překvapivé lze však považovat umístění Plzeňského kraje hned na druhém místě, neboť je zastoupen pouhými čtyřmi sbory, které se ale v Novém Jičíně ukázaly celkem jedenáctkrát. Podobně

⁶⁶ Štývarův dětský sbor chyběl v letech 2000 a 2008, DPS Jiříčky v letech 2002 a 2006.

⁶⁷ Jednalo se o sbory Cantabile z Hradce Králové (1996 – bronzové pásmo, 1998 – zlaté pásmo), Da Capo z Rokycan (2006 – stříbrné pásmo, 2008 – stříbrné pásmo), Korálek z Mostu (2000 – stříbrné pásmo, 2002 – stříbrné pásmo), Slavičci z Prahy (2000 – stříbrné pásmo, 2002 – zlaté pásmo) a Zvonky z Mnichova Hradiště (2000 – bronzové pásmo, 2004 – stříbrné pásmo).

⁶⁸ Umístění si zhoršil sbor Jiskřička z Prahy (zlaté pásmo v roce 1996, stříbrné v roce 2002).

⁶⁹ Zde patří sbory Cantica ze Zlína (2000, 2006), Medvíďata z Českého Krumlova (2000, 2008), Mibidizo z Valašského Meziříčí (2004, 2008) a Vrabčáci (1998, 2006).

⁷⁰ Nejsou zde zahrnuty sbory, které účinkovaly na zahajovacích koncertech.

úspěšný (ale na nižších místech) je kraj Pardubický, který se při účasti dvou sborů může chlubit pětinasobnou účastí a předběhl tak tři kraje. Zbylé příčky již nevykazují výrazné změny, jedná se pouze o skoky přes jednu, maximálně dvě pozice. Toto shrnutí může vést k otázkám, zda je v těchto krajích menší počet kvalitních výběrových sborů nebo necítí potřebu „měření sil“ s jinými sbory anebo zda tyto sbory jezdí na festivaly jiné. V tomto případě by to znamenalo určit podobnou statistiku dalších festivalů na našem území a pokusit se tyto výsledky srovnat. Vzhledem k očekávanému velkému rozsahu této analýzy se však tímto v této práci nebudeme dále zabývat.

II.5. Soutěžní repertoár

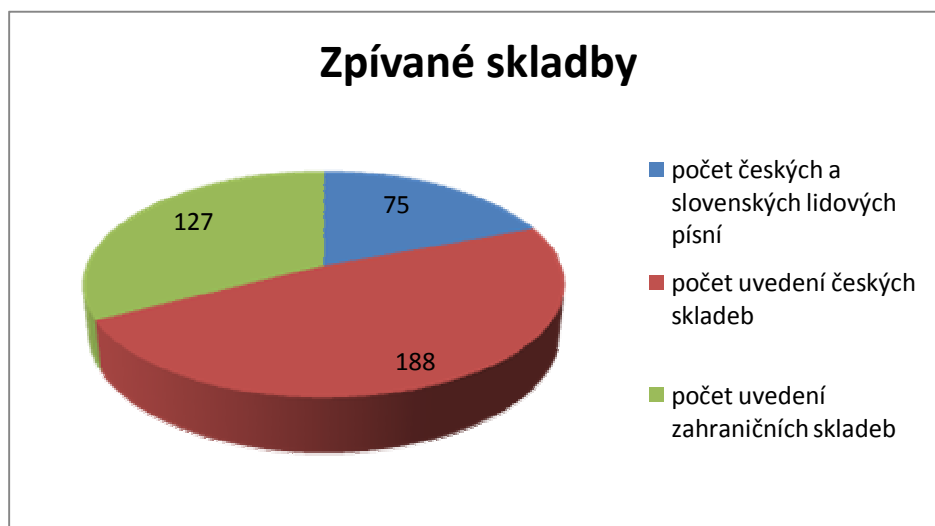
Během uplynulých sedmi ročníků přehlídky se na soutěžních programech objevilo na 300 různých skladeb.⁷¹ Některé z nich však byly zazpívány několikrát, dokonce až pětkrát, takže celkový počet uvedených skladeb se blíží až ke čtyřem stům. Navíc v tomto součtu nejsou zahrnuty skladby, které porota každému sboru během prvních čtyř ročníků CS DPS v NJ vybírala ze sbormistry předložených seznamů až v předvečer soutěže. Z technických důvodů se v programech uváděl celý tento seznam a konkrétní vybrané skladby by se daly zpětně zjistit jen s velkými obtížemi. Z dostupných materiálů se to podařilo jen v případě čtvrtého ročníku, odkud vybrané skladby v seznamu figurují. Nejsou započítány ani povinné písně, neboť jejich uvedení v soutěžním programu je způsobeno podmínkami soutěže (nejde o svobodnou volbu sbormistra). Pokud by se při zkoumání složení repertoáru braly v úvahu, mohlo by to výsledky do značné míry zkreslit. V roce 2004 propozice soutěže uváděly kromě povinnosti interpretace určité skladby také povinnost zazpívat renesanční polyfonii a lidovou píseň v libovolné úpravě. Toto však již sbormistrům skýtá mnohem širší pole pro výběr, takže tyto skladby v přehledu figurují.

Jako základní klasifikace bylo zvoleno dělení na skladby zahraničních autorů (včetně zahraničních lidových písní), umělé písně českých autorů a lidové písně české, moravské, slezské i slovenské (Obr. 2). Přiřazení slovenských lidových písní (jedná se o čtyři kusy) do poslední skupiny odůvodňují propozice posledního ročníku, které mimo jiné uvádějí pro obě kategorie povinnost zazpívat „českou, moravskou, slezskou nebo slovenskou lidovou píseň v libovolné úpravě podle vlastního výběru sboru“.⁷² Jelikož (podobně jako u lidových písní) není autor znám ani u písní *Buoh všemohúci* a *Dřevo se listem odieva*, jsou tyto anonymy zařazeny rovněž mezi lidové písně. Malý počet lidových zahraničních písní (kromě slovenských) zase zapříčinil jejich sloučení k zahraničním skladbám umělým.

Při třídění českých skladeb na lidové a umělé písně se vyskytly případy, kdy nešlo jednoznačně rozhodnout, zda se jedná o umělou skladbu nebo pouze o úpravu lidové písně. V takovýchto situacích bylo přihlédnuto k formě, kterou uváděly tištěné programy CS DPS v NJ. Pokud zde chybělo označení lidová píseň, ale bylo uvedeno jméno, skladba byla zařazena do kategorie umělých písní.

⁷¹ Viz Příloha č. 4.

⁷² Tyto informace poskytly materiály Sdružení přátel DPS Ondrášek.

Obr. 2

Z hlediska českých lidových písní byly nejčastěji zpívány písně v úpravě **Miroslava Raichla**. V soutěžním repertoáru se jeho jméno (v roli upravovatele) objevilo celkem patnáctkrát, šlo ale o devět úprav různých lidových písní. V těsném závěsu jej následuje **Milan Uherek**, jehož úpravy osmi lidových písní byly provedeny celkem desetkrát. Co do počtu úprav se s velkým odstupem za Raichlem a Uherkem nachází **Jiří Laburda** s úpravami čtyř lidových písní, dále **Jaroslav Dostálík** se třemi úpravami, a pak větší množství skladatelů, jejichž úpravy se na soutěžním repertoáru vyskytly dvakrát: **Oldřich Halma**, **Jaroslav Herden**, **Petr Eben**, **Bohumila Kulínská** a **Otmar Mácha**.

Převážnou část ve výše uvedeném grafu (Obr. 2) logicky představují skladby českých autorů (v obr. 3 jsou seřazeni sestupně). Pomyslný titul nejoblíbenějšího skladatele na CS DPS v NJ získává s velkým předstihem **Zdeněk Lukáš**. O druhé místo se dělí **Petr Eben** s **Antonínem Dvořákem**. Na třetí příčce se objevuje jméno **Jaroslava Ježka**. „Nemedailovou“ čtvrtou pozici obsadil **Miroslav Raichl**. Pouze o jedno uvedení méně na soutěžním repertoáru má **Bohuslav Martinů**. Za těmito autory lze ještě jmenovat trojici se stejným počtem uvedení **Jiřího Laburdu**, **Emila Hradeckého**, **Adama Michnu z Otradovic** a **Ilju Hurníka**. Desítku nejčastějších autorů přehlídky tak kromě Adama Michny z Otradovic, Antonína Dvořáka, Bohuslava Martinů a Jaroslava Ježka reprezentuje šest skladatelů tvořících v 2. polovině 20. století.

Obr. 3

Nejčastější skladbou soutěžních repertoárů je *Gloria* Jana Nováka, která byla uvedena celkem šestkrát (z toho třikrát v roce 2008). Za ní následují čtyři skladby zazpívané celkem čtyřikrát: *Fašank* Luboše Fišera, *Notturmo* Josefa Myslivečka,⁷³ *Kdyby tu nic nebylo* Petra Ebena a *Hejdum dá* (op. 114a) Zdeňka Lukáše (4x).

Posledně jmenovaný autor – skladatel Zdeněk Lukáš – získal zároveň postavení nejčastěji prováděného autora na novojičínském festivalu. To zapříčinily ještě jeho další, vícekrát uvedené sbory: *Zpívala bych, zpívala* (3x) a dvojnásobné uvedení skladeb *Měsíc a Kolotoč* (Čtyřlístek – op. 41), *Škádlivky*, *Sedum trubačů* (Sedum trubačů – op. 67), *Věneček* (op. 135) a *Řemeslníci* (op. 117). Na programech se objevilo i *Poselství hudby* (op. 180), *Poledne na jezu* (Jak by kdosi krásně hrál – op. 157), *Gloria* (Missa brevis – op. 176) a *Kravarky* (op. 148). Mimoto právě jeho písně – *Čáp sedí pod dubem* pro I. kategorii (Sedum trubačů) a *Vlnky* pro II. kategorii (Písně letních dnů a nocí – op. 111) – vybrala odborná rada Artamy jako povinnou část programu pro poslední ročník v roce 2008.

Z děl Petra Ebena se na programech CS DPS v NJ vyskytly skladby *Bílé a růžové peřiny* z cyklu *Deset poetických duet*, *Divča, divča, laštovička* a *Vlaštovička lítá* z cyklu *O vlaštovkách a dívkách*, *De angelis*, *Gigue* (Mudrosloví), *Komuž se utéci máme* (Slavíček rajský) a *O třech zvonečcích*. Dvakrát zazněly sbory *Podzimní* a *Na našem sádku*, obě ze sbírky *Zelená se snítka*.⁷⁴ V posledně jmenované sbírce se nachází i skladba, která byla z Ebenových skladeb provedena nejčastěji (celkem čtyřikrát) – *Kdyby tu nic nebylo*.

⁷³ Bohužel zde není z programů jasné, zda se jednalo o *Notturmo* I nebo II.

⁷⁴ Viz Eben, Petr. *Zelená se snítka*. 10 písní pro dětský sbor. Praha, 1957.

Historický skok zpět (do období romantismu) způsobila interpretace děl Antonína Dvořáka. Trojnásobným uvedením se mohou pyšnit skladby *Zajatá a Prsten z Moravských dvojzpěvů*. Odtud byly vzaty i skladby *Slavíkovský polečko*, *Život vojenský* a *Dyby byla kosa nabróšená*, z nichž každou si věrný návštěvník CS DPS v NJ mohl poslechnout celkem dvakrát. Druhým zdrojem Dvořákových děl jsou Čtyři dueta, odkud si sbormistři vybrali písně *Hoře*, *Věneček a Jablko*.

Asi pro zpestření programu volili sbormistři svěží úpravy Ježkových skladeb z repertoáru Osvobozeného divadla. Tato tvorba bývá zařazována spíš do oblasti nonartificální hudby. Dokonce třikrát tak zazněl *David a Goliáš* a dvakrát se objevily písně *Ezop a brabenec* a *Nebe na zemi*. Zpívalo se také *Když jsem kytici vázala*, *V domě straší duch*, *Život je jen náhoda*, *Šaty dělají člověka* nebo *Klobouk ve křoví*.

Současnou hudbu na CS DPS reprezentuje i jméno Miroslava Raichla, jehož si sbory oblíbily především kvůli cyklu Deset písniček z gramofonu Jendy Bendy. Z tohoto cyklu pochází nejen uvedená píseň *Jarní*, *Gramofónová* a *Krákavá* a *Smutná*, ale i *Uspávací* s dvojnásobným provedením. Za ně se řadí i *Brusič mráz*, *Zahrajte mi tu mou* (výběr z pásma), *Když holky k tanci spěchají*, *Kočár v oblacích*, *Kvodlibet a Pelikán*.

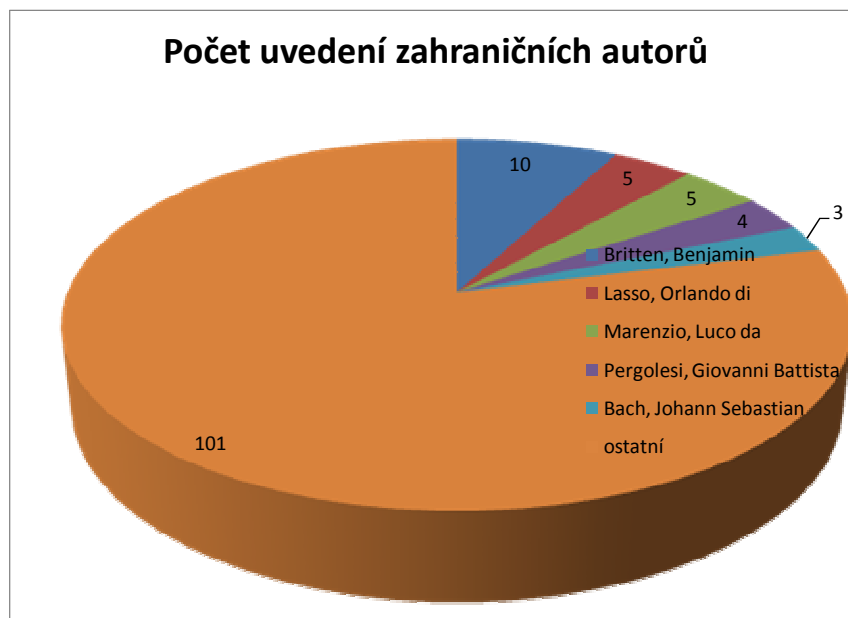
Jméno Bohuslav Martinů se objevilo společně se skladbami *Vynášení smrti*, *Děvče z Moravy*, *Koleda*, *Dětské hádanky*, *Aleluja* (Hry o Marii), *Poledne* a *Nade dvorem* (obojí z cyklu Petrklíč). Dvakrát sbory soutěžily se skladbami *Velikonoční* a *Vynášení smrti* (Špalíček).

Mírným překvapením se pro mě stalo poměrně vysoké umístění Jiřího Laburdy, figurující spolu s Emilem Hradeckým a Adamem Václavem Michnou již na sedmém místě. Na přehlídce byly uvedeny Laburdovy písně *Malý ptáčku* (Dvojzpěvy), *Šumavské pastorely* (zřejmě folklórní stylizace), *Prodavač třešní* (U kolotoče), *Červenka*, *Gloria* (Missa Clara). Právě zde je však velmi neostrá hranice mezi úpravou, stylizací lidové písně nebo písni umělou. I kdyby však byly některé jeho uvedené skladby pouhými úpravami lidových písní, i tak jejich množství poukazuje na jeho oblibu.

Jméno Emila Hradeckého se na soutěži ukázalo interpretací děl *Kdy uvěříme Lukášovi* nebo *Janíčku*, *Janíčku* a *Hlavěnka mě bolí* (poslední dva jmenované pochází z cyklu Tři milostné písně - představené dokonce dvojnásobně).

S Adamem Václavem Michnou z Otradovic se mohl posluchač setkat také celkem pětkrát, a to prostřednictvím skladeb *Začněte, panny, zpívati* (uvedeno dvakrát) a *Vánoční hospoda*, a dále dvakrát zazpívanou písni *Andělské přátelství*, jednou však uvedenou pod názvem *Nebeští kavalérové*.

Dekádu českých nejuváděnějších skladatelů uzavírá Ilja Hurník se čtyřnásobným uvedením jeho skladeb - *Dvojice témat* ze Slovníčku kontrapunktu, *Děťátko spí*, *Chroust* (obě z cyklu *Vyhřátá mez*) a *Jablonečka*.

Obr. 4

Z grafu nad textem je jasně vidět, že mezi zahraničními autory s devítinásobným uvedením svých skladeb hraje prim soudobý anglický skladatel **Benjamin Briten**. Proti uvedeným 23 skladbám Zdeňka Lukáše na českém poli však Brittenovo vůdčí postavení není příliš výrazné. Na tomto celkem vyrovnané skóre mezi zahraničními díly má zřejmý vliv obrovský výběr zahraničního repertoáru. Nejoblíbenější zahraniční kompozicí vůbec se stala skladba z cyklu *Ceremony of Carols This Little Babe*, která během 7 ročníků CS DPS v NJ zazněla celkem čtyřikrát. Z téhož cyklu se v soutěžním repertoáru vyskytlo *Balulalow*, dvakrát *Adam lay i bounden* a *Deo gratias*.

Na druhém místě s pěti díly figurují dvě jména, obě pochází z doby renesanční polyfonie. Jako prvního lze jmenovat **Orlanda di Lassa** (1532 – 1594), který se na novojičínské soutěži zviditelnil dvojnásobným uvedením skladeb *Echo* a *In pace*, a dílem *Blázni, co po světě*. Z děl **Luca da Marenzia** (1553 – 1599) vystupuje do popředí především *Amate mi ben mio*, které bylo provedeno třikrát. Mezi jeho další dvě uvedené skladby patří *Amore ritornato* (již v barokním stylu) a *Jaro*.

Ze skladeb **Giovanniho Battisty Pergolesiho** (1710 – 1736) si sbormistři vybrali *Stabat mater* (č. XIII), *Quando corpus morietur* a dvakrát *Amen* z cyklu *Stabat mater*, čímž se skladatel umístil na třetím místě.

Na čtvrté pozici by se mohl umístit **Johann Sebastian Bach**, od něhož pocházela celkem tři různá díla – *Poselství*, *Suscepit Israel* a *Věčně mladý mistr Bach*. Třikrát se v soutěžních programech objevila jména i jiných skladatelů, ačkoli se stejnou skladbou. Po **Brittenově** *This Little Babe* se tak mezi nejčastější kusy zařazuje také *Adiemus* **Karla Jenkinse**, *Mets telegramm* **Una Naissa**, *Amate mi ben mio* dříve zmíněného **Luca Marenzia** a židovská lidová *Hava nageela*.

Důležitou součástí programu tvořily povinné skladby.⁷⁵ Výběr prováděli členové odborné rady ARTAMY, a to více než půl roku před soutěží, aby zájemci o účast v soutěži měli dostatek času na posouzení, zda pro ně povinná skladba není příliš obtížná, a po kladném rozhodnutí i na samotný nácvik. Funkce povinných skladeb spočívala totiž především v tom, že nastavovaly „laťku“ pro sbory, které se chtěly přihlásit. Podmínkou zpěvu stejné skladby u všech sborů chtěla odborná rada ARTAMY také usnadnit porotcům srovnání kvalit soutěžících sborů. Povinné skladby měly také rozšiřovat repertoár jednotlivých sborů, málokdy však přinesly kýžený efekt. Jako nepovinné se později (až v roce 2008) v soutěžních programech například objevily jen dvě, a to píseň *Rolnička* Jaroslava Křičky (povinná skladba v roce 2002) a *Ave Maria* Bohuslava Martinů (povinná skladba v roce 2004).

Shrnutím frekvence skladeb soutěžního repertoáru lze zkonstatovat, že sbory na soutěži prezentovaly spíše osvědčená díla, jen zřídka došlo k provedení nějaké nové skladby. Tento fakt by mohl podnítit soudobé skladatele k hojnější produkci tvorby pro dětské sbory, a také pořadatele soutěže, aby nějakým způsobem více motivovali sbory ke hledání a poté k uvedení nových soudobých skladeb.

⁷⁵ Jejich konkrétní výběr byl postupně uveden v předchozích podkapitolách, které popisovaly jednotlivé ročníky soutěže. Přehled povinných skladeb je zároveň k dispozici v Příloze č. 4.

II.6. Zahajovací koncerty

Nedílnou součástí CS DPS v NJ jsou jeho zahajovací koncerty. Oficiální zahájení soutěže tak dostane slavnostní ráz, umocněné prostředím novojičínského Beskydského divadla. Při této příležitosti se poprvé setkají soutěžící sbory, seznámí se s porotou, nacvičí společnou píseň a vylosují si pořadí na soutěži. Za stěžejní náplň zahajovacího koncertu však lze považovat vystoupení nějakého souboru, který by soutěžícím sborům ukázal kvalitní sborový repertoár předvedený na špičkové úrovni. Proto byl na každý ročník CS DPS v NJ pro tento účel vždy zván nějaký sbor, jenž patřil k předním dětským sborům po řadu let. To znamená, že například nedlouho předtím získal vysoká ocenění na českých i zahraničních festivalech. Postupná tendence soutěže pěstovat u zúčastněných sborů vztah k české hudbě způsobovala (až na výjimku v II. ročníku soutěže) volbu sboru českého, jehož repertoár bývá na českou hudbu logicky mnohem bohatší než u kteréhokoli věhlasného sboru z ciziny.

Kromě vybraného renomovaného tělesa vždy účinkuje ještě hostitelský DPS Ondrášek z Nového Jičína. Jeho stálou účast na zahajovacím koncertě není dán jen pořadatelstvím, ale také jeho poměrně stabilní vysokou úrovní, o čemž svědčí časté úspěchy i na poli světovém. Jeho sbormistr Josef Zajíček bývá často vybrán do poroty CS DPS v NJ.

Historie zahajovacích koncertů však začala skromněji. V prvním ročníku soutěže se jednalo pouze o krátké vystoupení Ondrášku⁷⁶ a nácvik společné písně všech přítomných sborů.

Druhý ročník zahájilo mimo Ondrášku také jeho nejstarší přípravné oddělení Kulihrášek, které ve spolupráci s baletním oddělením novojičínské ZUŠ provedlo pod taktovkou Josefa Zajíčka cyklus *Královničky* Leoše Janáčka. Ojedinele v historii CS DPS v NJ doplnilo domácí sbory těleso ze zahraničí - slovenský sbor Magnólia ze Sobrance se sbormistryní Vierou Džoganovou. Příbuznost jazyka, pěvecké kultury a především dlouholetá vzájemná česko-slovenská vazba však zde význam slova „zahraniční“ velmi oslabuje, proto nebyl výběr slovenského sboru pro zahajovací koncert zcela jistě na závalu.⁷⁷ Přítomnost tohoto sboru ovlivnila kromě úspěchů (dvě zlaté medaile z olomoucké soutěže Iuventus Mundi Cantat z roku 1997 a zlatá medaile z mezinárodního festivalu dětských sborů v jugoslávském Šabacu) i skutečnost, že jej s DPS Ondrášek poutalo dlouholeté přátelství. Program Magnólie ani Ondrášku není archivován.

Na zahajovací koncert třetího ročníku přijel pardubický dětský sbor Iuventus Cantans.

⁷⁶ Skladby zde zazpívané nebyly bohužel vypátrány.

⁷⁷ Podobně je vnímána situace, kdy podle pozdějších propozic musí soutěžící sbory zazpívat lidovou píseň. Mohou si totiž vybrat mezi českou nebo slovenskou.

V témže roce sbor získal dvě stříbrné medaile na I. světové olympiádě Choir Olympics Linz 2000 v rakouském městě Linz mezi 360 sbory z celého světa.⁷⁸ Na CS DPS v NJ jeho sbormistr Vlastislav Novák uvedl koncertní program skladbou Mojžíře Zedníka *Písničko, pojď si s námi hrát*. Z dalších českých skladatelů se na programu objevil Miroslav Raichl (*Brusič mráz*) či Věroslav Neumann (*Písnička*). Součástí programu bylo i dílo renesančního skladatele Jana Campana Vodňanského *Rorando coeli*, a díky 400. výročí narození Adama Michny z Otradovic se přímo nabízelo uvedení i jeho skladby – pro tuto příležitost sbormistr vybral *Andělské přátelství* ze sbírky Loutna česká. Do programu zařadil také dvě lidové písně – *Prší, prší* (ve své úpravě) a *Ej, lásko, lásko* v úpravě Lubomíra Krtičky. Zahraniční mistři zastupoval Johann Sebastian Bach se třemi chorály ze sbírky Choralgesänge - *Lobe den Herren (BWV 137)*, *Jesus decus angelicus*,⁷⁹ *Wachet auf, ruft uns die Stimme (BWV 140)*. Zřejmě pro větší atraktivnost koncertu provedl Vlastislav Novák celkem čtyři písně z oblasti nonartificiální hudby - *When the Sains go* (R. Thompson), *Ride the Chariott* (H. Smith), *Yesterday* (Paul Mc Cartney) a *Heal the world* (Michael Jackson).

Kratší, ale neméně pestrý program předvedl i Ondrášek, který začal dílem anglického barokního skladatele Henryho Purcella *Sound the trumpet*. Ze soudobých autorů vybral Josef Zajíček finského autora Pekku Kostianena (*Jakobin pojat*) a amerického skladatele Mortena Lauridsena (*Dirait-on*). Z českých skladeb zazpívali cyklus *Kouzelný zvonek*, který složil zakladatel Ondrášku Václav Ptáček.

Čtvrtý ročník soutěže otevřel tentokrát šumperský dětský sbor Motýli v čele s jeho sbormistrem Tomášem Motýlem. I oni, stejně jako sbor Iuventus Cantans, který zahajoval minulý ročník, získali stříbrnou medaili na soutěži Choir Olympics Linz 2000. Kromě Georga Friedricha Händela (*Es schlagen freudig unser Herzen*) se v koncertním programu objevila především jména českých autorů – od Antonína Dvořáka (*Prsten* z Moravských dvojzpěvů) přes Otmara Máchu (*Hymnus*), Ilju Hurníka (*Deo gratias* z Missa vinea crucis) a hojně zastoupeného Zdeňka Lukáše (skladby *Jak by kdosi krásně hrál*, *Den je jako koník*, *Poledne na jezu*, *Rozkvetlý strom*) až po efektní *V domě straší duch* Jaroslava Ježka v úpravě Zdeňka Petra. K pestrosti programu přispěly lidové písně různých národů (většinou v úpravě Miroslava Raichla) – kromě české *Když jsem já šel skrze Louny* a slovenské *Do hory ma poslali* zazněla i italská *Toinella* a norská *Glomstulen*. Starší hudba byla zastoupena českým anonymem ze 17. století *A již zima pomíjí*.

⁷⁸ Podle <http://www.iuventuscantans.cz> (2. 10. 2010)

⁷⁹ Bohužel žádná taková skladba (pod tímto názvem) však v BWV nefiguruje. Viz http://www.oxfordmusiconline.com/subscriber/article_works/grove/music/40023pg10#S40023.3.7.22 (8. 11. 2010).

Ondrášek začal černošským spirituálem *Vlak Boží*⁸⁰ v úpravě Františka Mixy. Skladbou *Adoramus te Christe* Orlanda di Lassa zabrousil do renesanční polyfonie. Oblast duchovní hudby zakončil Ondrášek předvedením díla francouzského skladatele 20. století Francise Poulenca *Ave verum corpus*. Za českou hudbu v programu figuroval Zdeněk Lukáš s jeho sbory oblíbeným *Věnečkem*. Nechyběly ani české lidové písně – *Chodila Maryška* a *Co to máš, Janíčku*, obě v úpravě Milana Uherka. Závěr patřil písni Ruth Artman *Rainbow*, která díky své partituru obohacené o znakovou řeč patří k nepůsobivějším skladbám DPS Ondrášek.

Označení roku 2004 jako roku české hudby ovlivnilo velkou měrou program zahajovacího koncertu V. ročníku CS. Kromě Ondrášku, jenž předvedl komorní kantátu Antonína Tučapského *Chlapec a hvězdy*,⁸¹ zde podle slov J. Mackové i zúčastněných osobností zazářil především koncertní dětský sbor Permoník z Karviné (pod vedením Evy Šeinerové) a komorní pěvecký soubor Quadricinium vocale carviniense.⁸² Účastníci tohoto ročníku tak mohli slyšet v interpretaci Permoníku výběr z cyklu *Řecký slovník* Petra Ebena (1. *Megalofrosyne/Hrdost*, 6. *Algedon/Bolest*, 9. *Charmone – Syntychia/Radost – Štěstí*) i *Mudrosloví* Ivany Loudové, kantáty pro dětský sbor, zobcové flétny a bicí nástroje na její vlastní libreto (1. *Moudrost*, 2. *Hloupost*, 3. *Krása vědění*, 4. *Marnost*, 5. *Moudré poučení*).⁸³

Na šestý ročník soutěže (v roce 2006) byla pozvána Kantiléna, sbor dětí a mládeže při Filharmonii Brno se svými dvěma sbormistry – Zuzanou Pirnerovou a Jakubem Kleckerem. Jejich program tvořila díla *Pueri concinite* Jacoba Handla Galla a *Adoramus te, Christe* Orlanda di Lassa, dále skladby *Chci rozsvítit tvou krásu* a *Bohyně úsvitu* Ivana Hrušovského, *Dětské hry* Arnošta Parsche a 3. věta skladby *Atomus servus pacis* Petra Řezníčka. Oblíbenost Antonína Dvořáka připomněl výběr písní z Moravských dvojzpěvů (*Slavíkovský polečko malý, Skromná, V dobrym sme se sešli, Zelenaj se, zelenaj*). Z festivalu v belgickém Neerpeltu, kde v tomto roce získal 1. cenu summa cum laude, provedl sbor také povinnou skladbu *Le sirenes*. Na tomto festivalu se potkal i s Komorním sborem Ondrášku, který obdržel 1. cenu cum laude. Obtížnost provedení skladby Eriky Budai i její působivost tak mohly postřehnout všechny zúčastněné soutěžící sbory.

Ani Ondrášek svým uměním nezůstal pozadu. Zaměřil se ale spíš na českou hudbu, což ukazuje výčet jmen českých skladatelů – Jan Novák (*Gloria*), Otmar Mácha (*Ta Moravská*

⁸⁰ V originálu se píseň nazývá *The Gospel Train*, do češtiny ji přeložil Jiří Joran.

⁸¹ Jedná se o komorní kantátu o jaru, o dětství, o květech a ptácích na verše Jaroslava Seiferta na památku Josefa Lady.

⁸² Quadricinium vocale carviniense tvořil dívčí kvartet ve složení Martina Juríková – 1. soprán, Karina Zatloukalová – 2. soprán, Kateřina Kubínová – 1. alt, Radka Petrásková – 2. alt.

⁸³ Permoník a Quadricinium vocale carviniense účinkovali Michaela Caesarová a Dominika Ďurišová - zobcové flétny, Hana Šobrová – klavír a Miroslav Zuk – bicí.

brána⁸⁴ a *Hymnus*), Petr Eben (*Poetická dueta*). Moravskou bránu a *Poetická dueta* interpretoval pouze Komorní sbor Ondrášku. Koncertní sbor Ondrášku zde premiéroval dílo svého sbormistra – cyklus písní na verše Jaroslava Merendy s názvem *Tramtárie*. Své vystoupení zakončily oba soubory Ondrášku skladbou *Gloria Aleluja* Emily Crocker.

Hostem šestého ročníku CS DPS (v roce 2006) se stal ještě rychnovský dětský sbor Carmina, který však neúčinkoval na pátečním zahajovacím koncertě, ale zpestřil účastníkům soutěže sobotní odpoledne. Tohoto ročníku se totiž účastnil menší počet sborů, které stihly svá vystoupení již během dopoledne, a tak zbyl prostor pro toto zajímavé vystoupení. Sbormistr Carminy Karel Štrégl s dětmi nacvičil pásma zvané *Masopust*, ve kterém vyprávěli a zpívali o čase mezi svátkem Tří králů do Popeleční středy, jenž se vyznačoval zábavou a bujarým veselím. Jádro pásma tvořila žertovná dětská opera Jana Málka *Vepřové hody aneb Potrestaná lakota*. Vystoupení uzavřela ukázka zabíjačky či vesnické tancovačky na lidové taneční písni rychnovského kraje.

Na sedmý ročník soutěže, konající se v roce 2008, přijel jeden z nejúspěšnějších dětských sborů u nás – sbor Severáček z Liberce. Jeho významné postavení na české sborové scéně potvrzují nejen časté úspěchy sboru,⁸⁵ ale dokázal to i zvládnutý náročný repertoár, kterým se Severáček na zahajovacím koncertu sedmého ročníku CS pochlubil. Sbormistryně Silvie Pálková do programu zařadila *Aleluja* Georga Friedricha Händela (z oratoria Mesiáš), *Když jsi v štěstí* Jana Facilise Boleslavského, *Duo seraphim* Jakoba Galla Handla, *Herr Gott Vater* Johanna Sebastian Bacha (z kantáty *Wer da Glaubet*), *Notturmo II* Josefa Myslivečka či *Laudate pueri* Felixe Mendelsohna-Bartholdyho. Nechyběla ani díla významných českých skladatelů 20. století – *De angelis* Petra Ebena, *Ukolébavka pro dcerku* Ilji Hurníka⁸⁶ nebo *Hojaja, hojaja* Otmara Máchy (z cyklu *Lašské halekačky*). V programu zazněly i úpravy lidových písní zakladatele Severáčku Milana Uherka (*Tovačovský hatě, Dúbravěnko zelená*). Závěr jejich vystoupení tvořila skladba *Fantazie* Ludwiga van Beethovena (op. 80), kterou pro klavír a dětský sbor upravil Vilém Valkoun. Tato skladba zůstala věrna celkové, možná až příliš náročné koncepci programu.

Možná proto chtěl Ondrášek svým výběrem skladeb zahajovací koncert odlehčit – po třech duchovních skladbách českých autorů (*Laudate Deum* Antonína Tučapského, *Quam pulchra es* Zdeňka Lukáše a *Ave Maria* Václava Ptáčka) následoval v podání Komorního sboru *Máj* Zdeňka Lukáše, psaný pro sbor s doprovodem příčné flétny, a společně zazpívaná

⁸⁴ Tato skladba je věnovaná přímo Ondrášku.

⁸⁵ Z posledních let se jedná například o zlatý diplom ve sborové folklorní kategorii v estonském Parnu (2008), 1. cena v kategorii dětských sborů ve španělském Cantonigros (2007) nebo cena G. Erdmanna za interpretaci soudobé hudby, kterou získali v německém Halle.

⁸⁶ Dílo bylo věnováno manželům Pálkovým a jejich dětem.

romanticky působivá píseň *For the beauty* Johna Ruttera. Co se týče náročnosti, tak ani Ondrášek nezůstal za Severáčkem pozadu. Na koncertě například předvedl dílo mladého autora Pierre Alina Braye Wepeho *Illa die...*, jež bylo povinnou skladbou v kategorii dětských sborů na festivalu ve francouzském Amiens, odkud si v témže roce přivezl diplom vítěze ve své kategorii. Nezbytnou součástí koncertního programu českého sboru by měly být i lidové písně, což Ondrášek splnil výběrem písní *U sušeda dobra voda* a *Mila moja*, obě v úpravě Miroslava Raichla. Mezi téměř „klasický“ repertoár patří i *Věneček* Zdeňka Lukáše, kterým Ondrášek své vystoupení ukončil.

Rekapitulace skladeb, jež zazněly na zahajovacích koncertech, skutečně ukazuje náročnost repertoáru, kterým se sbory prezentovaly. Jmenované konkrétní úspěchy těchto sborů navíc dávají tušit kvalitu, kterou při interpretaci skladeb musely (pokud nedošlo k nějakým momentálním indispozicím) projevit. Zahajovací koncerty tak skrze pozvané sbory i sbor domácí bezesporu poskytly zúčastněným sborům vrcholnou ukázkou dětského sborového umění.

Z českých autorů se tak nejčastěji objevilo jméno Zdeňka Lukáše, který patří k nejvyhledávanějším skladatelům dětských i ženských sborů. Jeho skladba *Věneček* zazněla na zahajovacích koncertech během sedmi ročníků festivalu dokonce dvakrát (v roce 2002 a 2008, pokaždé v interpretaci DPS Ondrášek). Nejvyšší četnost tohoto autora na zahajovacích koncertech koresponduje i s výsledkem při vyhodnocení programů soutěžících sborů. To poukazuje na to, že Lukáš dovedl psát nejen náročné kompozice určené vyspělým sborům, ale i skladby, které zvládají interpretovat i méně zkušené sbory. V jeho díle se odrážejí také zkušenosti práce se sborem, zpěváci často oceňují to, jak jsou pro ně hlasy dobře napsány (v melodii se například nevyskytují nezpěvné intervaly), přitom jde o skladby moderní.

Druhým nejfrekventovanějším autorem zahajovacích koncertů (stejně jako v soutěžním repertoáru) se stal Antonín Dvořák, a to především prostřednictvím Kantilény, která na zahajovacím koncertě v roce 2006 uvedla čtyři písně z Moravských dvojzpěvů. Jeho oblibě se také nelze divit – Dvořákovy vokální skladby jsou velmi dobře zpívatelné, mají v sobě tolik kouzla, svéráznosti a přirozené hudebnosti, že jim neodolaly ani dětské sbory – dokonce i ty soutěžící. Navíc lidové texty, které jsou v Moravských dvojzpěvech zhudebněny, působí i v dnešní době aktuálně.

Opakovaně se na programu objevovaly i skladby Otmara Máchy. Zúčastněné sbory tak dostaly dvojnásobnou příležitost (2000, 2006) poslechnout si například skladbu *Hymnus*, kde je jednohlasý (v závěrečné části tříhlasý) sbor doprovázen varhanami a tympány.

Je s podivem, že soutěžící sbory zařazovaly Otmara Máchu do svých programů spíš ojediněle, takže se dokonce vůbec neumístil v desítce nejčastějších autorů přehlídky. Může to být dáno tím, že není příliš znám a že mnoho jeho skladeb patří spíše mezi obtížné.

Dvakrát jsme na programech mohli spatřit jméno Václava Ptáčka (2000, 2008), Ilji Hurníka (2002, 2008), Ivana Hrušovského (dvě skladby v roce 2006). Může nás překvapit, že i jméno Petra Ebena, který byl v soutěžním repertoáru druhým nejčastějším autorem, se na zahajovacích koncertech vyskytlo pouze dvakrát (2004, 2006). Pokaždé se však jednalo o cyklus skladeb – jednou provedl DPS Permoník výběr z velmi náročného díla *Řecký slovník*, podruhé zazněly některé písně z *Deseti poetických duet* v podání Komorního sboru Ondrášku.

Je nutné zdůraznit, že právě zahajovací koncerty novojičínského festivalu přinesly zúčastněným sborům ojedinělou možnost setkání s rozsáhlejšími sborovými díly českých autorů. Ke zmiňovaným cyklům přibylo ještě *Mudrosloví* Ivany Loudové v interpretaci Permoníku (2004) či *Máj* Zdeňka Lukáše (2008) v provedení Komorního sboru Ondrášku. Výčet skladeb tohoto charakteru obohatil Ondrášek ještě komorní kantátou Antonína Tučapského *Chlapec a hvězdy*. K realizaci tohoto díla si sbormistr Ondrášku přizval další hosty.⁸⁷ Kromě umělců (členů opery a orchestru Národního divadla moravskoslezského v Ostravě aj.) se například na scéně v roli chlapce ukázal i žák baletního oddělení novojičínské ZUŠ. Spolupráci s baletkami této školy však ukázal hostitelský sbor již v druhém ročníku festivalu, kdy scénické zpracování doprovázelo celý cyklus Leoše Janáčka s názvem *Královničky*. Výjimečně zde neúčinkoval Ondrášek, ale jeho nejstarší přípravné oddělení Kulihrášek.

Lidová píseň na programu zahajovacích koncertů zazněla až ve třetím ročníku (v roce 2000), a to celkem dvě v podání sboru Iuventus Cantans – jedna píseň v úpravě Luboše Krtičky, druhá v úpravě Vlastislava Nováka, sbormistra sboru. V dalším ročníku (v roce 2002) zařadily lidové písně do svých programů oba účinkující sbory. Ondrášek zazpíval dvě lidové písně, obě v úpravě Milana Uherky, Motýli předvedli celkem čtyři lidové písně: českou, italskou a slovenskou v úpravě Miroslava Raichla, norskou v úpravě Milana Uherky. Dále se lidová píseň vyskytla až na zahajovacím programu sedmého ročníku (v roce 2008). Znovu v něm figurovali oba posledně jmenovaní autoři: Ondrášek si zvolil dvě úpravy Miroslava Raichla, Severáček vybral dvě lidové písně v úpravě svého zakladatele.

⁸⁷ Účinkovali Jaroslav Kosec - baryton, vypravěč, Dora Pukovcová - 1. housle, Daniela Pukovcová - 2. housle, Miloslav Habusta - viola, Martina Gerhardová – flétna, Zdeněk Pukovec – klarinet (členové opery a orchestru Národního divadla moravskoslezského v Ostravě), Pavel Trubač - klavír. K realizaci přispěla výtvarnice Pavla Skočková, která vytvořila dekorace, a Ilona Rudelová (učitelka baletního oddělení ZUŠ Nový Jičín), která měla na starosti choreografii a režii.

Tak nejenom sbory soutěžící, ale i ty, které zahajovaly přehlídku, potvrdily zařazení Milana Uherka a Miroslava Raichla mezi nejoblíbenější upravovatele lidových písní pro dětské sbory.

Pouze šestkrát se na programu zahajovacích koncertů vyskytly úpravy cizích skladeb artificiální hudby. Jednalo se o tři chorály Johanna Sebastiana Bacha (*Iuventus Cantans*, 2000), dvě skladby Georga Friedricha Händela (*Aleluja* z oratoria Mesiáš – Severáček, 2008; *Es schlagen freudig unser Herzen* z opery Juda Makabejský – Motýli, 2002) a *Fantazii op. 80* Ludwiga van Beethovena (Severáček, 2008). U Bacha a Händela šlo zřejmě o úpravu sazby z dospělého smíšeného sboru pro dětský sbor. Kromě *Fantazie*, kterou pro dětský sbor a klavír upravil Vilém Valkoun, nebyl bohužel na tištěném programu zahajovacích koncertů uveden autor úprav.

Téměř polovinu repertoáru zahajovacích koncertů obsadily skladby zahraniční. Výjimku tvořil V. ročník (2004), ve kterém se díky konkrétnímu zaměření pouze na českou hudbu zpívala jen díla českých skladatelů. (První a druhý ročník díky nedostatku údajů o repertoáru zahajovacích koncertů nebereme v úvahu.) Jako vysvětlení pro skoro padesátiprocentní výskyt zahraničního repertoáru se naskytá větší jazyková i pěvecká vyspělost sboru. Často se totiž jedná o velmi náročné skladby. V programu zahajovacích koncertů najdeme ukázky různých historických epoch - od renesanční polyfonie Jacoba Galla Handla (*Pueri concinite, Duo seraphim*) a Orlanda di Lassa (*Adoramus te, Christe*) - uvedeného celkem dvakrát – se přes barokní skladby Henryho Purcella (*Sound the trumpet*) a Johanna Sebastiana Bacha (*Herr Gott Vater*) skrze skladatele 1. poloviny 19. století Felixe Mendelssohna-Bartholdyho (*Laudate pueri*) dostaneme až ke skladatelům 20. století: Francois Poulenc (*Ave verum*), John Rutter (*For the beauty*), Morten Lauridsen (*Dirait-on*), Pekka Kostianen (*Jaakobin pojat*), Erika Budai (*Les sirenes*), Wepe (*Illa die...*).

II.7. Ohlasy v médiích

Jaká byla propagace v počátcích této soutěže? Již na první ročník v roce 1996 se v Rozkvětu, týdeníku okresu Nový Jičín, objevil krátký článek, který zval do Beskydského divadla novojičínskou veřejnost.⁸⁸ Podrobnější zprávu o chystané přehlídce poskytl také Region, týdeník občanů okresu Nový Jičín.⁸⁹ Následující dvě čísla stejného periodika přinesla „ohlédnutí za pěveckou soutěží dětských souborů“⁹⁰ a o „mamutím pěveckém sboru dirigovaném z kašny,“⁹¹ a to dokonce na titulní straně. Podrobnou zprávu poskytla pracovnice NIPOS-ARTAMY Jaroslava Macková v časopise Cantus: *„Již mnoho let, a v poslední době zvláště, se hovoří o ne zcela potěšitelném stavu estetické a zvláště hudební výchovy naší mládeže. Je mi tedy velkým potěšením, mohu-li alespoň na jednom úseku konstatovat stav mírně utěšený, dokonce s jasnou tendencí k růstu kvality i kvantity. Právě probíhající VI. ročník celostátní soutěže školních dětských sborů potvrzuje, že na školách se stále ještě sborově zpívá, a můžeme-li soudit podle průběhu regionálních kol posledních dvou let, pak počet školních sborů vzrůstá a zvyšuje se i jejich kvalita. Tato potěšitelná skutečnost vyvolala potřebu podchytit pozitivní tendenci a dát sborům, které se úspěšně představily v kategorii školních, šanci prokázat své možnosti i v náročnějších podmínkách. A tak byla po několikaleté pauze, ve které měly sbory možnost se představit pouze na mezinárodních soutěžích (pokud se vyrovnaly s jejich finančními nároky), vypsána celostátní soutěžní přehlídka.“* Pokračovala dalším pozitivem: *„Základním pocitem z celé soutěže, který převažoval hned při závěrečném hodnocení, ale který mi potvrdil s časovým odstupem i poslech nahrávek, byla neobyčejná vyrovnanost všech účastníků. ... To je skutečnost velmi potěšitelná – znamená to, že vedle uznávaných reprezentačních sborů, známých z dlouhodobého působení, je zde v záloze ještě minimálně 16 dalších, se kterými je třeba počítat.“* Z perspektivy dalšího vývoje potěšeně konstatovala i: *„...pozoruhodný celkově nízký věkový průměr sbormistrů – vedle jmen, které známe již delší dobu ze záslužné a vlastně celoživotní sbormistrovské činnosti, se objevila nová jména sbormistrů a sbormistryň, jejichž mládí a zaujetí je slibem do budoucna. Pozoruhodné je rovněž, jak vynikající úroveň je možné i v dnešní době dosáhnout u sborů v doslovném smyslu slova školních, pracujících v menších obcích – jako prototyp můžeme uvést sbor ze ZŠ Valašská Polanka. V suverenitě výkonu, repertoárové orientaci a stylové jistotě nezůstaly ani*

⁸⁸ PĚVECKÉ SOUBORY V BESKYDSKÉM DIVADLE. Rozkvět, 22. února 1996, ročník V, č. 8, str. 4.

⁸⁹ SBOR PRO 800 HLASŮ ZAZPÍVÁ NA NÁMĚSTÍ. Region, 20. února 1996, ročník V, č. 8, str. 4.

⁹⁰ OHLÉDNUTÍ ZA PĚVECKOU SOUTĚŽÍ DĚTSKÝCH SOUBORŮ (Eva Holubová). Region, 5. března 1996, ročník V, č. 10, str. 4.

⁹¹ MAMUTÍ PĚVECKÝ SBOR DIRIGOVANÝ Z KAŠNY. Region, 27. února 1996, ročník V, č. 9, str. 1.

v nejmenším za svými konkurenty z větších kulturních center.“ Macková však vytyčila i problémy, které díky přehlídce vyplynuly na povrch: *“Při celkovém velice pozitivním pocitu z celé přehlídky zůstávají přece jen určité otazníky, a to k otázkám repertoárovým. Téměř shodně čerpaly sbory ze starších historických období, většinou po baroko, a pak až z hudby moderní, převážně české. A i v tomto určitém kliše se většina sborů pohybovala v dosti vymezených kolejích skladeb známých a často uváděných jen výjimečně jsme slyšeli výběr, který lze označit za objevný. I když je pochopitelné, že pro soutěžní program sáhne každý sbormistr raději po skladbě osvědčené, zbývá tu ještě hodně prostoru pro větší vynalézavost a repertoárovou osobitost. Tradiční pozornost byla věnována lidové písni. Ačkoliv to nebylo v soutěžních propozicích, objevily se v repertoáru všech sborů, a zde byla nabídka pestřejší a vesměs i v dobrých a sborově vděčných úpravách.”*⁹²

I druhý ročník soutěže vyprovokoval tisk k vydání článku v Regionu, ve kterém se vyjádřili i organizátoři a účastníci akce: *„Porota ocenila výkony všech. Nenašel se jediný sbor, který by propadl a o kterém by porota řekla, že neobstál. A to přesto, že se jednalo o interpretační soutěž, která klade velké nároky,”* uvádí organizátorka Jaroslava Macková. *... ‘Stále roste počet dětských pěveckých sborů i jejich kvalita. Přibývá i mladých dirigentů, kteří se práci s dětmi věnují ve svom volném čase v podstatě zadarmo,’ říká předsedkyně poroty Eva Šeinerová. V sobotu večer odměnily děti každý sbor bouřlivým potleskem. Tři nejlepší nakonec zazpívaly dvě písně. Dlouhotrvající aplaus získal za interpretaci písně Only you skupiny BSB Rubínek Vysoké Mýto. Oživit vystoupení Vrabčáků dokázal jejich dirigent Pavel Žur, který se projevil jako skvělý bavič.’ Moc se nám tady líbí, máte nádherné divadlo a náměstí. Spíme ve škole a hrozně dobře varí. Měli jsme strašnou radost z Ocenění. Už jsme vystupovali taky ve Švýcarsku, Belgii a ve Francii,’ vypočítává Martina Vacková z Hradce Králové.”*⁹³

Popis průběhu II. ročníku pro časopis Cantus si opět nenechala ujít ani Jaroslava Macková: *„Všech deset sborů osvědčilo svou dobrou kvalitu již tím, že splnily všechny požadavky, které soutěž klade – především šířku repertoáru a nastudování jedné z povinných skladeb. ... výsledky soutěže i tentokrát přesvědčily všechny účastníky i přítomné pozorovatele, že navzdory nepříznivým ekonomickým podmínkám není třeba mít o další rozvoj kvalitním dětských sborů u nás obavy.”*⁹⁴

V roce 2000 si novojičínská média všimla účasti domácího sboru Kulihrášek (3. přípravné oddělení DPS Ondrášek), který se do III. ročníku soutěže zapojil také. Jeho sbormistr Josef

⁹² MACKOVÁ, J. Celostátní soutěž výběrových dětských sborů - Nový Jičín 96. Cantus 2/1996, str. 22 – 23.

⁹³ Město zaplavily stovky zpěváků. Region, 10. listopadu 1998, str. 5.

⁹⁴ MACKOVÁ, J. II. Celostátní soutěž dětských pěveckých sborů. Cantus, 1/1999, str. 18.

Zajíček se v Regionu vyjádřil také k povinným skladbám: „*‘Každý soubor musel zazpívat dvě povinné písně Miroslava Raichla Vesele zpívejte kohouti a Probud’ se, má milá, ze sna. Na těchto skladbách si ovšem, snad až na jednu výjimku, všichni vylámali zuby,’* podotkl s tím, že soubory se to, co budou povinně zpívat, dozvěděly dva měsíce před kláním. *‘Bylo hrozně málo času na nacvičení, nikdo to nemel zažité. Na druhou stranu je dobře, že to tak bylo,’* přemýšlel Zajíček. ... *‘Kulihrášci byli spolu s dalšími sedmi soubory v pásmu stříbrném. Vzhledem k tomu, že byli jediným přípravným sborem v konkurenci koncertních souborů, je to solidní výsledek,’* hodnotil Zajíček.“⁹⁵

V časopise Cantus tentokrát Jaroslavu Mackovou vystřídal Alois Motýl, který přehlídku zhdonotil takto: „*Soutěž proběhla vpředvečer státního svátku ve třech dnech. 700 dětí patnácti sborů ochotně obětovalo své podzimní prázdniny k ušlechtilému zápolení. Zpívalo se s nadšením a výborně. Nálada byla více přátelská než soutěžní, úroveň velmi vyrovnaná. Tyto sbory vzešly ze široké základny školních sborů, které se pravidelně setkávají na celostátní přehlídce – v letošním roce to bylo v regionálních kolech 183 sborů s více než 6000 dětmi! Sedmičlenná porota, složená především z našich předních sbormistrů, neměla lehké a snadné rozhodování, ale již svým složením byla důvěryhodná a tak zaručovala maximální objektivitu. ... Celý průběh soutěže dokázal, že v dětských sborech, které si zatím skromně říkají školní, je stále velká a stále se doplňující rezerva pro sbory, které mají nárok nazývat se koncertními. A toto zjištění považuji za nejkrásnější výsledek letošního ročníku novojičínského setkání.*“⁹⁶

Region zařadil do kulturní rubriky i pozvání na IV. ročník CS DPS. Kromě harmonogramu se v něm Zajíček pochlubil skvělou porotou, „...*kteřá se skládá ze známých sbormistrů a hudebních odborníků.*“⁹⁷

Zpětnou vazbu na úroveň soutěžního klání i o tom, jak to nakonec dopadlo, poskytl také rozhovor, uveřejněný v následujícím čísle Regionu. „*Je pro mne určitým překvapením, že úroveň sborů nejen že nestagnuje, ale stále se lepší. Mám z toho ohromnou radost. Výborným momentem je také to, že se sbory přijíždějí noví mladí sbormistři, kteří jsou ze svých fakult výborně připraveni. ... Dělá nám dobře na duši, když vidíme, že ta práce, která se tu dříve dělala, že to semeno, které bylo zaseto před třiceti, čtyřiceti lety, najednou vydává své plody. Je to taková satisfakce za ty roky, kdy to vypadalo, že dětský sborový zpěv*

⁹⁵ Kulihrášek ve stříbrném pásmu. *Region*, 7. listopadu 2000, str. 7.

⁹⁶ MOTÝL, ALOIS. III. Celostátní soutěž dětských sborů Nový Jičín 26. – 28. listopadu 2000. *Cantus* 1/2001, str. 27.

⁹⁷ Soutěž mladých zpěváků. *Region*, 12. listopadu 2002, str. 7.

zaniká. *Ted' vidíme, že děti zpívají Smetanu, Dvořáka, zpívají lidové písně a evidentně jim to dělá radost,*“ zhodnotil IV. ročník Zajíček.⁹⁸

Na stránkách časopisu Cantus se však zpráva o soutěži neobjevila. Tento nedostatek alespoň trochu napravil Novojičínský zpravodaj, který dokonce otiskl upoutávku na barevné titulní straně. Uvnitř měsíčníku (na str. 1 v příloze Kurýr) byla soutěži věnována celá strana, kde mohl čtenář získat představu nejen skrze článek, ale i mnoho barevných fotek. Fotky ze soutěže dostaly prostor i v následujícím čísle Zpravodaje.⁹⁹

Také dosti překvapivě působí fakt, že doposud věrný týdeník Region nezaregistroval další dva ročníky přehlídky, konající se v roce 2004 a 2005. V číslech po ani před festivalem nelze najít ani zmínku. Opět však situaci zachraňuje Novojičínský zpravodaj, ve kterém byli čtenáři prostřednictvím jedné z hlavních organizátorek, předsedkyně Sdružení rodičů při DPS Ondrášek Svatoslavy Lenartové, informováni o průběhu již V. ročníku soutěže. *„Po slavnostním pátečním zahájení soutěže starostou města Mgr. Ivanem Týle byly soubory seznámeny s pořadím svého soutěžního vystoupení a byla představena hodnotící porota. Večer pak patřil slavnostnímu zahajovacímu koncertu, ve kterém účinkoval Ondrášek, novojičínský sbor ZUŠ pod vedením Josefa Zajíčka společně se členy opery orchestru Národního divadla Moravskoslezského v Ostravě. V jejich provedení zazněla skladba Antonína Tučapského chlapec a hvězdy. Večer zakončil koncertní dětský sbor ZUŠ a DDM Juventus v Karviné Permoník pod vedením Evy Šeinerové skladbou Petra Ebena Řecký slovník a Ivany Loudové Mudrosloví. Sobota byla ve znamení soutěžních vystoupení, kdy po celý den se vystřídalo na jevišti 15 sborů. Sbory přistupovaly k soutěži velmi zodpovědně a snažily se zazpívat soutěžní program co nejlépe. ... Zvláštní cenu poroty obdržel Vítězslav Hergesel za dirigentský výkon, Eva Ježíková za objevené provedení současné skladby, Jana Novenková za provedení Moravských písní Jiřího Laburdy. V. ročník celostátní soutěže se nesl v duchu vysoké profesionality zúčastněných sborů, ale i skvělé organizace a pozornost ze strany odborné veřejnosti i médií byla mimořádná. Jsme přesvědčeni, že celostátní soutěž DPS zapustila pevně v Novém Jičíně své kořeny a stala se součástí kulturního života města...“*¹⁰⁰

Novojičínský zpravodaj textem i obrazem zmapoval i přehlídku v roce 2006. *„Již po šesté od roku 1996 se Nový Jičín stal v naší zemi „Mekkou“ dětského sborového zpěvu. Ve dnech*

⁹⁸ MYNÁŘOVÁ, M. „Sborový zpěv dělá dětem radost“ tvrdí sbormistr Ondráška Josef Zajíček. *Region*, 26. listopadu 2002, str. 7.

⁹⁹ CHOBOT, K. IV. Celostátní soutěž dětských pěveckých sborů Nový Jičín 2002. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2002, Kurýr, str. 1.

¹⁰⁰ LENARTOVÁ, S. V. Celostátní soutěž výběrových dětských sborů v Novém Jičíně. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2004, str. 15.

17. - 19. listopadu se sjelo do našeho města deset sborových těles z nejrůznějších koutů republiky za vydatné podpory sbormistrovské a muzikantské elity, což odhadem čítá na 500 zpěvumilovných dívek, chlapců a dospělých,“ uvedl v článku Josef Zajíček, který se svým Ondráškem tradičně soutěž zahájil. „O druhou polovinu programu se postaral jeden z nejlepších současných sborů světové úrovně Kantiléna Brno (sbm. Jakub Klecker a Zuzana Pirnerová), takřka profesionální těleso působící při brněnské filharmonii. Vystoupení Kantilény se vyznačovalo především naprosto vytríbenou pěveckou technikou všech členů sboru a precizním zvládnutím i těch nejobtížnějších partů, zpívanou s lehkostí a svrchovanou muzikalitou. ... V sobotu čekal na děti opravdový muzikantský bonbonek. Na odpoledním koncertě se v Beskydském divadle představila Carmina z Rychnova nad Kněžnou (sbm. Karel Štrégl) s vtipným a scénicky vynalézavým představením „Masopust“. Rychnovští představili divákům lidové zvyky svého kraje okořeněné dávkou lidového humoru a spontánní dětské hravosti. ... Obrovský dík všem sbormistrům a dětem, kteří mnohdy v nesnadných poměrech a pro sborový zpěv nepříznivé době dokáží s nadšením a nezdolným úsilím pracovat a tím prezentovat českou sborovou tradici ku prospěchu nejen sebe sama, ale především ku prospěchu svých škol, obcí a měst, ve kterých žijí. Obrovský dík organizátorům, kteří ve svém osobním volnu připravují a zajišťují zázemí a podmínky pro to, aby se celý festival mohl konat v důstojné a přátelské atmosféře, kam se budou všichni rádi vracet. Velký dík, Nový Jičíně, že dáváš prostor pro takové aktivity, které sice nejsou zrovna masové a mediálně navštěvované, nicméně vytváří v našem městě příjemné a laskavé klima a doplňují barevnou mozaiku kultury našeho města o další odstíny.“¹⁰¹

Novojičínský zpravodaj zdokumentoval také společenský dopad festivalu v roce 2008, a to rovnou na dvou místech: „Při příležitosti konání VII. celostátní soutěže dětských pěveckých sborů Porta Musicae Nový Jičín 2008, která se uskutečnila ve dnech 21. - 23. listopadu 2008, byli na radnici městského úřadu přijati místostarostou Milošem Lossmannem zástupci z italského města Sommacampagna. Italské město Sommacampagna bylo již po třetí patronem novojičínského festivalu. Vítězi této soutěže vždy předává speciální cenu - pozvání k účasti na Mezinárodním sborovém festivalu Custosa, jehož je samo organizátorem“¹⁰².

Na vyhlášení výsledků barvitě vzpomínal ve druhém článku Karel Chobot: „... ceremoniál vyhlášení výsledků s koncertem laureátů měl příchuť napínavé detektivky, jejíž zápletku okořenilo vystoupení SEXTETU+ (neboli formace sympatických studentů novojičínského

¹⁰¹ ZAJÍČEK, J. VI. Celostátní soutěž dětských pěveckých souborů. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2006, str. 8.

¹⁰² SIROTOVÁ, H. Zástupci italského Sommacampagna v NJ. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2008, str. 2.

fymnázia v čele s vedoucím Karlem Dostálem). A Jaké je tedy rozuzlení? O tom vypovídá a svědectví vydává ... výsledková listina. A malý bonus na závěr, aby napětí gradovalo: italské město Sommacampagna se již potřetí v řadě stalo patronem novojičínského festivalu a předáván vítězi speciální cenu – zve sbor s nejvyšším bodovým ohodnocením k účasti na Mezinárodním sborovém festivalu Custosa... „¹⁰³

Poslední ročník vzal konečně na vědomí i Region a popsal jeho průběh v článku pod názvem Dětská Porta Musicae. V něm měl opět hlavní slovo Josef Zajíček, který mimo jiné zasedl mezi členy odborné poroty: „*‘Celá soutěž měla vynikající uměleckou úroveň a mimořádný společenský rozměr, kdy se v jejím průběhu se setkalo a vlastní soutěžní dění monitorovalo na šedesát sborových dirigentů, muzikantů a významných osobností české kultury.’ ... ‘Závěrečný chorál dětí a jejich pedagogů (v neděli na Masarykově náměstí) lze chápat jako projev přesvědčení, že se tady za dva roky opět setkáme při osmém ročníku této soutěže.’* dodal na závěr Zajíček.“¹⁰⁴

Ačkoli má CS DPS v NJ pro rozvoj hudební kultury významné postavení i mimo novojičínskou lokalitu, soutěže si všímal pouze místní tisk (Region, Novojičínský zpravodaj) nebo časopis Cantus, který se sborovému zpěvu věnuje. Dvouminutovou relaci o VII. ročníku festivalu vysílal 26. listopadu 2008 v rámci vysílání pro Moravskoslezský kraj Polar televize Ostrava.¹⁰⁵ Předchozí ročníky zaregistrovala také novojičínská kabelová televize, jejich záznamy však nejsou archivovány.

¹⁰³ CHOBOT, K.: Ohlédnutí za VII. Porta Musicae. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2008, str. 15.

¹⁰⁴ Dětská Porta Musicae. *Region*, 25. listopadu 2008, str. 1.

¹⁰⁵ Záznam je uchován v archívu autorky.

II.8. Zhodnocení soutěže

Jak bylo uvedeno výše, festival v Novém Jičíně umožňuje získat sborům zkušenost s účastí v náročné interpretační soutěži, která se velmi podobá mezinárodním festivalům. Od sborů, které odjely z Nového Jičína se „zlatým“ ohodnocením, bychom tak měli očekávat úspěchy na dalších soutěžích, a to nejen na domácí půdě, ale i v zahraničí. Pokusíme se nyní zhodnotit následující činnost 23 sborů, jež se ve zlatém pásmu ocitly (některé i dvakrát).

Podle dosažených výsledků prorazil na mezinárodní scénu například sbor **Carmina** (sbm. Karel Štrégl) z Rychnova nad Kněžnou (zlaté pásmo z roku 1996), který po účasti na CS DPS získal v roce 1997 druhé místo na Mezinárodní soutěži v Lecco (Itálie), v roce 1999 dvě zlaté medaile z Mezinárodní soutěže v Tampere (Finsko) a v roce 2000 stříbro v Mezinárodní soutěži v Tolose (Španělsko).

Podobně vynikla **Rolníčka** (sbm. Karel Virgler) z Prahy (z roku 1998), která se například v roce 2000 umístila ve zlatém pásmu na Mezinárodní soutěži pěveckých sborů v Montreaux (Švýcarsko), v témže roce získala zlaté pásmo a zvláštní cenu poroty za provedení skladby F. Poulenca na Mezinárodní soutěži adventních písní s cenou P. Ebena v Praze a v roce 2002 obdržela zlatou medaili z prvního ročníku Mezinárodního festivalu lidových písní v Praze.¹⁰⁶

Kvalitní výsledky vykazala i **Jiskřička** (sbm. Dana Škardová) z Prahy¹⁰⁷ (zlaté pásmo z roku 1996), **Svítání** (sbm. Jana Švejnohová) z Prahy¹⁰⁸ (zlaté pásmo z roku 2002) nebo **Arietta** (sbm. Zdeňka Jásenská) z Mohelnice¹⁰⁹ (zlaté pásmo z roku 2000). Pouze ojedinělých

¹⁰⁶ 2000 - zlaté pásmo "Excelent" na Mezinárodní soutěži pěveckých sborů v Montreaux (Švýcarsko); 2000 - zlaté pásmo a zvláštní cena poroty za provedení skladby F. Poulenca na Mezinárodní soutěži adventních písní s cenou P. Ebena; 2002 - zlaté pásmo z 1. Mezinárodního festivalu lidových písní v Praze, 2002 - 3. cena v kategorii dětských sborů a 6. místo v kategorii dospělých - ženských sborů na XX. Mezinárodním hudebním festivalu v Cantonigros (Španělsko); 2005 - stříbrné pásmo z Young2005Prague; 2005 - stříbrné pásmo v kategorii dětských sborů a v kategorii folklórních sborů na Festivalu Harmonie Limburg-Lindenholzhausen (Německo); 2008 - stříbrné pásmo z Mezinárodního adventního festivalu s cenou Petra Ebena v Praze.

¹⁰⁷ 2002 - stříbrné pásmo v IV. celostátní soutěži dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně; 2002 - zlaté pásmo na XII. mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena v Praze; 2003 - stříbrné pásmo na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby s cenou Petra Ebena; 2003 - zlaté pásmo v krajském kole 13. celostátní přehlídky školních dětských pěveckých sborů; 2004 - stříbrné pásmo na celostátní soutěži dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně; 2006 - zlaté pásmo na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby s cenou Petra Ebena v Praze.

¹⁰⁸ 2000 - 1. cena na mezinárodní soutěži v Neerpeltu (Belgie); 2006 - dvě stříbrná pásma na mezinárodní soutěži Svátky písní Olomouc.

¹⁰⁹ 2002 - stříbrné pásmo na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena v Praze; 2004 - zlaté pásmo a ocenění „nejlepší dětský sbor (malé sbory) na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena v Praze.

úspěchů dosáhl také **Žďáráček** (sbm. Petra Procházková) ze Žďáru nad Sázavou¹¹⁰ (zlaté pásmo z roku 2000).

Četnými stříbrnými pásmy na mezinárodních festivalech i zlatým pásmem z festivalu Iuventus Mundi Cantat rozhodně dělal čest českému zpěvu i **Rubínek** (sbm. Pavel Zerzán) z Vysokého Mýta¹¹¹ (z roku 1998). Mnoha úspěchů dosáhla také **Cantica** (sbm. Josef Surovík) ze Zlína¹¹² (z roku 2000 a 2006), která získala v roce 2001 první místo na mezinárodní soutěži Il mondo musica Fivizzano v Itálii a zlaté pásmo na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby v Praze (zde se podobně umístila i o rok později), v roce 2002 dostala cenu za nejlepší výkon dětského sboru na mezinárodním festivalu Jaro se otvírá v Českém Krumlově, v roce 2008 obdržela Diplom of High Level of Choral Performance na Ohrid Choir Festival v Makedonii a 1. místo na May Choir Competition v bulharské Varně (2009).

Častým hostem mezinárodních soutěží je i **Štývarův dětský sbor** (sbm. Alena Kostková) z Třince¹¹³ (zlaté pásmo z roku 2006), který se však těchto festivalů poměrně úspěšně zúčastňoval již před návštěvou Nového Jičína. Po roce 2006 se umístil ve stříbrném pásmu na festivalu Musica Sacra Praga, o rok později obdržel 3. místo na Mezinárodním festivalu

¹¹⁰ 2001 - stříbrné pásmo (dětské sbory) na Mezinárodním festivalu Bohuslava Martinů v Pardubicích; 2003 - stříbrné pásmo (mládežnické sbory) na festivalu Svátky písní v Olomouci; 2004 - 1. místo cum laude (sbory do 26 let) na mezinárodním festivalu v Neerpeltu (Belgie); 2005 - 3. místo (ženské sbory) a 7. místo (sbory mládeže) na mezinárodním festivalu v Llangollenu (Wales).

¹¹¹ 1999 - stříbrné pásmo na Mezinárodní soutěži Bohuslava Martinů v Pardubicích; 2001 - 3. místo na Mezinárodní soutěži pěveckých sborů v Celje (Slovinsko); 2001 - Zlaté pásmo na Mezinárodní soutěži pěveckých sborů "Iuventus Mundi Cantat" v Olomouci; 2002 - zvláštní cena poroty "za zajímavou dramaturgii" na Mezinárodním festivalu pěveckých sborů "Jaro se otvírá" v Českém Krumlově; 2002 - Stříbrné pásmo z Mezinárodního festivalu adventní a duchovní hudby s cenou Petra Ebena v Praze.

¹¹² 2001 - 1. místo na Mezinárodní soutěži "Il mondo musica" Fivizzano (Itálie); 2001 - zlaté pásmo na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby s cenou Petra Ebena v Praze; 2002 - Cena za nejlepší výkon dětského sboru v soutěži na Mezinárodním festivalu "Jaro se otvírá" s cenou Zdeňka Lukáše v Českém Krumlově; 2002 - zlaté pásmo a cena poroty za provedení skladby Air z cyklu Catonis moralia od Petra Ebena Mezinárodní festival adventní a vánoční hudby s cenou Petra Ebena v Praze; 2004 - Cena Zdeňka Lukáše za skladbu Věneček na Mezinárodním festivalu "Jaro se otvírá" s cenou Zdeňka Lukáše v Ostravě; 2006 - Zlaté pásmo a cena za výraznou interpretaci a dramaturgii skladeb na celostátní soutěži DPS v Novém Jičíně; 2008 - Diploma for High Level of Choral Performance na Ohrid Choir Festival (Makedonie); 2009 - 1. místo na May Choir Competition prof. Georgi Dimitrov ve Varně (Bulharsko); 2010 - zlaté pásmo a zvláštní cena za provedení výběru z cyklu Klementa Slavického Jarní kolotoč a skladby Jana Vičara Škaredý holky v soutěži komorních sborů na Festivalu sborového umění v Jihlavě.

¹¹³ 2003 - stříbrné pásmo na festivalu Musica Sacra Praga; 2003 stříbrné pásmo na festivalu Pražské Vánoce; 2004 - stříbrné pásmo na Celostátní soutěži dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně; 2005 - zlaté pásmo na Mezinárodním festivalu pěveckých sborů Bohuslava Martinů v Pardubicích; 2005 - zlaté pásmo na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby s cenou Petra Ebena v Praze; 2006 - zlaté pásmo na Celostátní soutěži dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně; 2007 stříbrné pásmo (dětské sbory) na festivalu Musica sacra Praga; 2008 - 3. místo na Mezinárodním festivalu v Cantonigros (Španělsko); 2009 - 11. místo (dětské sbory) a 7. místo (folklorní sbory) na Mezinárodním festivalu v Llangollenu (Wales, VB)

v Cantonigros ve Španělsku a v roce 2009 obsadil dvě spíše nižší příčky výsledkové listiny Mezinárodního festivalu ve waleském Llangollenu.

V současné době má dobré jméno například sbor **Medvíďata** (sbm. Lukáš Holec) z Českého Krumlova¹¹⁴ (2 zlatá pásma z let 2004 a 2008), který se uplatňuje hlavně na domácí scéně. Sbor **Mibidizo** (sbm. Eva Ježíková) z Valašského Meziříčí¹¹⁵ (také 2 zlatá pásma z let 2004 a 2008) se může chlubit nejen častými úspěchy na regionální soutěži Chrám i tvrz ve Vsetíně a zlatým pásmem na festivalu Svátky písní v Olomouci, ale i čerstvým letošním¹¹⁶ ziskem prvního místa a oceněním Cum laude na festivalu v belgickém Neerpeltu.

Nejvýrazněji se však v posledním desetiletí době projevuje sbor **Kvítek** (sbm. Vítězslav Hergesel) z Dačic (vítěz novojičínské přehlídky v roce 2004),¹¹⁷ který mimo jiné v roce 2005 zvítězil na festivalu Young Prague, o rok později obdržel první místo a cenu cum laude v Neerpeltu, v roce 2007 mnohonásobně uspěl na festivalu Bohuslava Martinů v Pardubicích, v dalším roce se stal vítězem své kategorie na festivalu Canti veris Praga, v následujícím roce získal v kategorii dětských sborů na španělském Festivalu Internacional de Música de Cantonigros 1. cenu a letos zazářil na festivalu Slovakia Cantat v Bratislavě, kde se stal

¹¹⁴ 2007 - zlaté pásmo s postupem (sbory dětí do 5. třídy) na Regionálním kole soutěže dětských sborů v Písku; 2007 - stříbrné pásmo (dětské sbory) a cena za dramaturgii na Mezinárodním festivalu adventní a vánoční hudby v Praze; 2008 - zlaté pásmo ve III. kategorii na festivalu Zahrada písní v Praze; 2008 - zlaté pásmo v I. kategorii na VII. celostátní soutěži DPS Porta musicae v Novém Jičíně; 2009 - 2. cena v kategorii starších dětských sborů do 18 let na Llangollen International Musical Eisteddfod (Wales, GB); 2009 - zlaté pásmo ve II. kategorii (dětské sbory 9-13 let) na festivalu Zahrada písní v Praze.

¹¹⁵ 2006 - 4. místo na festivalu v Tolose (Španělsko), 2007 1. místo v regionální soutěži „Chrám i tvrz“ ve Vsetíně; 2008 - 1. místo v regionální soutěži „Chrám i tvrz“ ve Vsetíně; 2008 - zlaté pásmo v celostátní soutěži dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně; 2008 1. místo v krajské soutěži dětských pěveckých sborů v Uherském Hradišti; 2008 zlaté pásmo na Mezinárodním festivalu Svátky písní v Olomouci; 2010 1. místo s oceněním Cum laude na festivalu v Neerpeltu (Belgie).

¹¹⁶ To znamená v roce 2010.

¹¹⁷ 2005 - 1. místo (dětské sbory) na Young Prague v Praze; 2006 - 1. cena cum laude (výběrové sbory) na Mezinárodním festivalu mladých v Neerpeltu (Belgie); 2006 - zlaté pásmo na Celostátní přehlídce školních dětských sborů - krajské kolo v Písku; 2007 - zlaté pásmo (dětské sbory), zlaté pásmo (komorní sbory do 16 členů), zlaté pásmo (duchovní hudba), Grand Prix, ocenění pro sbormistra za pozoruhodný dirigentský výkon na Mezinárodním festivalu Bohuslava Martinů 2007 v Pardubicích; 2007 - Cena Jiřího Koláře na Svatováclavském festivalu duchovní hudby FONS ve Žďáru nad Sázavou; 2008 - vítěz kategorie (dívčí, ženské a mužské sbory) a zvláštní cena poroty za provedení cyklu Zdeňka Lukáše: Písně letních dnů a nocí na festivalu Canti veris v Praze; 2008 Cena Gunthera Erdmanna a hlavní cena festivalu za provedení skladby soudobého autora (Červánek - přípravný sbor) na festivalu Fröhlich sein und singen v Halle (Německo); 2008 - stříbrné pásmo (dětské sbory), zlaté pásmo (velké sbory) a zvláštní cena poroty za provedení skladby P. Ebena Řecký slovník na festivalu adventní a vánoční hudby s cenou Petra Ebena v Praze; 2009 - 1. cena (kategorie dětských sborů) na Festivalu Internacional de Música de Cantonigros (Španělsko); 2009 - zlaté pásmo (přípravný sbor Červánek) na Regionální přehlídce dětských pěveckých sborů; 2010 zlaté pásmo, postup na celostátní přehlídku do Rychnova nad Kněžnou (přípravný sbor Červánek) na Regionální přehlídce dětských pěveckých sborů ve Strakonici; 2010 - zlaté pásmo, zvláštní cena za dramaturgii (přípravný sbor Červánek) na festivalu Zahrada písní v Praze; 2010 - zlaté pásmo, vítěz kategorie (kategorie Musica sacra a capella) a zlaté pásmo, vítěz kategorie a zvláštní cena za dramaturgii (kategorie mládežnických sborů do 21 let) na festivalu Slovakia Cantat v Bratislavě (Slovensko).

vítězem dvou kategorií (kategorie Musica sacra a capella a kategorie mládežnických sborů do 21 let) a navíc obdržel zvláštní cenu za dramaturgii.

Nedá se asi obecně říci, že by se sbory, které odjely z Nového Jičína se „zlatým“ ohodnocením, staly automaticky úspěšnými i na mezinárodních festivalech. Získání dalších trofejí je jistě způsobeno mimo jiné vytrvalostí, pečlivou přípravou či aktuálním stavem sboru, který je ovlivněn obměnou členské základny a dalšími okolnostmi, jež se v záležitostech kvality sboru mohou projevit. Je však evidentní, že pro valnou většinu vítězných sborů se novojičínská soutěž stává kvalitním odrazovým můstkem pro zdárnou účast na dalších soutěžích.

Kdybychom si nyní položili otázku, kolik dětí celkem se novojičínské přehlídky zúčastnilo, zcela pochopitelně bude výpočet problematický a výsledek velmi nepřesný. Z přihlášek a dochovaných záznamů můžeme lehce konstatovat, že novojičínská soutěž přivítala v průběhu trvání festivalu cca 93 soutěžících sborů. Je dobré si však uvědomit, že se účast některých sborů opakovala.¹¹⁸ Naopak lze toto číslo rozšířit o sbory, které účinkovaly na zahajovacích koncertech.

Jistým úskalím při odhadu celkového počtu účastníků může být volba velikosti druhého činitele, tj. průměrného počtu členů sboru. Ze zdrojů, které poskytlo Sdružení rodičů a přátel Ondrášku, lze vyčíst, že počet členů jednotlivých sborů se pohybuje od 15 do 60 dětí, takže průměrem, který může také samozřejmě výsledek zkreslovat, je zaokrouhleně číslo 30.

Vynásobením obou průměrů dostaneme číslo 2265. Troufám si však říci, že číslo bude spíše vyšší. V tomto výsledku nejsou totiž započítáni členové sborů, které celou soutěž zahajují. Tyto renomované sbory se k tomu mohou chlubit poměrně bohatou členskou základnou. Soutěž pravidelně navštěvuje také plejáda sbormistrů, studentů sborového umění, účastníků Klubu sbormistrů, rodičů a široké veřejnosti, takže celkový počet účastníků lehce dosáhne třem tisícům. Z tohoto nezanedbatelného počtu plyne, že novojičínská přehlídka tvoří vysoký podíl kultury státu a zpěvnosti vůbec. Bez takového zázemí by se špatně pracovalo i špičkovým sborům, které se této soutěže nezúčastňují.

Co přehlídka přináší vlastním účastníkům? Podobně jako na jiných festivalech, mohou soutěžící sbory „změřit síly“ s ostatními sbory, porovnat vzájemné výkony nebo zhodnotit sborové stejnokroje. Sbormistři se zde setkají s dalšími sbormistry, se kterými mohou vést rozhovory o sborové problematice, spřátelit se s nimi a dokonce domluvit dohodu o vzájemném výměnném pobytu sborů. Necháávají se inspirovat programem, výrazem, dramaturgií či choreografií, a to nejen sbory, se kterými soutěží, ale především sbory, které

¹¹⁸ Prim zde hraje Štývarův dětský sbor (sbormistři Václav Štývar, Alena Kostková), který do Nového Jičína zavítal pětkrát.

celý festival v předvečer soutěže zahajují. Často si odsud také odnesou nový repertoár. Co však novojičínskou přehlídku zařazuje mezi vyhledávané festivaly, je hlavně to, že sbormistři zde nabydou zkušenosti sbormistrovské, neboť po soutěži mohou konzultovat s odborníky (odbornou porotou) o všech aspektech sborového zpěvu s vazbou na předvedený výkon. Členové poroty zhodnotí volbu správného rytmu, výslovnost, intonaci, výraz, dramaturgii pořadí zvolených skladeb i dirigentských gesta apod. Zcela určitě se skrze tyto přátelské rozhovory dostane sbormistrům povzbuzení a ocenění jejich sbormistrovské práce.

Děti se zde setkají s dětmi jiných sborů, často získají nové kamarády. Mimoto dochází ke stmelení sborového kolektivu – děti spolu stráví tři dny a dvě noci, spojí je společné prožívání soutěže, semkne je napětí při výkonu a očekávání výsledku. Zjistí obtížnost zpěvu v situaci, kdy je hodnotí odborná porota, okolní sbory a další posluchači.

Mezi nezanedbatelné klady této soutěže patří také estetická výchova dětí, kdy se především prostřednictvím zahajovacího koncertu seznámí s umělecky hodnotným repertoárem, který je ovšem proveden s citlivým a tvůrčím přístupem. Podobný účinek může mít i poslech soutěžních bloků, ve kterých vystupují jejich konkurenti. Často se lze pouze divit, jaká přirozená dětská tvořivost, spontánnost a originálnost projevu se může při sborovém zpívání projevit. Estetický přínos však nespočívá pouze v posluchačské aktivitě, ale i v hodnocení vnější stránky vystoupení – například toho, v jakém oblečení sbor zpívá, jakým způsobem vystupuje na jevišti. Málokdy členové sborů dostanou příležitost sledovat vystoupení jiného sboru, divadelní či koncertní sály navštěvují spíše kvůli svým vlastním koncertům. Pozice posluchače či diváka je pro ně často novou rolí, a ze zkušenosti lze říct, že ne vždy vědí, jak se mají správně chovat. Naštěstí konferenciéři zahajovacího koncertu či samotné soutěže mnohdy pochází z řad zkušených sbormistrů a snaží se na děti v tomto směru kladně zapůsobit. Profesionálnímu chování na pódiu i v hledišti se mohou děti učit právě pozorováním renomovaných sborů účinkujících na zahajovacím koncertu.

V čem se kromě odborných konzultací novojičínská soutěž od ostatních liší? Například tím, že se jedná o soutěž otevřenou, neboť se do ní může teoreticky přihlásit každý sbor. Ten však musí splnit soutěžní podmínky, tzn. nastudovat povinnou skladbu a jeho členové nesmí překročit stanovenou věkovou hranici. Toto činí novojičínskou soutěž velmi náročnou, která má podmínky srovnatelné s některými mezinárodními soutěžemi. Pro vymezení vysoké kvality soutěže je totiž sbor po přihlášení posuzován odbornou radou Artamy, která jeho přihlášku schválí či ne. Tímto se zaručuje prvotní záměr soutěže, která díky přísně hudebním kritériím chce srovnat a ukázat kvalitu našich dětských sborů. Zároveň vytváří příležitost pro porovnání různých přístupů k práci s dětským sborem, inspiruje zúčastněné

sbory a jejich sbormistry. Novojičínská přehlídka je navíc častým cílem mladých sbormistrů, studentů sbormistrovství či jiných hudebních oborů, kterým festival poskytuje možnost účasti na veškerém dění přehlídky. Mohou tak absolvovat zahajovací koncert, celý soutěžní blok a dokonce specializované semináře (v rámci Klubu sbormistrů), kde pozvaní renomovaní odborníci (často členové poroty) například rozebírají úskalí povinné skladby. Seminaristé dostanou také možnost stát se tzv. „stínovou porotou,“ kdy se pokusí o vlastní hodnocení sborů a tyto výsledky jsou srovnávány s hodnocením poroty. Mnohý ze seminaristů navíc ocení možnost nasát přátelskou atmosféru festivalu, ke které kromě obětavých pořadatelů přispívá i malebné město, okolní kraj a jeho obyvatelé.

Těm na oplátku přehlídka poskytuje příležitost k poslechu renomovaných sborů - hostů, které festival zahajují, nabízí možnost setkat se s širokou plejádou renomovaných osobností, sbormistrů, sborů, mohou zároveň porovnat kvalitu těchto sborů se sbory domácími. Také závěrečný společný zpěv na náměstí může být pro kolemjdoucí velkým zážitkem a možná i probuzením zájmu o dětský sborový zpěv.

III. ZÁVĚR

Celostátní soutěž dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně se koná jako bienale od roku 1996. Soutěž zde samozřejmě nevznikla náhodou, sama od sebe. Pro její zrod existovalo mnoho důvodů, a to zejména mezera v nabídce soutěžních festivalů pro dětské sbory. Pro ně na našem území po roce 1989 fungovaly pouze tři festivaly. Dva z nich (*Svátky písní* v Olomouci a *Mezinárodní festival adventní a vánoční hudby s Cenou Petra Ebena* v Praze) však byly přístupné i zahraničním sborům, které pro česká tělesa představovaly širokou konkurenci, takže se zmiňovaných dvou festivalů zúčastňovaly především sbory špičkové. Poslední z trojice (festival *Chrám i Tvrz* ve Vsetíně) se naopak orientoval spíše na moravské sbory, zvláště z blízkého okolí.

Tyto okolnosti přesvědčily Ministerstvo kultury ČR o potřebě pořádání soutěžní přehlídky pro dětské sbory, která nebude jenom porovnáním a ukázkou kvality českých sborů, ale zároveň vytvoří příležitost pro vzájemnou inspiraci, povzbuzení a předávání zkušeností. Pověřený orgán MK NIPOS-ARTAMA, který se zabývá rozvojem neprofesionálního umění a dětských estetických aktivit, tedy připravil celostátní přehlídku. V roce 1990 takto vznikla *Celostátní přehlídka školních pěveckých sborů*, která je zaměřena spíše na začínající sbory. Celostátní soutěž pro sbory výběrové (tj. takové, které si často děti vybírají ze svých přípravných oddělení), byla zorganizována o pár let později. Inspiraci pro organizaci poskytovalo několik festivalů, které existovaly již dříve. Za prvního faktického předchůdce lze považovat *Celostátní soutěž dětských sborů v Havířově*, jež se konala v roce 1967. Dalším významnějším vzorem pro novojičínskou soutěž se stal olomoucký festival *Svátky písní*, v jehož rámci se v několika ročnících (v sedmdesátých a osmdesátých letech) realizovala národní a celostátní interpretační soutěž sborů. Přímoú souvislost s *Celostátní soutěží dětských pěveckých sborů* v Novém Jičíně má však republiková soutěž výběrových dětských pěveckých sborů zvaná *Zpívající Kroměříž*, která se (pod záštitou MK) s poměrným úspěchem uskutečnila v roce 1993. Organizační problémy ze strany místních pořadatelů nedovolily pokračovat v pořádání dalšího ročníku, proto se ARTAMA dohodla o spolupráci s jiným sborem, a to s dětským pěveckým sborem Ondrášek z Nového Jičína.

První ročník přehlídky byl původně naplánován na podzimní víkendový termín roku 1995 (dva roky po kroměřížské soutěži), nakonec se však po hektické přípravě (díky kolísavé finanční situaci na MK) konal až 23. – 25. února 1996. Zahájení soutěže se neslo v duchu krátkého vystoupení DPS Ondrášek se sbormistrem Josefem Zajíčkem, představení pětičlenné poroty a zpěvu společné písně *Pod našima vršíčkama* (lidová píseň

z novojičínského kraje v úpravě Václava Ptáčka, zakladatele sboru Ondrášek), která se v podstatě stala hymnou celé soutěže (zpívala se v každém ročníku).

Od **druhého** ročníku (1998) zůstával harmonogram soutěže skoro stejný. Sbory se v průběhu pátečního odpoledne sjely do Nového Jičína, kde se ubytovaly ve třídách novojičínských ZŠ. Oficiálně festival začínal v pátek večerním Zahajovacím koncertem, na kterém vždy účinkoval hostitelský sbor Ondrášek a jeho další host, který byl vybrán z předních převážně českých sborů (Magnolia ze Sobrance – SK, Motýli z Šumperka, Iuventus Cantans z Pardubic, Permoník z Karviné, Kantiléna z Brna a Severáček z Liberce). Zároveň si zde soutěžící sbory vylosovaly soutěžní pořadí a představila se jim odborná porota. Ve **třetím** ročníku (2000) se počet členů poroty zvýšil na sedm členů. Jako „stálíci“ mezi porotci lze nazývat Evu Šeinerovou, která byla zvolena do poroty každého ročníku, a dokonce několikrát fungovala jako její předsedkyně.

Pro udržení kvality soutěže byla soutěž podmíněna interpretací povinných skladeb (jedna nebo dvě). Ukázalo se, že v průběhu ročníků byli vybráni střídavě čeští a zahraniční autoři. Někdy se zvolily skladby příliš obtížné. Do **čtvrtého** ročníku včetně (2002) nesměl soutěžní program přesáhnout 10 minut čistého hudebního času, od **pátého** ročníku (2004) se mohl soutěžní program prodloužit až na 12 minut. Rok 2004 jako Rok české hudby znamenal zároveň inovaci v oblasti povinných skladeb – poprvé se objevila podmínka zařadit do programu libovolnou lidovou píseň. Podrobnému rozboru programů byla vždy po soutěži věnována beseda poroty se sbormistry. Porota často udělovala zvláštní ceny za nejlépe provedenou povinnou skladbu, za dirigentský výkon apod. Speciální cenou partnerů soutěže se stalo od roku 2002 pozvání na festival v Sommacampagna v Itálii.

Vlastní soutěž probíhala v sobotu ve dvou blocích – dopoledním a odpoledním. **Šestý** ročník (2006) poznamenal příjezd pouze sedmi sborů, proto se soutěžilo pouze dopoledne a pro odpolední volný čas pořadatelé přizvali sbor Carmina z Rychnova nad Kněžnou (sbm. Karel Štrégl), který předvedl pěvecko-tanečně-divadelní představení s názvem Masopust. V **sedmém** ročníku (2008) byla soutěž rozdělena do dvou kategorií (sbory s členy do 15 let včetně a sbory s členy do 19 let včetně), sbory se však mohly přihlásit pouze do jedné kategorie. Počet soutěžících musel být maximálně 45 dětí, minimálně 20 dětí. V roce 2008 přijala přehlídka zároveň název *Porta Musicae*.

Soutěže se během let 1996 až 2008 zúčastnilo celkem 58 různých sborů. Mnohé z nich však přijely na novojičínskou přehlídku opakovaně, takže pokud se započítá každá jejich účast, počet sborů se vyšplhá až na 93, což činí přes 2500 zpěváků. Mezi účastníky lze zařadit i sbory, které přehlídku zahajují, takže se dá říci, že festivalem „prošlo“ kolem tří

a půl tisíce zpívajících dětí. Ukázalo se, že největší počet účastníků tvořily očekávaně sbory Moravskoslezského kraje. Mnoho sborů přijelo také z Prahy a Královéhradecka. Soutěž si oblíbily také sbory z Plzeňska, kterých sice nebylo mnoho, ale do Nového Jičína dorazily několikrát.

Nejčastěji uváděným autorem v repertoárech soutěžících sborů se stal Zdeněk Lukáš, což se shoduje i v porovnání s programem zahajovacích koncertů, na kterých zpívaly české špičkové sbory. Jeho popularita je zřejmě způsobena tím, že jeho skladby prozrazují nejen skladatelskou vyspělost, ale i sbormistrovské zkušenosti, které při skládání uplatňoval. Hlasy jsou vedeny melodicky, zpěvákům se dobře zpívají - nevyskytují se v ní např. intervaly náročné na interpretaci, přitom výsledek zní velmi zajímavě. Není divu, že řada jeho skladeb byla také oceněna v nejrůznějších skladatelských soutěžích.

V soutěžních programech novojičínského festivalu se dále velmi často objevovalo jméno Antonína Dvořáka (počet uvedení v zahajovacích programech ho řadí na třetí místo). Obliba jeho písní (jedná se o výběr z Moravských dvojzpěvů)¹¹⁹ na Celostátní soutěži dětských pěveckých sborů je jenom důsledkem toho, že je považován za světově nejproslulejšího a nejhranějšího českého skladatele vůbec. Kromě stále svěžích lidových textů, které v Moravských dvojzpěvech Dvořák zhudebňuje, se v jeho skladbách mísí tolik půvabu, originality a ryzí, přirozené muzikálnosti, že interpretaci nemohly odolat ani dětské sbory.

Na třetím místě v počtu uvedených skladeb figuruje jméno Petra Ebena. Přitažlivost jeho skladeb spočívá především v nadčasovosti tvorby potvrzené i dobře volenými texty. Ačkoli některé z děl vznikly již v padesátých letech dvacátého století, jsou stále vnímány jako aktuální. Ačkoli se mnoho jeho skladeb vykazuje velkou obtížností, uměl s citlivostí sobě vlastní napsat i díla pro dětské sbory, kterým vštípil uměleckou hodnotu skrze lyričnost textu a často náročné klavírní doprovody.

Sbory na zahajovacích koncertech podle frekvence zpívaných skladeb preferovaly po Lukášovi a Dvořákovi ještě skladatele Otmara Máchu. Ten se naopak v soutěžním repertoáru vyskytl pouze třikrát (z toho dvě úpravy lidových písní). Tento stav poukazuje na to, že jeho skladby bývají poměrně obtížné, a interpretaci si mohou dovolit spíš zkušenější sbory.

Mezi lidovými písněmi¹²⁰ byly v soutěžních i zahajovacích programech nejpopulárnější úpravy Miroslava Raichla a Milana Uherka.¹²¹ Možná proto, že se jim oběma svými úpravami často podařilo zvýraznit charakter lidových písní a přidat jim na půvabu.

¹¹⁹ Viz Příloha č. 4.

¹²⁰ Do lidových písní jsou zahrnuty i autorské úpravy folklóru (folklórní stylizace).

¹²¹ Viz Příloha č. 3.

Ve vícehlasých úpravách se promítají i jejich sbormistrovské zkušenosti. Milan Uherek uměl například rozepsat zpěvní hlasy tak, že každému z nich vytvořil hezkou melodii. Miroslav Raichl zase nejednou své vícehlasé úpravy obohatil o prokomponovaný klavírní doprovod. Nepřekvapí tedy, že nejčastěji provedenou lidovou písní je píseň *Milá moja* právě v úpravě Miroslava Raichla.

Jako nejfrekventovanější skladbu novojičínského festivalu lze prohlásit dílo Jana Nováka s názvem *Gloria*, které se na soutěžních programech objevilo celkem šestkrát. Tento tříhlasý sbor doprovázený klavírem (varhanami) sice vyžaduje pro žádoucí výsledek poměrně velký zvuk sboru (především pro fanfárový vstup a závěr), jednotlivé hlasy však nejsou pro zpěv příliš náročné. Oblibu může způsobovat také optimismus, který ze skladby vyzařuje. Ze zahraničních skladeb si sbory nejčastěji vybraly skladbu britského skladatele Benjamin Brittena *This Little Babe* (z cyklu *A Ceremony of Carols*), které v průběhu sedmi ročníků novojičínského festivalu zaznělo celkem pětkrát. Dílo pro tříhlasý sbor¹²² a harfu posluchače snadno okouzlí neznámými harmoniemi a kouzelnými melodiemi, kromě toho může sbormistra ve výběru přesvědčit nevelká náročnost pěveckého partu. Benjamin Britten si uvedením ještě dalších skladeb tohoto cyklu vydobyl na novojičínském festivalu pozici nejzpívanějšího zahraničního autora.

Zřejmě vysoká vyspělost sborů, které zpívaly na zahajovacích koncertech, a s tímto spojená častá účast na zahraničních festivalech, zapříčinila až poloviční podíl skladeb zahraničních autorů na jejich programech. Výjimku tvoří pátý ročník (konající se v tzv. Roku české hudby 2004), kdy v jeho rámci zazněla na zahajovacím koncertu pouze díla česká. Soutěžící sbory preferovaly spíš skladby české – v přibližném poměru dvě ku jedné.

Cennými dokumenty Celostátní soutěže dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně je nejenom několik CD nosičů s fotodokumentací festivalu (od roku 2002), ale hlavně audiovizuální nahrávky (v podobě DVD),¹²³ které pořídili organizátoři festivalu v posledních dvou ročnících soutěže (2006 a 2008). Ty umožňují například zpětný pohled na soutěžní vystoupení a zpívaný repertoár jednotlivých sborů v rámci soutěžní kategorie nebo porovnání kvality obou ročníků.

Novojičínská soutěž má předpokládaný příznivý dopad nejen na další činnost zúčastněných sborů, ale zároveň i na samotné děti zúčastněných sborů, jejich sbormistry, a také na všechna místa, kde poté sbory působí. Nebylo výjimkou, že sbory, které uspěly na soutěži, rozšířily věhlas českého sborového zpěvu i v zahraničí. Festival vybízí soudobé skladatele ke tvorbě pro dětské sbory, podněcuje ke spolupráci a přátelství mezi sbory,

¹²² Existují verze i pro jiná obsazení.

¹²³ Viz Přílohy č. 52 – 55.

poskytuje vzájemnou inspiraci (výběrem a interpretací skladeb, dramaturgií, výrazem i choreografií) a umožňuje sebereflexi sboru. Velkou výhodou skýtá možnost rozhovoru a diskuse s předními českými sbormistry a odborníky o konkrétních i obecných problémech dětského sboru, o jejich hlasové výchově, výslovnosti, intonaci, celkovém zvuku a dalších aspektech činnosti s dětským sborem. Soutěž zanechává odezvu i u zpívajících dětí. Společné zážitky získané během tří denního festivalu přispívají ke stmelení kolektivu. Poslechem kvalitních sborů účinkujících na zahajovacím koncertu i svých konkurentů na soutěži se rozvíjí jejich estetické vnímání. Díky nezvyklé pozici posluchače dostanou také příležitost porovnat vzájemné výkony. Celý festival mohou brát jako příjemnou sváteční událost.

Soutěž přitahuje nejenom pozornost dětských sborů, ale i hudbymilovnicků v městě Nový Jičín, kteří mají k dětským sborům vztah – jinak by se na festival nepodívali. Jejich zájem se však týká spíše zahajovacích koncertů, kde mohou právem očekávat vysokou kvalitu dětského sborového zpěvu. Mezi posluchači soutěžních vystoupení převládají spíše členové sborů, co právě nesoutěží. Rádi ji navštěvují i sbormistři sborů „nevýběrových,“ smíšených apod. Velkou zkušenost poskytuje studentům sbormistrovství, kteří zde v rámci Klubu sbormistrů absolvují semináře nejen na aktuální sborová témata, ale především se vztahem k probíhající přehlídce (rozbor povinných skladeb apod.). Tyto přidružené akce pro sbormistry přispívají ke zvyšování kvalit sbormistrovské činnosti.

Význam Celostátní soutěže dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně podtrhl i odborný časopis Cantus, který téměř každému ročníku festivalu věnoval celou dvoustranu. Další ohlasy se objevily v místním tisku – týdeník Region přinášel novojičínským obyvatelům nejen krátké zprávy o proběhlé akci, ale někdy se již v předcházejícím čísle (týden předem) organizátoři festivalu pokusili o propagaci této soutěže. Té napomohly i velké plakáty, které jsou po Novém Jičíně rozvěšeny. Podrobnější články poskytoval měsíčník Novojičínský zpravodaj, který čtenářům nabídl kromě detailních informací o průběhu a výsledcích soutěže také barevné fotografie. Stručnou relaci o festivalu uváděla i novojičínská kabelová televize (jejich záznamy však nejsou archivovány). O zdaru sedmého ročníku soutěže se mohli dozvědět i diváci televize Polar, která vysílá pro celý Moravskoslezský kraj. Přesto lze říci, že si novojičínský festival zaslouží pozornost mnohem větší. Ačkoli je organizace Celostátní soutěže dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně na velmi dobré úrovni, toto může být asi jediná připomínka, která by soutěž mohla ještě vylepšit.

IV. RESUMÉ

Bakalářská práce o Celostátní soutěži dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně shrnuje historická fakta této soutěže. Mapuje situaci před vznikem festivalu, zobrazuje historii dosavadních sedmi ročníků, seznamuje čtenáře s propozicemi soutěže, jejím harmonogramem a financováním. Přináší přehled skladeb, se kterými soutěžící sbory vystupovaly, a všímá si, ze kterých částí České republiky tyto sbory přijíždějí. Věnuje se zahajovacím koncertům, sborům, které na nich účinkovaly a skladbám, které tyto sbory předvedly. Práce zpracovává také ohlasy, které se objevily v médiích, ať už se jednalo o odborné sborové časopisy nebo regionální tisk, u kterého velký počet shromážděných účastníků nezůstal bez povšimnutí. Veškeré poznatky shrnuje a zpracovává závěrečná kapitola pojednávající o významu této soutěže. Součástí práce je rozsáhlý poznámkový aparát, který doplňuje hlavní text a přináší zajímavé postřehy. Pro ucelení faktů a ilustraci slouží velké množství příloh obsahující fotografie a audiovizuální nahrávky (DVD) dokumentující průběh festivalu, dále přehled základních údajů o jednotlivých ročnících soutěže, včetně výčtu zúčastněných sborů a zpívaných skladeb.

SUMMARY

This bachelor work about the Festival of the Children's Choir in Nový Jičín summarizes historical facts of this competition. It surveys the situation before the birth of the festival, it reflects the history of previous seven annual volumes, a reader is acquainted with propositions of the competition, its schedule and financing. A list of compositions having been sung is brought, and places of the Czech Republic the choirs came from are noticed. Describing choirs who performed in opening concerts and music presented there follows. This work also processes receptions about the festival, which appeared in media. Total knowledge are resumed and worked up in the final chapter dealing with the importance of this competition. An ample annotated staff is enclosed, it complements the main text and brings interesting observations. Moreover, a big quantum of appendixes contains photos and videotapes that document the development of the festival, a list of basic data about single annual volumes, a catalog of the choirs who took part in it, and sung compositions, too.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Bakalararbeit von dem Gesamtstaatlichen Wettbewerb der Kinderchöre in Nový Jičín fasst historische Fakten dieses Wettbewerbs zusammen. Sie mappiert die Situation vor der Entstehung des Festivals, bildet die Geschichte der bisherigen sieben Jahrgänge ab, macht die Leser mit den Regeln des Wettbewerbs, mit dem Wettbewerbsharmonogram und mit dem Wettbewerbsfinanzierung bekannt. Sie bringt Übersicht der Kompositionen, mit denen die Wettbewerbschöre aufgetreten sind und beachtet, aus welchen Teilen der Tschechischen Republik diese Chöre kommen. Die Arbeit widmet sich der Eröffnungskonzerte, den Chören, die auf ihnen mitgewirkt haben und den Kompositionen, die diese Chöre vorgeführt haben.

Die Arbeit bearbeitet auch die Nachhalle, die sich in den Medien (in den Fachchorzeitschriften oder in der Regionalpresse) erschienen haben. Bei der Regionalpresse ist nicht die hohe Teilnehmeranzahl ohne Beachtung geblieben. Sämtliche Erkenntnisse rekapituliert und verarbeitet die Schlusskapitel, die die Bedeutung dieses Wettbewerbs behandelt. Einer von Bestandteilen der Arbeit ist der umfangreiche Anmerkungsapparat, der den Haupttext ergänzt und bringt interessante Apersus. Für die Geschlossenheit der Tatsachen und für die Illustration dient die hohe Menge der Beilagen, die Fotos und audiovisuelle Tonaufnahmen, die den Festivalverlauf dokumentieren, weiter der Überblick von den einzelnen Wettbewerbsjahrgängen, einschließlich der Aufzählung der beteiligten Chöre und der gesunden Kompositionen.

V. ANOTACE

Příjmení a jméno autora: Mgr. Michaela Glogarová
Název katedry a fakulty: Katedra muzikologie, Filozofická fakulta UP v Olomouci
Název bakalářské práce: Celostátní soutěž dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně
Vedoucí diplomové práce: Prof. PhDr. Alena Burešová, CSc.

Počet znaků: 161 698

Počet příloh: 55

Počet titulů použité literatury: 5

Klíčová slova: dětský pěvecký sbor
sbormistr
soutěž dětských pěveckých sborů
festivaly
dětská sborová tvorba

Bakalářská práce se zabývá historií Celostátní soutěže dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně. Mapuje situaci v době jejího vzniku, věnuje se organizaci, harmonogramu a financování soutěže. V práci se pojednává o zúčastněných sborech a skladbách, které se vyskytly v soutěžním repertoáru. Dále autorka popisuje náplň a funkci zahajovacích koncertů, všímá si také ohlasů v tisku. Získané poznatky shrnuje v hodnocení významu festivalu. Práce je doplněna přílohami v podobě fotografií, videozáznamů i tabulek s výčtem zpívaných skladeb.

VI. PRAMENY A LITERATURA

LITERATURA

BUREŠOVÁ, ALENA. K tradici sborového pěvectví na Moravě. 1. část – Historie dětského sborového zpěvu na severní a střední Moravě. In *Hudba v Olomouci. Historie a současnost II. In honorem Robert Smetana. Kritické edice hudebních památek VII.* Univerzita Palackého Olomouc, 2004. s. 237 – 256. ISBN 80-244-0928-3

BUREŠOVÁ, ALENA. *Cantus iuventutis.* Univerzita Palackého Olomouc, 2002. 1. vydání. 139 s. ISBN 80-244-0437-0

Československý hudební slovník osob a institucí. Státní hudební nakladatelství Praha, 1965.

EBEN, PETR. *Zelená se snítka.* 10 písní pro dětský sbor. Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění Praha, 1957. 1. vydání, 25 s.

SIEBR, RUDOLF. *Sborová soutěž Písně přátelství 1975 – 1984.* Český ústřední výbor Svazu československo-sovětského přátelství Praha, 1986. 192 s.

PRAMENY

Materiály Sdružení Dětského pěveckého sboru Ondrášek Nový Jičín

Materiály Národního informačního a poradenského střediska ARTAMA Praha

Rozhovory se sbormistrem DPS Ondrášek Josefem Zajíčkem a prezidentkou sboru

Svatoslavou Lenartovou (zaznamenány dne 10. 3. 2010 – archiv autorky)

Rozhovor s PhDr. Jaroslavou Mackovou, tajemnicí poroty CS DPS v NJ v letech 1995 až 2006 (zaznamenán dne 20. března 2010 – archiv autorky)

ČLÁNKY Z ČASOPISŮ A NOVIN

HOLUBOVÁ, EVA. Ohlédnutí za pěveckou soutěží dětských souborů. *Region*, 5. března 1996, roč. 5, č. 10, s. 4.

CHOBOT, KAREL. IV. celostátní soutěž dětských pěveckých sborů Nový Jičín 2002. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2002, Kurýr, s. 1.

CHOBOT, KAREL. Ohlédnutí za VII. Porta Musicae. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2008, s. 15.

LENARTOVÁ, SVATOSLAVA. V. celostátní soutěž výběrových dětských pěveckých sborů v Novém Jičíně. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2004, s. 15.

MACKOVÁ, JAROSLAVA. Celostátní soutěž výběrových dětských sborů - Nový Jičín 96. *Cantus* 2/1996, roč. 29, s. 22 – 23. - ISSN 1210-7956, MIC 46 202, MK 5 269

MACKOVÁ, JAROSLAVA. II. celostátní soutěž dětských pěveckých sborů. *Cantus* 1/99, roč. 40, s. 18.

MOTÝL, ALOIS. III. celostátní soutěž dětských sborů Nový Jičín 26. – 28. listopadu 2000. *Cantus* 1/2001, roč. 48, s. 27.

MYNÁŘOVÁ, M. „Sborový zpěv dělá dětem radost“ tvrdí sbormistr Ondráška Josef Zajíček. *Region*, 26. listopadu 2002, roč. 11, č. 48, s. 7.

SIROTOVÁ, H. Zástupci italského Sommacampagna v NJ. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2008, s. 2.

ZAJÍČEK, JOSEF. VI. celostátní soutěž dětských pěveckých souborů. *Novojičínský zpravodaj*, Prosinec 2006, s. 8.

Dětská Porta Musicae. *Region*, 25. listopadu 2008, ročník 27, č. 48, str. 1.

Pěvecké soubory v Beskydském divadle. *Rozkvět*, 22. února 1996, roč. 5, č. 8, s. 4.

Sbor pro 800 hlasů zazpívá na náměstí. *Region*, 20. února 1996, roč. 5, č. 8, s. 4.

Soutěž mladých zpěváků. *Region*, 12. listopadu 2002, roč. 11, č. 46, s. 7

Kulihrášek ve stříbrném pásmu. *Region*, 7. listopadu 2000, roč. 9, č. 45, s. 7

Město zaplavily stovky zpěváků. *Region*, 10. listopadu 1998, roč. 7, č. 45, s. 5.

Mamutí pěvecký sbor dirigovaný z kašny. *Region*, 27. února 1996, roč. 5, č. 9, s. 1.

ODKAZY NA WORLD WIDE WEBU

<http://www.bohemiaticket.cz/WBS/cz/praga_cantat.php> (4. 4. 2010)

<<http://www.dkvsetin.cz/clanky/18-soutez-chram-i-tvrz>> (4. 4. 2010)

<<http://www.fbm.cz/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=3>> (4. 4. 2010)

<<http://www.festamusicale.com/cze/festival-of-songs-olomouc-2010/570-soutez-ceskych-detskych-peveckych-sboru>> (4. 4. 2010)

<<http://www.festamusicale.com/cze/festival-of-songs-olomouc-2010/571-mundi-cantant>> (4. 4. 2010)

<<http://www.festamusicale.com/cze/festival-of-songs-olomouc-2010/572-mundi-cantant-superior>> (4. 4. 2010)

<<http://www.fons.wz.cz/>> (4. 4. 2010)

<<http://www.choirs.cz/index.php?action=festivaly&id=33>> (4. 4. 2010)

<<http://www.choirs.cz/index.php?action=festivaly&id=29>> (4. 4. 2010)

<<http://www.choirs.cz/index.php?action=festivaly&id=41>> (4. 4. 2010)

<<http://www.iuventuscantans.cz>> (2. 10. 2010)

<<http://www.jirkovskypisnovar.cz/kategorie.php>> (4. 4. 2010)

<<http://www.motyli-sumperk.cz>> (27. 10. 2010)

<http://www.nipos-mk.cz/?page_id=1921> (4. 4. 2010)

< <http://www.novy-jicin.cz/novojicinsky-zpravodaj/novojicinsky-zpravodaj-rok-2006.html> > (14. 11. 2010)

<<http://www.orfea.cz/festivalova-kancelar/index.php#1>> (4. 4. 2010)

<http://www.oxfordmusiconline.com/subscriber/article_works/grove/music/40023pg10#S40023.3.7.22> (8. 11. 2010)

<http://www.sborsvitani.cz/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=8&Itemid=31> (17. 11. 2010)

<www.ucps.cz> (7. 2. 2010)

<http://www.ucps.cz/portal/cz/01-01-clanek.php?see_ID=1205> (17. 11. 2010).

<<http://www.ventilkyjirkov.cz/>> (17. 11. 2010).

<<http://www.zahradapisni.estranky.cz/clanky/zahrada-pisni-2010/zahrada-pisni-2010>> (4. 4. 2010)

VII. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Notový zápis neoficiální „hymny přehlídky“ *Pod našima vršíčkama*

Příloha č. 2 - Přehled údajů z jednotlivých ročníků

Příloha č. 3 - Přehled výsledků v jednotlivých ročnících

Příloha č. 4 - Přehled soutěžního repertoáru sborů

Příloha č. 5 - Přehled programů zahajovacích koncertů

Příloha č. 6 - Fotografie náměstí Nového Jičína (2002)

Příloha č. 7 - Fotografie Josefa Zajíčka s účastníky IV. ročníku (2002)

Příloha č. 8 - Fotografie účastníků IV. ročníku pod podloubím novojičínského náměstí (2002)

Příloha č. 9 - Fotografie účastníků V. ročníku soutěže v sále Beskydského divadla (2004)

Příloha č. 10 - Fotografie Ondrášku, novojičínského sboru ZUŠ – sbm. Josef Zajíček (2004)

Příloha č. 11 - Fotografie Silvie Pálkové, konverenciérky V. ročníku (2004)

Příloha č. 12 - Fotografie Permoníku, koncertního dětského sboru ZUŠ a DDM Juventus v Karviné – sbm. Eva Šeinerová (2004)

Příloha č. 13 - Fotografie Quadricinium vocale carviniense (2004)
(zleva Martina Juríková, Kateřina Kubínová, Karina Zatloukalová, Radka Petrásková)

Příloha č. 14 - Fotografie Vladislava Součka, člena odborné rady ARTAMA, při dirigování společné písně (2004)

Příloha č. 15 - *Fotografie Krumlovských Medvíd'at - sbm. Lukáš Holec (2004)*

Příloha č. 16 - *Fotografie ze závěrečného společného zpěvu na novojičínském náměstí (2004)*

Příloha č. 17 - *Fotografie členů odborné rady ARTAMY a poroty V. ročníku (2004)*

Příloha č. 18 - *Fotografie Vítězslava Hergesela, sbormistra sboru Kvítek - absolutního vítěze V. ročníku (2004)*

Příloha č. 19 - *Fotografie Ley Šebešové, tajemnice poroty (2006)*

Příloha č. 20 - *Fotografie účastníků VI. ročníku soutěže (2006)*

Příloha č. 21 - *Fotografie ze zahajovacího koncertu VI. ročníku - DPS Ondrášek a Komorní sbor (2006)*

Příloha č. 22 - *Fotografie ze zahajovacího koncertu VI. ročníku - Kantiléna Brno (2006)*

Příloha č. 23 - *Fotografie Kantilény z Luže (nahore, vlevo) a sboru Da Capo z Rokycan (vpravo) (2006)*

Příloha č. 24 - *Fotografie Štývarova dětského sboru z Třince (2006)*

Příloha č. 25 - *Fotografie Rosničky z Bruntálu (2006)*

Příloha č. 26 - *Fotografie Canticy Zlín (2006)*

Příloha č. 27 - *Fotografie Sasanky z Orlové-Lutyně (2006)*

Příloha č. 28 - *Fotografie z vyhlášení výsledků (2006)*

Příloha č. 29 - *Fotografie z doprovodného programu Masopust - účinkuje Carmina, rychnovský dětský sbor, sbm. Karel Štrégl (2006)*

Příloha č. 30 - Fotografie účastníků VI. ročníku soutěže na novojičínském náměstí při závěrečném společném zpěvu (2006)

Příloha č. 31 - Fotografie ze zahajovacího koncertu VII. ročníku - Ondrášek, novojičínský dětský sbor ZUŠ - sbm. Josef Zajíček (2008)

Příloha č. 32 - Fotografie ze zahajovacího koncertu - zpěv společné písně - diriguje Josef Zajíček (2008)

Příloha č. 33 - Fotografie Tomáše Motýla, konferenciéra VII. ročníku

Příloha č. 34 - Fotografie ze zahajovacího koncertu - Severáček, liberecký dětský sbor ZUŠ - sbm. Silvie Pálková (2008)

Příloha č. 35 - Fotografie sólistek Severáčku (2008)

Příloha č. 36 - Fotografie sboru Mibidizo z Valašského Meziříčí (2008)

Příloha č. 37 - Fotografie členky sboru Červánek z Červeného Kostelce (vlevo) a sboru Rosička z Brna (vpravo) (2008)

Příloha č. 38 - Fotografie členů sboru Jiříčky z Plzně (2008)

Příloha č. 39 - Fotografie členů sboru Fere angeli ze Strakonic (2008)

Příloha č. 40 - Fotografie členů sboru Da Capo z Rokycan (2008)

Příloha č. 41 - Fotografie Krumlovských Medvíd'at - sbm. Lukáš Holec (2008)

Příloha č. 42 - Fotografie sboru Iuventus gaude z Jablonce nad Nisou (2008)

Příloha č. 43 - Fotografie sboru Kantiléna z Luže (2008)

Příloha č. 44 - Fotografie sboru Zvonky z Hulína (2008)

Příloha č. 45 - Fotografie ze semináře Klubu sbormistrů - Modrý sál Beskydského divadla (2008)

Příloha č. 46 - Fotografie poroty VII. ročníku (2008)

Příloha č. 47 - Fotografie cen pro VII. ročník (2008)

Příloha č. 48 - Fotografie z vyhlášení výsledků – zpívá Sextet+ (2008)

Příloha č. 49 - Fotografie sboru Mládí, vítěze II. kategorie VII. ročníku - sbm. Květa Kavanová (2008)

Příloha č. 50 - Fotografie z vyhlášení výsledků - společný zpěv (2008)

Příloha č. 51 - Fotografie z náměstí Nového Jičína při závěrečném společném zpěvu (2008)

Příloha č. 52 - DVD - videozáznam VI. ročníku CS DPS (2006) – disk 1

Příloha č. 53 - DVD - videozáznam VI. ročníku CS DPS (2006) – disk 2

Příloha č. 54 - DVD - videozáznam VII. ročníku CS DPS (2008) – disk 1

Příloha č. 55 - DVD - videozáznam VII. ročníku CS DPS (2008) – disk 2

VIII. PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Notový zápis neoficiální „hymny přehlídky“ *Pod našima vršíčkama*

Pod našima vršíčkama

Z HODSLAVIC

úpravil Václav Ptáček

The musical score is written for three voices (I, II, III) in a 3/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The first system begins with a piano (p) dynamic. The lyrics are in Czech. The second system starts with a mezzo-forte (mf) dynamic and includes a 'rit.' (ritardando) marking. The third system also starts with a mezzo-forte (mf) dynamic. The score consists of three systems of music, each with three staves corresponding to the three voices.

I. *p*
II. *p*
III. *p*

1. Pod na-ši-ma vr-ší-čka-ma lú-ka ze-le-ná
na ní-ro-sta ro-zma-rý-na, pě-kný vr-šek má.

mf *rit.*
Já ho mu-sím u-tr-hnúť, dy-by aj měl za-hy-núť.

mf
A na te-be mo-ja mi-lá ně-za-po-me-nu.

2. Utrhnul jsem rozmarýnu, ta mi uvadla,
miloval jsem pěknou círku, ta mňa nechala.
Edem počkaj, círko má,
šak ostaněš svobodná!
Já si najdu círku, inší, která bude má.